

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 7. srpnja 2023.
(OR. en)

11624/23

**Međuinstitucijski predmet:
2023/0234(COD)**

ENV 826
COMPET 739
SAN 448
MI 600
IND 374
CONSOM 267
ENT 158
FOOD 57
AGRI 383
CODEC 1320

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	6. srpnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 420 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu

---

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 420 final.

Priloženo: COM(2023) 420 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.7.2023.
COM(2023) 420 final

2023/0234 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 420 final} - {SWD(2023) 420 final} - {SWD(2023) 421 final} -
{SWD(2023) 422 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U europskom zelenom planu¹ i akcijskom planu za kružno gospodarstvo² poziva se na pojačano i ubrzano djelovanje EU-a i država članica kako bi se osigurala okolišna održivost tekstilnog i prehrambenog sektora jer su to sektori koji troše najviše resursa i koji imaju znatne negativne vanjske učinke na okoliš, u kojima nedostatak financijskih sredstava i zaostajanje u tehnologiji ometaju napredak prema prelasku na kružno gospodarstvo i dekarbonizaciju. Prehrambena i tekstilna industrija prvi su i četvrti sektor s najvećom potrošnjom resursa³ te se ne pridržavaju u potpunosti temeljnih načela EU-a o gospodarenju otpadom utvrđenih u hijerarhiji otpada koja zahtijevaju da se sprečavanje nastanka otpada odredi kao prioritet, nakon čega slijedi priprema za ponovnu uporabu i recikliranje. Uzimajući u obzir preuzete obveze, ovaj prijedlog izmjene Okvirne direktive o otpadu⁴ usmjeren je na dva sektora s velikom potrošnjom resursa: tekstilni i prehrambeni, sa sljedećim općim ciljevima:

- smanjenje učinaka na okoliš i klimu, poboljšanje kvalitete okoliša i javnog zdravlja u vezi s gospodarenjem tekstilnim otpadom u skladu s hijerarhijom otpada,
- smanjenje učinaka prehrambenih sustava na okoliš i klimu povezanih sa stvaranjem otpada od hrane. Sprečavanje rasipanja hrane pridonijelo bi i sigurnosti opskrbe hranom.

Tekstilni otpad

Unatoč tome što je sprečavanje nastanka otpada ključni cilj Okvirne direktive o otpadu i provedbenih mjera na razini država članica, koje među ostalim poduzimaju i privatni subjekti, proizvodnja otpada općenito se povećava i primjećuje se samo „relativno razdvajanje” stvaranja otpada od gospodarskog rasta⁵. Taj trend povećanja cjelokupnog otpada zahvaća i tekstilni otpad. To stanje dodatno pogoršava tzv. „brza moda”, za koju je karakteristično češće stavljanje na tržište modnih kolekcija⁶ s jeftinim proizvodima koji ne internaliziraju vanjske učinke na okoliš⁷ i poticanje kupaca na impulzivnu kupnju većih količina odjeće⁸. S tim povećanjem potrošnje tekstila povećava se količina tekstilnog otpada. Prema studiji Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) koja je u tijeku⁹, količina sveg tekstilnog otpada, koji obuhvaća odjeću i obuću, tekstil za kućanstvo, tehnički tekstil te postindustrijski otpad prije upotrebe proizvoda, 2019. iznosila je 12,6 milijuna tona (Mt) (10,9 milijuna tona otpada

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

² Novi Akcijski plan za kružno gospodarstvo: Za čišću i konkurentniju Europu, COM(2020) 98 final od 11.3.2020.

³ [Tranzicijski putovi EU-a \(europa.eu\)](https://europa.eu)

⁴ SL L 312, 22.11.2008., str. 3.

⁵ Europska agencija za okoliš, *Sprečavanje nastanka otpada u Europi*, 2021., [Sprečavanje nastanka otpada u Europi – Europska agencija za okoliš \(europa.eu\)](https://europa.eu).

⁶ Lai, O., *What is fast fashion*, Earth.org, 2021., <https://earth.org/what-is-fast-fashion>.

⁷ Radionica s dionicima.

⁸ Europska komisija, Zajednički istraživački centar (JRC), 2021., <https://data.europa.eu/doi/10.2760/858144>.

⁹ Europska komisija, Zajednički istraživački centar: Tehnološko-znanstvena procjena mogućnosti gospodarenja rabljenim i otpadnim tekstilom (*Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles*), 2023. (u izradi).

nakon potrošnje i 1,7 milijuna tona postindustrijskog otpada prije upotrebe proizvoda). Količina otpada od odjeće i obuće u EU-u iznosila je 5,2 milijuna tona, što je 12 kg po osobi godišnje.

Prema studiji Zajedničkog istraživačkog centra (JRC)¹⁰, trenutačno se oko 78 % tekstilnog otpada nakon potrošnje koji obuhvaća odjeću i obuću, tekstil za kućanstvo i tehnički tekstil ne sakuplja odvojeno i završava u miješanom otpadu iz kućanstava koji je namijenjen spaljivanju ili odlaganju na odlagališta. To resursno neučinkovito gospodarenje otpadom nije u skladu s hijerarhijom otpada i šteti okolišu u EU-u i trećim zemljama zbog prekomjernih razina emisija stakleničkih plinova, potrošnje vode, onečišćenja i korištenja zemljišta. Od odvojenog sakupljenog tekstilnog otpada, koji čini samo 22 % tekstilnog otpada nakon potrošnje, oko 32 % reciklira se unutar EU-a (oko 20 % izvan EU-a), a oko 8 % ponovno se upotrebljava unutar EU-a (oko 38 % izvan EU-a), dok se ostatak izvozi.

Obveza odvojenog sakupljanja tekstila iz Okvirne direktive o otpadu stupa na snagu 1. siječnja 2025. Prema informacijama prikupljenima od država članica, procjenjuje se da sustavi odvojenog sakupljanja te infrastruktura za razvrstavanje i recikliranje vjerojatno neće biti spremni za obradu očekivanih dodatnih količina sakupljenog otpada. Očekuje se da će se razvrstavanje odvijati u većini država članica u blizini mjesta za sakupljanje otpada i u većoj mjeri u onima u kojima su tržišni uvjeti povoljni (npr. niži troškovi gospodarenja otpadom, postojeća infrastruktura koju je moguće modernizirati i vještine, blizina reciklažnih/proizvodnih čvorišta i luka). Ne očekuje se da će se recikliranje odvijati u svim zemljama i vjerojatno će se odvijati u regijama blizu centara za proizvodnju tekstila i postojećih infrastrukturnih baza.

Tekstilni sektor troši znatnu količinu resursa. Kad je riječ o proizvodnji sirovina i tekstila, većina pritiska i učinaka povezanih s potrošnjom odjeće, obuće i tekstilnih proizvoda za kućanstvo u EU-u nastaje u drugim regijama svijeta. Međutim, iako većina pritiska na okoliš povezanih s potrošnjom tekstila u EU-u nastaje u trećim zemljama¹¹, oni se prelijevaju i na EU zbog svojega globalnog učinka. Europska agencija za okoliš (EEA) procjenjuje da je 80 % primarnih sirovina i 88 % vode za proizvodnju odjeće, tekstila i obuće potrošenih u EU-u 2020. potrošeno u trećim zemljama, a ondje se nalazilo i 92 % korištenog zemljišta te je ondje nastalo 73 % emisija stakleničkih plinova. Na primjer, emisije stakleničkih plinova globalni su fenomen i nisu ograničene na određene granice ili regije. Osim toga, u lancu opskrbe u cijelom svijetu zaposleno je gotovo 13 milijuna radnika u ekvivalentu punog radnog vremena¹². Stoga sprečavanje stvaranja, ponovna uporaba i recikliranje tekstilnog otpada može doprinijeti smanjenju ekološkog otiska tog sektora.

Osim toga, troškovi gospodarenja otpadom od rabljene odjeće i tekstilnih proizvoda za kućanstvo nisu internalizirani u cijeni novih proizvoda. Troškovi sakupljanja i obrade u prosjeku bi iznosili približno 12 centi po artiklu. Međutim, ti se troškovi razlikuju ovisno o vrsti odjevnog predmeta, odnosno gospodarenje predmetima koji su mješavina različitih vrsta tekstilnih vlakana i sadržavaju disruptore (na primjer dugmad i patentne zatvarače) skuplje je od gospodarenja predmetima koji se sastoje od jedne vrste vlakana bez disruptora, kao što su majice. S obzirom na velike količine tekstilnog otpada koji se trenutačno odlaže u preostali

---

¹⁰ Europska komisija, Zajednički istraživački centar: Tehnološko-znanstvena procjena mogućnosti gospodarenja rabljenim i otpadnim tekstilom (*Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles*), 2023. (u izradi).

¹¹ Europska agencija za okoliš, 2019.

¹² EEA. Tekstil i okoliš: uloga dizajna u kružnom gospodarstvu Europe (*Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy*) (2022.). Dostupno na: <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the>.

otpad, troškovi zbrinjavanja i okolišni vanjski učinci tog zbrinjavanja, uključujući emisije nastale spaljivanjem i odlaganjem na odlagališta, također nisu internalizirani. Među ostalim su vanjskim učincima ekološki i socijalni učinci tekstilnog otpada koji se izvozi u treće zemlje navodno radi ponovne uporabe, posebno kad je riječ o izvezenom nesortiranom tekstilu, dok znatan dio završava na (nezakonitim) odlagalištima.

Različite definicije tekstila i tekstilnog otpada dovode do administrativnog opterećenja i predstavljaju prepreke prekograničnim pošiljkama. Osim složenosti recikliranja tekstila zbog različitih sastava tekstilnog otpada različiti politički i regulatorni signali u svakoj državi članici te nedovoljno informacija (npr. o kvaliteti sirovina) sprečavaju rast industrije recikliranja i ponovne uporabe te narušavaju jednake uvjete na jedinstvenom tržištu. Time se sprečava ne samo prelazak na kružno gospodarstvo u sektoru tekstila, već i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i stvaranje dodane vrijednosti u EU-u. Nedostatna infrastruktura za razvrstavanje i recikliranje vjerojatno će dovesti do toga da se tekstil ne obrađuje u skladu s hijerarhijom otpada čak i nakon što obveza odvojenog sakupljanja stupi na snagu. Proizvodnja s malom dodanom vrijednošću uglavnom se odvija u trećim zemljama. Proizvodnja i zbrinjavanje uvezenog tekstilnog otpada dovode do znatnih negativnih socijalnih posljedica na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini¹³.

Stoga su posebni ciljevi ovog prijedloga u pogledu tekstilnog otpada poboljšanje gospodarenja tekstilnim otpadom u skladu s „hijerarhijom otpada”¹⁴ sadržanom u Okvirnoj direktivi o otpadu, davanje prednosti sprečavanju nastanka otpada, pripremi za ponovnu uporabu i recikliranju tekstila u odnosu na druge mogućnosti uporabe i zbrinjavanja te provedba načela „onečišćivač plaća”. U akcijskom planu za kružno gospodarstvo¹⁵ i Strategiji EU-a za održive i kružne tekstilne proizvode („Strategija za tekstilne proizvode”)¹⁶ poziva se na pojačano i ubrzano djelovanje EU-a i država članica kako bi se spriječilo nastajanje tekstilnog otpada i poboljšala kružnost tekstilnih proizvoda jer je riječ o resursno intenzivnom sektoru koji ima znatne negativne vanjske učinke na okoliš, u kojem nedostatak financijskih sredstava i zaostajanje u tehnologiji ometaju napredak prema prelasku na kružno gospodarstvo.

Rasipanje hrane

Rasipanje hrane jedan je od najvećih izvora neučinkovitosti u poljoprivredno-prehrambenom lancu. To posebno dovodi do negativnih učinaka na okoliš i klimu. Potrošnja hrane najviše doprinosi učincima potrošnje EU-a na okoliš¹⁷ i njezinu otisku na bioraznolikost¹⁸.

Kad se hrana baca, i dalje se troše sva ugrađena energija i resursi i to dovodi do posljedica za okoliš, kao što su emisije stakleničkih plinova, koje se akumuliraju u prehrambenom lancu bez koristi za prehranu ljudi. Prerađena, prevezena i kuhana hrana koja se zatim rasipa u fazi

¹³ Ellen Mac Arthur Foundation, 2017., <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>.

¹⁴ Hijerarhija otpada središnji je koncept u Okvirnoj direktivi o otpadu kojim se utvrđuje redoslijed prioriteta u okviru gospodarenja otpadom i njegova zbrinjavanja: prvo sprečavanje (uključujući ponovnu uporabu), nakon čega slijede postupci gospodarenja otpadom: priprema za ponovnu uporabu, recikliranje, uporaba i zbrinjavanje. Provodi se u skladu s posebnim pravilima i ciljevima učinkovitosti, kao što su utvrđivanje obveza odvojenog sakupljanja i ciljeva za sprečavanje, recikliranje ili preusmjerenje s odlagališta.

¹⁵ COM(2020) 98 final.

¹⁶ COM(2022) 141 final.

¹⁷ Sanye Mengual, E. i Sala, S., 2023., *Consumption Footprint and Domestic Footprint: Assessing the environmental impacts of EU consumption and production*.

¹⁸ Sanyé-Mengual, E., Biganzoli, F., Valente, A., Pfister, S. i Sala, S. (2023.). *What are the main environmental impacts and products contributing to the biodiversity footprint of EU consumption? A comparison of life cycle impact assessment methods and models*.

potrošnje više utječe na okoliš od neprerađenih prehrambenih proizvoda koji se gube na poljoprivrednom gospodarstvu. Količina od 58,5 milijuna tona otpada od hrane nastalog u EU-u 2020.¹⁹ uzrokovala je emisije od 252 Mt ekvivalenta CO₂²⁰. To znači da prehrambeni sustav EU-a stvara 16 % ukupnih emisija stakleničkih plinova. Rasipanje hrane također stvara nepotreban pritisak na ograničene prirodne resurse. Na primjer, količina vode potrošene za proizvodnju hrane koja se u konačnici rasipa može se kvantificirati kao 342 milijarde m³ ekvivalenta vode²¹, što odgovara 12 % ukupnog učinka proizvodnje i potrošnje hrane u EU-u. Rasipanje hrane također je odgovorno za 16 % učinaka na tlo uzrokovanih aktivnostima korištenja zemljišta²² te za 15 % ukupne morske eutrofikacije^{23,24}.

Kad je riječ o gospodarskim posljedicama, povezana tržišna vrijednost od 58,5 milijuna tona otpada od hrane procijenjena je na 132 milijarde EUR²⁵. Ti troškovi uključuju izgubljene resurse subjekata u poslovanju s hranom u svakoj fazi lanca opskrbe hranom, ali i nepotrebnu potrošnju kućanstava. Osim toga, trošak sakupljanja i obrade otpada od hrane procjenjuje se na dodatne 9,3 milijarde EUR²⁶.

Rasipanje hrane ima znatne socijalne posljedice. Ono dovodi do nepotrebnog trošenja sredstava koja bi se mogla drukčije raspodijeliti. Prosječni udio rashoda za hranu (poljoprivredno-prehrambene i ugostiteljske usluge) u ukupnim rashodima kućanstava u EU-u iznosi oko 19 %²⁷. Bacanje hrane koja je prikladna za prehranu ljudi, a ne preraspodjela te hrane onima kojima je potrebna, među ostalim doniranjem hrane, također predstavlja propuštenu priliku s obzirom na sve veće probleme u području sigurnosti opskrbe hranom. Iako je u Europi osigurana dostupnost hrane, cjenovna pristupačnost hrane problem je za sve veći broj građana EU-a: obrok s mesom, ribom, piletinom ili vegetarijanskim ekvivalentom

---

¹⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasfw/default/table?lang=en

²⁰ Izračunano primjenom metodologije za mjerenje potrošnje kako je prikazano u: Europska komisija, Zajednički istraživački centar, Sanyé Mengual, E., Sala, S., Otisak potrošnje i domaći otisak: Procjena učinaka potrošnje i proizvodnje u EU-u na okoliš: procjena životnog ciklusa kojom se podupire europski zeleni plan (*Consumption footprint and domestic footprint: assessing the environmental impacts of EU consumption and production: life cycle assessment to support the European Green Deal*) (), Ured za publikacije Europske unije, 2023., <https://data.europa.eu/doi/10.2760/218540>.

²¹ Svjetski ekvivalent m³ predstavlja kubični metar potrošen u prosjeku u svijetu. Prosjek se odnosi na ponderirani prosjek potrošnje i stoga predstavlja lokacije na kojima se voda trenutačno troši.

²² Procjena je provedena uzimajući u obzir učinke na četiri svojstva tla: biotičku proizvodnju, otpornost na eroziju, regeneraciju podzemnih voda i mehaničku filtraciju, kako je navedeno u: De Laurentiis, V., Secchi, M., Bos, U., Horn, R., Laurent, A. i Sala, S., *Soil quality index: Exploring options for a comprehensive assessment of land use impacts in LCA*, Journal of Cleaner Production, br. 215, str. 63.–74., 2019.

²³ Potrošački otisak obuhvaća 16 kategorija učinka ekološkog otiska (Europska komisija, 2021.), uključujući eutrofikaciju slatke vode koja je uglavnom uzrokovana emisijama fosfora. SL L 471, 30.12.2021., str. 1.

²⁴ Eurostat, 2022. (vidjeti bilješku 92., str. 32.).

²⁵ Manfredi, S. i Cristobal, J., *Towards more sustainable management of European food waste: Methodological approach and numerical application*, Waste Management and Research, 34(9), str. 957.–968., 2016., <https://doi.org/10.1177/0734242X16652965>.

²⁶ Europska komisija, Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj, Prognoza za poljoprivredu EU-a za tržišta, prihode i okoliš za 2022.–2032., Ured za publikacije Europske unije, 2023., str. 43. <https://data.europa.eu/doi/10.2762/29222>. Napomena: vrlo mala odstupanja (manje od 1 %) zbog nešto drukčijih početnih vrijednosti MAGNET-a.

svaki drugi dan ne može si priuštiti 32,6 milijuna ljudi²⁸. Naposljetku, za brojne potrošače rasipanje hrane ima važnu etičku dimenziju²⁹.

U tom kontekstu EU i njegove države članice obvezali su se na postizanje podcilja održivog razvoja br. 12.3. da se do 2030. prepolovi globalni otpad od hrane po glavi stanovnika na maloprodajnoj i potrošačkoj razini i gubitak hrane u proizvodnim lancima i lancima opskrbe, uključujući gubitke poslije berbe.

EU je proveo poseban akcijski plan za smanjenje gubitka i rasipanja hrane, uključujući regulatorne i neregulatorne mjere, prvotno u okviru akcijskog plana za kružno gospodarstvo iz 2015., a od 2020. u okviru strategije EU-a „od polja do stola”³⁰. Time Komisija nastoji ne samo utvrditi jasne obveze za države članice u pogledu smanjenja rasipanja hrane, već i stvoriti političko okruženje koje podupire djelotvorne mjere država članica.

Okvirnom direktivom o otpadu, kako je revidirana 2018., od država članica zahtijeva se da pripreme posebne programe za sprečavanje rasipanja hrane, u skladu s hijerarhijom otpada. Prema Direktivi države članice moraju smanjiti rasipanje hrane u svakoj fazi lanca opskrbe hranom, pratiti razine otpada od hrane i izvješćivati o postignutom napretku. Komisija je 2019. donijela zajedničku metodologiju za mjerenje rasipanja hrane³¹ i ona će biti osnova za praćenje rasipanja hrane na razini EU-a.

Kako bi poduprla države članice u poduzimanju mjera, Komisija od 2015. poduzima inicijative za pojašnjenje i usklađivanje relevantnog zakonodavstva (npr. donošenje smjernica EU-a o doniranju hrane³², nakon čega je donijela izmjene pravila o higijeni hrane kako bi se olakšalo sigurno doniranje hrane, kao i smjernice EU-a o upotrebi hrane koja više nije namijenjena prehrani ljudi kao hrane za životinje³³). Komisija je 2016. otvorila i platformu za više dionika, Platformu EU-a o gubitku i rasipanju hrane³⁴, kako bi pomogla svim dionicima da definiraju mjere za sprečavanje rasipanja hrane, razmjenjuju najbolje primjere iz prakse i ocjenjuju napredak. Utvrdila je i vlastite očekivane rezultate (npr. preporuke za djelovanje u području sprečavanja rasipanja hrane³⁵) i podržala aktivnosti na razini EU-a za poboljšanje prakse označivanja³⁶ datuma. Razmjena najboljih primjera iz prakse i rješenja za smanjenje rasipanja hrane u cijelom EU-u olakšava se i putem digitalnog centra EU-a za sprečavanje gubitka i rasipanja hrane³⁷. U pilot-projektu RESTwithEU³⁸ ocjenjuju se i preporučuju digitalni alati za smanjenje rasipanja hrane u restoranskoj industriji. Poticanjem promjene ponašanja potrošača bavi se posebna podskupina platforme, a zbirka primjera iz najbolje prakse, izrađena u okviru pilot-projekta EU-a, Europskog foruma za potrošače o rasipanju hrane, bit će objavljena do kraja lipnja 2023. Kako bi se povećala baza dokaza za sprečavanje

²⁸ Eurostat, listopad 2022. Životni uvjeti u Europi – materijalna oskudica i gospodarski pritisak – Objašnjenje statističkih podataka.

²⁹ Potreba za osiguravanjem pristupa hrani i solidarnosti u lancu opskrbe hranom istaknuta je i u preporukama europskog panela građana i građanki o rasipanju hrane. Za sve preporuke vidjeti Prilog 16. Izvješću o procjeni učinka.

³⁰ COM(2020) 381 final.

³¹ SL L 248, 27.9.2019., str. 77.–85.

³² SL C 361, 25.10.2017., str. 1.–29.

³³ SL C 133, 16.4.2018., str. 2.–18.

³⁴ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_hr

³⁵ https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-05/fs_eu-actions_action_platform_key-rcmnd_en.pdf

³⁶ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/date-marking-and-food-waste-prevention_hr

³⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/eu-member-state-page/show/FI

³⁸ <https://restwith.eu/>

rasipanja hrane, Zajednički istraživački centar provodi procjene djelotvornosti intervencija za sprečavanje rasipanja hrane³⁹ na temelju okvira za evaluaciju koji mogu upotrebljavati svi dionici. Putem poziva na podnošenje prijedloga u okviru Okvirnog programa EU-a za istraživanja i inovacije Obzor 2020.⁴⁰ i Obzor Europa⁴¹ nude se nove mogućnosti za istraživanje i inovacije kako bi se spriječio gubitak i rasipanje hrane. Ostali instrumenti financiranja za sprečavanje rasipanja hrane uključuju program LIFE i InterReg Europe. U okviru Programa jedinstvenog tržišta Komisija u suradnji s Europskom izvršnom agencijom za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA) stavlja na raspolaganje i bespovratna sredstva za potporu državama članicama i dionicima⁴² za poboljšanje mjerenja rasipanja hrane i provedbu mjera za smanjenje rasipanja hrane.

Brojni subjekti u poslovanju s hranom u lancu opskrbe hranom poduzeli su važne korake za smanjenje nastanka otpada od hrane i učinkovitije korištenja resursa. U skladu s Kodeksom o postupanju EU-a za odgovorne poslovne i marketinške prakse u području prehrane⁴³ prerađivači hrane i trgovci na malo preuzeli su konkretne obveze za smanjenje rasipanja hrane u svojim aktivnostima i duž lanca opskrbe.

Unatoč tim mjerama i sve većoj informiranosti o negativnim učincima i posljedicama rasipanja hrane, političkim obvezama preuzetima na razini EU-a i država članica te mjerama EU-a provedenima od donošenja akcijskog plana za kružno gospodarstvo iz 2015., otpad od hrane ne smanjuje se u dovoljnoj mjeri da bi se ostvario znatan napredak prema podcilju održivog razvoja br. 12.3. U EU-u, unatoč postojećim pravnim obvezama iz Okvirne direktive o otpadu i popratnim aktivnostima Komisije, mjere koje su dosad poduzete u državama članicama razlikuju se i nisu omogućile znatno smanjenje razina otpada od hrane.

Stoga je utvrđivanje ciljeva nužan sljedeći korak. Posebni su ciljevi prijedloga: prvo, da se državama članicama dodijeli jasna odgovornost za ubrzanje smanjenja rasipanja hrane duž lanca opskrbe hranom i u kućanstvima, na njihovim državnim područjima, te da na taj način daju znatan doprinos postizanju podcilja održivog razvoja br. 12.3. i drugo, osigurati dostatan i dosljedan odgovor svih država članica kako bi se smanjilo rasipanje hrane u skladu s mjerama koje poduzimaju one države članice koje prednjače u tom području.

To bi trebalo dovesti do toga da svaka država članica poduzme ambiciozne radnje tako da uvede najdjelotvornije mjere prilagođene svojoj specifičnoj nacionalnoj situaciji kako bi poduprla promjene ponašanja potrošača te potaknula bolju koordinaciju djelovanja između različitih dionika u cijelom vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda, kao i s drugim relevantnim dionicima (npr. akademskom zajednicom, nevladinim organizacijama, financijskim institucijama, subjektima iz socijalne ekonomije).

Osim toga, nakon Konferencije o budućnosti Europe rasipanje hrane odabrano je kao prva tema za rasprave europskih panela građana i građanki. Preporukama panela građana i građanki poduprijet će se rad Komisije i poduprijeti države članice u osmišljavanju nacionalnih strategija i akcijskih planova za sprečavanje rasipanja hrane.

---

³⁹ Europska komisija, Zajednički istraživački centar, Caldeira, C., Sala, S., De Laurentiis, V., Procjena mjera za sprečavanje rasipanja hrane. Razvoj evaluacijskog okvira za procjenu uspješnosti mjera za sprečavanje rasipanja hrane, Ured za publikacije, 2019.

⁴⁰ Vidjeti projekte [CHORIZO](#) i [ToNoWaste](#).

⁴¹ Vidjeti projekte [FOLOU](#) i [WASTELESS](#).

⁴² Primjer: [HaDEA-in poziv na podnošenje prijedloga za podupiranje dionika u poduzimanju mjera za borbu protiv rasipanja hrane iz 2022.](#)

⁴³ Europska komisija, Sigurnost hrane, Kodeks o postupanju EU-a za odgovorne poslovne i marketinške prakse u području prehrane, 2021.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Predložena izmjena u skladu je s člankom 11. stavkom 1. Okvirne direktive o otpadu kojim se od država članica zahtijeva da do 1. siječnja 2025. uspostave odvojeno sakupljanje tekstilnih proizvoda. Prijedlogom se uvodi proširena odgovornost proizvođača i druge mjere politike kojima je cilj poduprijeti potrebno financiranje i uskladiti informacije i pristupe povezane sa sakupljanjem, razvrstavanjem, ponovnom uporabom, pripremom za ponovnu uporabu i infrastrukturom za recikliranje koje će biti potrebne nakon što obveza odvojenog sakupljanja stupi na snagu.

U skladu s člankom 9. stavkom 6. Okvirne direktive o otpadu Komisija je dužna do 31. prosinca 2023. ispitati podatke o rasipanju hrane koje su dostavile države članice kako bi se razmotrila izvedivost uspostave cilja smanjenja rasipanja hrane na razini Unije koji treba ostvariti do 2030. te podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, popraćeno, prema potrebi, zakonodavnim prijedlogom. Postavljanjem ciljeva trebalo bi ojačati postojeće odredbe članka 9. stavka 1. Okvirne direktive o otpadu kojim se od država članica zahtijeva da poduzmu mjere za smanjenje rasipanja hrane u cijelom lancu opskrbe hranom.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Strategija EU-a za tekstilne proizvode odnosi se na proizvodnju i potrošnju tekstilnih proizvoda, pri čemu se vodi računa i o važnosti tekstilnog sektora. U njoj je iznesena vizija za sektor tekstila do 2030. te je postavljen cilj da tekstilni proizvodi budu dugovječni i da se mogu reciklirati, da budu velikim dijelom izrađeni od recikliranih vlakana, bez opasnih tvari i proizvedeni uz poštovanje radnih i socijalnih prava te okoliša. Ukazuje se i na potrebu za odgovornošću proizvođača duž lanca vrijednosti, za dostatnim kapacitetima za inovativno recikliranje vlakana u vlakna, biološkim rješenjima te maksimalnim reduciranjem spaljivanja i odlaganja tekstila na odlagališta. Za gospodarenje otpadom posebno je važno da su u strategiji EU-a za tekstilne proizvode najavljena usklađena pravila EU-a o proširenoj odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode i gospodarski poticaji za povećanje održivosti proizvoda („ekomodulacija naknada”). Osim toga, istaknut je cilj Komisije da riješi probleme povezane s izvozom tekstilnog otpada i promiče dostojanstven rad u cijelom svijetu za pravednu globalnu tranziciju i održivu uporabu⁴⁴.

Cilj je te inicijative pridonijeti i ostvarivanju cilja akcijskog plana za kružno gospodarstvo da se do 2030. znatno smanji ukupno stvaranje otpada i prepolovi količina preostalog (nerecikliranog) komunalnog otpada. Revizijom Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu nastojat će se smanjiti stvaranje otpada od ambalažnog otpada. Ovom će se inicijativom i inicijativom za reviziju Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu obuhvatiti više od 65 % ukupnog nastalog komunalnog otpada (ambalaža, otpad od hrane i tekstilni otpad), čime će se doprinijeti sveobuhvatnom cilju Okvirne direktive o otpadu i europskog zelenog plana.

Prijedlog Komisije za Uredbu o pošiljkama otpada⁴⁵ donesen je 17. studenoga 2021. i u trenutku donošenja ovog prijedloga pregovori su još uvijek u tijeku. Cilj te uredbe osigurati je da EU ne izvozi svoje probleme povezane s otpadom u treće zemlje i olakšati slanje pošiljki za recikliranje te istodobno odvratiti od slanja pošiljki za zbrinjavanje. Mjere uključuju kriterije za bolje razlikovanje miješanog i nemiješanog otpada, kao i rabljene i otpadne robe, koji se mogu utvrditi za tekstil. Osim toga, predlaže se stroži režim izvoza u treće zemlje koje nisu članice OECD-a, kao i obveza revizije uspješnosti postrojenja za uporabu u trećim

---

⁴⁴ COM/2022/66 final.

⁴⁵ COM(2021) 709 final.

zemljama. Naposljetku, predlažu se mjere za jačanje napora u provedbi pravila o pošiljkama otpada, među ostalim za tekstilni otpad. U provedenoj procjeni uzimaju se u obzir učinci prijedloga Uredbe o pošiljkama otpada. Osim toga, u mjerama koje se odnose na pošiljke materijala (mjere 2.6. i 2.9.) razlikuju se tekstilni proizvodi koji su namijenjeni za ponovnu uporabu i koji više nisu otpad (i stoga ne podliježu Uredbi o pošiljkama otpada) i tekstilni proizvodi koji su otpad na koji se izravno odnose mjere iz prijedloga.

Predloženom Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda⁴⁶ uspostaviti će se okvir za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za određene skupine proizvoda kako bi se znatno poboljšala njihova kružnost, energetska učinkovitost i drugi aspekti okolišne održivosti. Zahtjevi za ekološki dizajn mogu biti od presudne važnosti za sprečavanje nastanka otpada i visokokvalitetno recikliranje jer mogu poboljšati trajnost proizvoda, mogućnost popravka, mogućnost recikliranja i reciklirani sadržaj. Oblikovanje takvih zahtjeva može poslužiti i kao osnova za utvrđivanje usklađenih financijskih doprinosa programima proširene odgovornosti proizvođača. Očekuje se da će se zahtjevi za ekološki dizajn tekstila uspostaviti do 2025. ili 2026. Osim uvođenja novih zahtjeva za ekološki dizajn, Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda uvest će se mjere za suzbijanje uništavanja neprodane robe široke potrošnje. Prvo, u njoj se predlaže uvođenje zahtjeva da velika poduzeća objavljuju informacije o broju i vrstama neprodane robe široke potrošnje koju odbacuju. Svrha je te mjere da odvraća od takve prakse jer ona šteti ugledu, a predviđa se i stvaranje bolje baze dokaza o razmjeru uništavanja neprodane robe široke potrošnje. Drugo, Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda uključivat će ovlast za donošenje delegiranih akata kojima se zabranjuje uništavanje određenih skupina neprodane robe široke potrošnje, kao što su tekstilni proizvodi, uzimajući u obzir informacije prikupljene na temelju opće obveze objavljivanja podataka. Ostale važne politike Unije uključuju Uredbu o označavanju tekstila⁴⁷ i Uredbu o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)⁴⁸.

Pravno obvezujućim ciljevima za smanjenje rasipanja hrane pridonosi se nizu drugih ciljeva politike EU-a, odnosno smanjenju emisija stakleničkih plinova, čime se doprinosi cilju klimatske neutralnosti EU-a do 2050. i cilju neto smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030., kako je navedeno u Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030.⁴⁹ Smanjenje rasipanja hrane dovodi i do održivijeg korištenja zemljišta, smanjenja morske eutrofikacije i nestašice vode, u skladu s ciljem uspostave održivog prehrambenog sustava, kako je navedeno u strategiji „od polja do stola”.

Strategijom se predviđa utvrđivanje referentne vrijednosti za razine otpada od hrane, uzimajući u obzir nove podatke koje su dostavile države članice, te utvrđivanje pravno obvezujućih ciljeva za smanjenje rasipanja hrane u cijelom EU-u do 2023.

U strategiji za biogospodarstvo⁵⁰ zahtijeva se donošenje mjera za ponovnu uporabu, smanjenje i recikliranje tokova biootpada. Smanjenjem rasipanja hrane pridonosi se temeljnim načelima strategije kao što su kružno gospodarstvo, kaskadna upotreba biomase i primjena hijerarhije otpada.

---

⁴⁶ COM(2022) 142 final.

⁴⁷ SL L 272, 18.10.2011., str. 1.

⁴⁸ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

⁴⁹ COM(2020) 562 final.

⁵⁰ COM(2012) 060 final.

U tranzicijskom putu za turizam⁵¹, objavljenom u veljači 2022., kao jedna od najvažnijih mjera ističe se smanjenje rasipanja hrane u ugostiteljskom sektoru. U prosincu 2022. države članice donijele su Zaključke Vijeća o Europskom programu za turizam do 2030.⁵², u kojima su Komisiju i države članice pozvale da podupru poboljšanje kružnosti turističkih usluga, uključujući rasipanje hrane.

Naposljetku, i dobavljači i potrošači naveli su rasipanje hrane kao jedan od glavnih čimbenika koji utječu na sigurnost opskrbe hranom⁵³. Smanjenjem rasipanja hrane može se poboljšati učinkovitost i produktivnost lanca opskrbe te cjenovna pristupačnost hrane, što može pridonijeti otpornosti prehrambenih sustava i općenito sigurnosti opskrbe hranom. Povećanje učinkovitosti prehrambenih sustava i podupiranje promjene ponašanja potrošača kako bi se izbjeglo nepotrebno bacanje hrane moglo bi omogućiti da se nahrani veći broj ljudi uz jednaku proizvodnju hrane. Smanjenje rasipanja hrane stoga može doprinijeti zadovoljavanju očekivane sve veće potražnje za hranom te istodobno osigurati da naš prehrambeni sustav funkcionira unutar granica planeta. Nadalje, smanjenje gubitka i rasipanja hrane moglo bi doprinijeti smanjenju cijena hrane, čime bi se potencijalno poboljšala ekonomska dostupnost hrane.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Člankom 192. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)⁵⁴ EU se ovlašćuje za djelovanje u području politike zaštite okoliša radi očuvanja, zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša, zaštite ljudskog zdravlja, doprinosa razboritom i racionalnom korištenju prirodnih resursa te promicanja mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih ili svjetskih problema u području okoliša.

Prijedlog je utvrđen na temelju ciljne izmjene Direktive 2008/98/EZ o otpadu, koja je jedini pravni instrument za reguliranje sprečavanja nastanka tekstilnog otpada i gospodarenja njime u EU-u te se temelji na članku 192. stavku 1. UFEU-a. Iako postoji nekoliko pravnih akata kojima se uređuju tekstilni proizvodi (npr. Uredba REACH, Uredba o označivanju tekstila), Okvirna direktiva o otpadu jedini je pravni instrument kojim se uređuju svi aspekti gospodarenja tekstilnim otpadom, uključujući posebne obveze osiguravanja zahtjeva za odvojeno sakupljanje, obradu i izvješćivanje.

Ciljana izmjena Okvirne direktive o otpadu temelji se na tim postojećim zahtjevima kako bi se uklonile utvrđene regulatorne prepreke i riješili tržišni nedostaci tako što će se te odredbe učiniti jasnijima, konkretnijima i usklađenijima kako bi se smanjile moguće razlike među državama članicama i stvorili uvjeti za povećanje potencijala tekstilne infrastrukture za ponovnu uporabu i recikliranje. Osim toga, uspostava proširene odgovornosti proizvođača za obveze u području tekstila u skladu je s minimalnim zahtjevima utvrđenima u pravu EU-a i cilj joj je usklađivanje. Taj se cilj dodatno nastoji postići ovlašćivanjem Komisije da provedbenim aktima donese detaljnija pravila. Jasni datumi primjene pojedinačnih mjera definirani su u skladu s izvedivošću njihove provedbe i potrebnim vremenom prilagodbe koje je potrebno dionicima koji podliježu obvezama.

⁵¹ <https://op.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1>

⁵² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/hr/pdf>

⁵³ SWD(2023) 4 final, Čimbenici sigurnosti opskrbe hranom.

⁵⁴ SL C 326, 26.10.2012., str. 47.

U području rasipanja hrane ciljana izmjena Okvirne direktive o otpadu temelji se na postojećim zahtjevima koji se odnose na glavne aspekte sprečavanja rasipanja hrane (definicija rasipanja hrane i zajednička metodologija mjerenja otpada od hrane, obveze država članica da smanje rasipanje hrane u svakoj fazi lanca opskrbe hranom, praćenje razina otpada od hrane i godišnje izvješćivanje o njima, priprema nacionalnih programa za sprečavanje rasipanja hrane) i gospodarenje (npr. odvojeno sakupljanje).

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

S obzirom na prekograničnu prirodu lanca vrijednosti tekstila iz gospodarske, okolišne i socijalne perspektive prodaja, potrošnja i gospodarenje tekstilnim proizvodima na kraju životnog vijeka neodvojivo su povezani s funkcioniranjem jedinstvenog tržišta i globalnih lanaca vrijednosti. Zbog velike ovisnosti o sirovinama osobito je važno potaknuti kružne poslovne modele kako bi se smanjilo korištenje primarnih sirovina i pomoglo ublažiti negativne vanjske učinke na okoliš.

Sustave sakupljanja, razvrstavanja i recikliranja treba poboljšati kako bi ih se pripremlilo za predstojeću obvezu odvojenog sakupljanja i njezinu potpunu provedbu jer nekoliko regulatornih praznina i tržišnih nedostataka koji utječu na sve države članice i dionike u lancu vrijednosti tekstila trenutačno onemogućuju da se osigura dovoljno kapaciteta za sakupljanje, razvrstavanje i recikliranje. Nepostojanje zajedničkog pristupa EU-a upravljanju tekstilnim proizvodima moglo bi dovesti do regulatorne fragmentacije ili je dodatno pogoršati te poremetiti tokove otpada i materijala, čime bi se otežalo prekogranično kretanje tekstilnih proizvoda (proizvodi, rabljeni tekstil i otpadni tekstil) te koordinirano djelovanje i brza ulaganja u cijelom EU-u. Postoje veliki rizici od daljnjeg povećanja regulatorne fragmentiranosti i administrativnog opterećenja za dionike iz industrije, uglavnom MSP-ove, koji proizlaze iz raznolike primjene načela „onečišćivač plaća” u okviru nacionalnih programa proširene odgovornosti proizvođača za tekstil. Rješavanje prekograničnih vanjskih učinaka na okoliš, uključujući emisije stakleničkih plinova i izvoz tekstila (i otpada koji se prikazuje kao da to nije) u treće zemlje, djelotvornije je zbog djelovanja EU-a, posebno zato što se glavni uzroci problema odnose na regulatorne propuste do kojih dolazi zbog nepostojanja usklađenih definicija i regulatorne fragmentiranosti te nedostatka financijskih sredstava u svim državama članicama.

Sve države članice proizvode otpad od hrane, što dovodi do znatnih prekograničnih vanjskih učinaka na okoliš. Proizvodnja, skladištenje, prijevoz i prerada hrane te zbrinjavanje otpada od hrane imaju učinke na okoliš i klimu (kao što su emisije stakleničkih plinova i učinci na korištenje zemljišta, bioraznolikost, korištenje vode i eutrofikaciju) unutar EU-a. Osim toga, proizvodnja hrane uvezene u EU može imati znatne učinke na okoliš i klimu na globalnoj razini.

Potrebno je dosljedno smanjiti rasipanje hrane u cijelom EU-u kako bi se u svakoj državi članici osigurala razborita i racionalna upotreba prirodnih resursa te smanjenje negativnih učinaka na klimu, bioraznolikost i korištenje prirodnih resursa, uz koristi koje prelaze nacionalne granice. Važno je napomenuti da se povećanjem učinkovitosti prehrambenog sustava putem smanjenja rasipanja hrane doprinosi i sigurnosti opskrbe hranom u cijelom EU-u.

Hranom se u velikoj mjeri trguje na tržištu EU-a, a poduzećima u poslovanju s hranom koja posluju prekogranično potrebna je usklađenost i jasnoća u pogledu očekivane razine ambicije kako bi se mogla planirati ulaganja i mjere za sprečavanje rasipanja hrane. Koordinirani pristup na razini EU-a može dovesti do pouzdanosti i kontinuiteta te tako pomoći subjektima

u poslovanju s hranom da uspostave nove poslovne modele kako bi se ubrzalo smanjenje rasipanja hrane u cijelom vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda.

Unatoč političkim obvezama preuzetima na međunarodnoj razini, razini EU-a i nacionalnoj razini, postojećim pravnim zahtjevima iz Okvirne direktive o otpadu i popratnim aktivnostima Komisije, mjere koje su države članice poduzele da smanje rasipanje hrane bili su neujednačene i općenito nisu dovoljne za rješavanje utvrđenih problema te okolišnih, gospodarskih i socijalnih posljedica za potrošače, poduzeća i društvo u cjelini. Razlike u intenzitetu mjera koje su poduzele države članice za smanjenje otpada od hrane i različite razine očekivanja u pogledu doprinosa subjekata u poslovanju s hranom upućuju na potrebu za donošenjem usklađenijih i ujednačenijih mjera na razini EU-a kako bi se potaknuo dovoljno opsežan i brz napredak za ostvarivanje podcilja održivog razvoja br. 12.3.

Očekuje se da će se utvrđivanjem pravno obvezujućih ciljeva smanjenja rasipanja hrane koje bi države članice trebale postići do 2030. pojačati mjere za utvrđivanje i proširenje djelotvornih strategija i inicijativa unutar država članica i među njima na sljedeće načine: usmjeravanjem doprinosa subjekata u poslovanju s hranom, posebno u kontekstu prekograničnih lanaca opskrbe, pomaganjem svim državama članicama da dosljedno i istodobno uklone uzroke stvaranja otpada od hrane (tržišne i bihevioralne) u skladu s mjerama koje je dosad poduzimao samo manji broj država članica predvodnica u tom području te ubrzavanjem razvoja djelotvornih nacionalnih strategija za sprečavanje rasipanja hrane širenjem primjera dobre prakse i daljnjim iskorištavanjem baze znanja EU-a o sprečavanju rasipanja hrane.

Postavljanje ciljeva u okviru zakonodavstva EU-a o otpadu instrument je politike kojim bi se od država članica zahtijevalo da poduzmu mjere te istodobno omogućila potpuna fleksibilnost u odabiru potrebnih mjera. Države članice stoga mogu odabrati instrumente politike koji bi bili najdjelotvorniji i najučinkovitiji s obzirom na specifičnu situaciju na njihovim državnim područjima.

- **Proporcionalnost**

Regulatorni pristup iz Okvirne direktive o otpadu kojim se usklađuju određeni elementi gospodarenja otpadom (definicije, kvantitativni ili kvalitativni ciljevi kojima se provodi hijerarhija otpada, načelo „onečišćivač plaća”, zahtjevi za izvješćivanje) i ostavlja prostor za nacionalne i lokalne provedbene mjere (planiranje gospodarenja otpadom i izdavanje dozvola za otpad) u skladu je s mjerama na razini EU-a koje su ograničene samo u mjeri u kojoj je to strogo potrebno.

Veća usklađenost pristupa gospodarenju tekstilnim otpadom u smislu tekstilnih proizvoda na koje se odnose, jasnih definicija, minimalnih zahtjeva za pošiljke i obradu radi provedbe hijerarhije otpada, organizacijskih značajki sustava sakupljanja tekstila i podjele tereta pružila bi pravnu sigurnost za potrebno usklađeno djelovanje zainteresiranih dionika u cijelom lancu vrijednosti tekstila (države članice, socijalna poduzeća, subjekti za gospodarenje otpadom, proizvođači, drugi gospodarski akteri, građani) radi ulaganja u razvoj infrastrukture u cijelom EU-u kako bi se povećala ponovna uporaba i recikliranje. Ti subjekti postižu gospodarsku učinkovitost zbog ekonomije razmjera i nižih troškova usklađivanja tako da se moraju pridržavati samo jednog jedinstvenog regulatornog pristupa na razini EU-a, za koji je potrebno djelovanje na razini EU-a. Usklađenim pristupom problemu pronalaženja potrebnih financijskih sredstava na temelju zajedničkih pravila o proširenoj odgovornosti proizvođača i smanjenjem drugih regulatornih prepreka koje sprečavaju postizanje veće ujednačenosti tekstilnog otpada za razvrstavanje ulaznih i izlaznih materijala i pošiljaka preko državnih

granica za razvrstavanje, ponovnu uporabu i recikliranje znatno bi se smanjilo gospodarsko opterećenje industrije i MSP-ova, čime bi se očuvala njihova konkurentnost. Ujedno treba napomenuti da bi se, s obzirom na to da 99 % tekstilnog sektora čine MSP-ovi, ispunjavanje proširenih odgovornosti proizvođača zajednički izvršavalo putem organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača koje preuzimaju odgovornost u njihovo ime, čime bi se znatno smanjilo administrativno opterećenje za ta poduzeća. Ukupno poboljšanje kvalitete okoliša može se smatrati važnom dodatnom koristi. Kako bi se dodatno smanjio učinak na MSP-ove, mikropoduzeća (do 10 zaposlenika), koja čine 88 % svih poduzeća u sektoru, isključena su iz proširene odgovornosti proizvođača, čime se omogućuje znatno smanjenje administrativnog opterećenja i učinka na MSP-ove.

Tekstilnim sektorom dominiraju MSP-ovi. Mikropoduzeća čine oko 88 % sektora. Prijedlog je posebno prilagođen kako bi se financijski i administrativni učinci na mikropoduzeća sveli na najmanju moguću mjeru, posebno isključivanjem svih mikropoduzeća iz proširene odgovornosti proizvođača. Svi preostali MSP-ovi (tj. MSP-ovi koji nisu mikropoduzeća) i dalje bi bili obuhvaćeni proširenom odgovornošću proizvođača. Istodobno, potporom za ponovnu uporabu u odnosu na trenutačno stanje poduprli bi se i MSP-ovi obuhvaćeni proširenom odgovornošću proizvođača (tj. oni MSP-ovi koji nisu mikropoduzeća) jer bi se osigurala dostupnost više financijskih sredstava, a na tržištu bi bile dostupne stabilnije sirovine tekstila koji se mogu ponovno upotrijebiti i reciklirati.

Kad je riječ o rasipanju hrane, predloženim postavljanjem ciljeva za smanjenje rasipanja hrane ne utvrđuju se nove mjere na razini EU-a. Postavljanjem ciljeva državama članicama daje se sloboda da odaberu najdjelotvornije mjere prilagođene svojoj specifičnoj nacionalnoj situaciji. Države članice nisu obvezne poduzeti nikakve nove mjere za smanjenje rasipanja hrane osim onih koje su već utvrđene Okvirnom direktivom o otpadu (tj. smanjenje rasipanja hrane u svakoj fazi lanca opskrbe hranom, pripremanje programa za sprečavanje rasipanja hrane, provedba povezanih mjera, praćenje postignutog napretka i izvješćivanje o njemu). Osim toga, od donošenja Programa održivog razvoja 2015. države članice obvezale su se da će poduzeti mjere za smanjenje rasipanja hrane kako bi pridonijele ostvarivanju podcilja održivog razvoja br. 12.3., koji je *de facto* neobvezujući, no ambiciozan cilj.

Iskustvo vodećih zemalja pokazuje da se mjere koje su dosad provele vlade temelje na dobrovoljnom sudjelovanju gospodarskih subjekata u lancu opskrbe hranom u zajedničkim planovima za postizanje zajedničkog cilja smanjenja rasipanja hrane. Financijska pomoć (u obliku bespovratnih sredstava za djelovanje) trenutačno se nudi na razini EU-a kako bi se dionicima pružila potpora u poduzimanju konkretnih mjera za poboljšanje mjerenja i sprečavanja otpada od hrane. Bespovratna sredstva koja je Komisija dosad dodijelila u okviru Programa jedinstvenog tržišta posebno su bila usmjerena na MSP-ove kako bi se odgovorilo na njihove posebne potrebe te potaknuo razvoj i razmjena najboljih primjera iz prakse.

Daljnja razmjena znanja, najboljih primjera iz prakse, alata, smjernica i iskustava nastaviti će se putem platforme EU-a (uključujući njezine podskupine) i posebne internetske stranice (Centar EU-a za sprečavanje gubitka i otpada od hrane).

Predložene mjere općenito ne prelaze ono što je potrebno za osiguravanje usklađenosti s propisima i istodobno jamčenje zaštite okoliša.

- **Odabir instrumenta**

S obzirom na navedena objašnjenja, izmjena Okvirne direktive o otpadu, odnosno direktiva, odgovarajući je instrument. Njime se omogućuje usklađivanje određenih elemenata, a

državama članicama ostavlja prostor za uzimanje u obzir nacionalnih posebnosti u prenošenju Direktive.

Okvirna direktiva o otpadu jedini je pravni instrument za reguliranje sprečavanja nastanka tekstilnog otpada i gospodarenja njime u EU-u te se temelji na članku 192. stavku 1. UFEU-a. Iako postoji više pravnih akata kojima se uređuju tekstilni proizvodi (npr. Uredba REACH, Uredba o označivanju tekstila), Okvirna direktiva o otpadu jedini je pravni instrument kojim se uređuju svi aspekti gospodarenja tekstilnim otpadom, uključujući posebne obveze osiguravanja odvojenog sakupljanja, obrade i zahtjeva za izvješćivanje.

Otpad od hrane također je definiran i reguliran u Okvirnoj direktivi o otpadu. Iako je niz pojedinačnih mjera kojima se može pridonijeti smanjenju rasipanja hrane uređen zakonodavstvom koje se odnosi na funkcioniranje tržišta hrane, sigurnost hrane ili informiranje potrošača o hrani na razini Unije, opći zakonodavni okvir za sprečavanje rasipanja hrane, uključujući praćenje nastanka otpada od hrane i izvješćivanje o njemu te planiranje nacionalnih programa za sprečavanje rasipanja hrane, dio je Okvirne direktive o otpadu.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• *Ex post* evaluacije

Nisu provedene *ex post* evaluacije jer je posljednja izmjena Okvirne direktive o otpadu provedena tek 2018. Stoga bi bilo preuranjeno provesti *ex post* evaluaciju nedavnih izmjena koje tek trebaju ostvariti svoj puni učinak. Osim toga, Okvirnom direktivom o otpadu predviđene su posebne klauzule o preispitivanju za određene tokove otpada na temelju kojih se mogu analizirati učinci postojećih odredbi.

• Savjetovanja s dionicima

Metoda i strategija savjetovanja navedene su u Pozivu na očitovanje za prijedlog „Učinak gospodarenja otpadom na okoliš – revizija okvira EU-a za gospodarenje otpadom”⁵⁵ i u početnoj procjeni učinka „Prijedlog revizije Direktive 2008/98/EZ o otpadu – dio o cilju smanjenja otpada od hrane”⁵⁶. Budući da je cilj dvaju prijedloga izmjena istog pravnog akta na temelju iste pravne osnove, odlučeno je da ih se spoji. Slijedom toga, otvorenim javnim savjetovanjem provedenim od svibnja do kolovoza 2022. obuhvaćena su oba toka otpada.

Tekstilni otpad

U okviru poziva na očitovanje Komisija je zaprimila 197⁵⁷ zasebnih odgovora. Ispitanici su iz 25 različitih zemalja, uključujući četiri zemlje koje nisu članice EU-a: 65 iz Belgije, što ukazuje na broj industrijskih trgovinskih udruženja i nevladinih organizacija u toj zemlji, 23 iz Njemačke, 16 iz Francuske, 14 iz Nizozemske i 12 iz Italije.

⁵⁵ Europska komisija, Iznesite svoje mišljenje, Objavljene inicijative, Učinak gospodarenja otpadom na okoliš – revizija okvira EU-a za gospodarenje otpadom, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13225-Ucinak-gospodarenja-otpodom-na-okolis-revizija-okvira-EU-a-za-gospodarenje-otpodom_hr.

⁵⁶ Europska komisija, Iznesite svoje mišljenje, Objavljene inicijative, Rasipanje hrane – ciljevi za smanjenje, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13223-Rasipanje-hrane-ciljevi-za-smanjenje_hr.

⁵⁷ Na stranici „Učinak gospodarenja otpadom na okoliš – revizija okvira EU-a za gospodarenje otpadom” ([europa.eu](https://ec.europa.eu)) navedeno je da je taj broj bio 198 jer je jedan odgovor dupliciran s foruma o EE otpadu.

Dionici koji su sudjelovali u savjetovanju uglavnom su se složili da je potrebno poboljšati gospodarenje tekstilnim proizvodima u skladu s hijerarhijom otpada te su zahtijevali donošenje regulatornih mjera kojima bi se otklonili trenutačni tržišni nedostaci koji idu u prilog zbrinjavanju. Dionici su općenito poduprli uvođenje programa proširene odgovornosti proizvođača u skladu s načelom „onečišćivač plaća”, među ostalim i oni iz predmetne industrije. Međutim, ujedno su jasno pozvali na što veću usklađenost kako bi se ograničio učinak na industriju u kojoj dominiraju MSP-ovi, posebno kako bi se osigurala potpuna usklađenost sa zahtjevima za ekološki dizajn tekstilnih proizvoda u okviru Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda pri provedbi zahtjeva za modulaciju naknada u okviru proširene odgovornosti proizvođača. Predstavnici industrije recikliranja podsjetili su da su za povezane sustave recikliranja tekstila potrebna odgovarajuća prijelazna razdoblja kako bi se uspostavili kapaciteti i sustavi za recikliranje za osiguranje kvalitete ulaznih materijala. Način na koji se danas dizajnira odjeća, s miješanim sastavom tekstila, izazov je za recikliranje, a problem je i nedostatak tehnologija automatskog razvrstavanja te kapaciteta potrebnih za pripremu sirovina za recikliranje. Dionici iz područja ponovne uporabe i nevladinih organizacija pokazali su da rabljena odjeća doprinosi smanjenju tekstilnog otpada te da je odvojeno sakupljanje rabljenog tekstila, a ne samo otpadnog tekstila, iznimno važno za osiguravanje ponovne uporabe. Predstavnici tekstilne industrije naglasili su i socioekonomske koristi te koristi za okoliš kružnih poslovnih modela kao što je iznajmljivanje tekstilnih proizvoda kako bi njihov vijek trajanja bio dulji u usporedbi s kupljenim tekstilnim proizvodima. Dionici iz različitih skupina dionika istaknuli su važnost osiguravanja usklađene primjene otpadnog tekstila i rabljenih tekstilnih proizvoda kako bi se olakšalo prekogranično kretanje takvih materijala i kako bi se suzbile sve nezakonite pošiljke otpada koji se prikazuje kao rabljeni proizvodi, posebno kako bi se otklonile dvojbe koje su neki dionici izrazili u pogledu obrade izvezenog rabljenog i otpadnog tekstila, posebno nerazvrstanog, na način prihvatljiv za okoliš. Veliki broj različitih dionika izrazio je slične jasne zahtjeve koji su se odnosili na potrebu za usklađivanjem definicija tekstilnih proizvoda i proizvoda koji podliježu proširenoj odgovornosti proizvođača i njezinih ključnih značajki, posebno kako bi se smanjio rizik od fragmentiranosti tržišta i zakonodavstva te administrativno opterećenje jer nekoliko zemalja razmatra uvođenje programa proširene odgovornosti proizvođača.

Javno savjetovanje bilo je otvoreno od 24. svibnja 2022. do 24. kolovoza 2022. kako bi se prikupili dodatni dokazi o osnovnom scenariju, mišljenja i opažanja o pitanjima povezanima s tekstilnim otpadom, izvedivosti i mogućim učincima alternativnih mjera, prikupili najbolji primjeri iz prakse i stajališta o supsidijarnosti mogućih mjera. Ukupno je zaprimljen 731 važeći odgovor⁵⁸. Osim toga, 207 ispitanika dostavilo je pisane odgovore. Ispitanici su uglavnom bili poduzeća/poslovne organizacije i poslovna udruženja (40 %, 299 odgovora) i građani EU-a (36 %, 255 odgovora). 94 % ispitanih subjekata (693 odgovora) ima sjedište u EU-u, a većina ih ima sjedište u Belgiji (16 %, 119 odgovora)⁵⁹, Njemačkoj (13 %, 96 odgovora), Italiji (11 %, 82 odgovora) i Francuskoj (8 %, 63 odgovora).

Važno je istaknuti da je tekstilni otpad vrsta otpada koja najmanje zabrinjava ispitanike – samo 63 % poduzeća i poslovnih udruženja navodi da ih on zabrinjava. Ostali dionici (građani EU-a, nevladine organizacije i javna tijela) pokazali su veću zabrinutost u vezi s tim pitanjem. Više od polovine ispitanika složilo se ili se u potpunosti složilo da sudjeluju u odvojenom

---

⁵⁸ Svi primljeni odgovori smatraju se valjanima.

⁵⁹ Pretpostavlja se da je velik broj ispitanika iz Belgije posljedica činjenice da je Bruxelles sjedište brojnih organizacija koje predstavljaju različite interesne skupine pred institucijama EU-a, kao što su industrijska udruženja, nevladine organizacije i organizacije potrošača.

sakupljanju tekstilnog otpada, pri čemu su se rezultati razlikovali ovisno o skupini dionika. Građani EU-a sakupljaju najviše tekstilnog otpada, nakon čega slijede javna tijela, a nevladine organizacije, poduzeća i poslovna udruženja sakupljaju ga najmanje. Međutim, samo 40 % javnih tijela, 32 % poduzeća i poslovnih udruženja, 28 % građana EU-a i 24 % nevladinih organizacija (221 odgovor) složilo se ili se u potpunosti složilo da su zadovoljni sustavom sakupljanja otpada u mjestu u kojem žive u pogledu sakupljanja tekstilnog otpada.

Gotovo 30 dokumenata o stajalištu obuhvatilo je područje tekstilnog otpada, od čega su otprilike polovinu dostavili MSP-ovi ili organizacije koje ih predstavljaju. MSP-ovi su istaknuli da trenutačno ne postoji plan za obradu tekstilnog otpada šireg razmjera. Naglasili su potrebu za promicanjem trajnih, visokokvalitetnih tekstilnih proizvoda, poboljšanjem njihove ponovne uporabe, kad god je to moguće, pripremom za ponovnu uporabu i povećanjem dostatne infrastrukture za razvrstavanje za ponovnu uporabu, recikliranje i preradu. Ujedno su preporučili da bi trebalo provesti promjene u dizajnu i obrascima potrošnje tekstilnih proizvoda te da bi se količina tekstilnog otpada trebala smanjiti donošenjem ambicioznih politika o otpadu. Ista pitanja o trajnosti i ponovnoj uporabi tekstila, kao i o kapacitetu razvrstavanja i recikliranja, istaknula je industrija recikliranja, koja je napomenula i da bi trebalo razviti kružne i socijalne tekstilne lance vrijednosti.

Među preporukama bila je potreba za određivanjem kvantitativnih ciljeva za ponovnu uporabu i pripremu za ponovnu uporabu te za poboljšanjem sustava odvojenog sakupljanja. MSP-ovi su istaknuli da bi se u okviru programa proširene odgovornosti proizvođača trebala primjenjivati hijerarhija otpada tako da se uspostave kvantitativni ciljevi za sprečavanje nastanka otpada i pripremu za ponovnu uporabu, osigurati ekomodulacija naknada i pošteno tržišno natjecanje na tržištima recikliranja, omogućiti pristup tokovima otpada subjektima za pripremu za ponovnu uporabu te istodobno uključiti socijalna poduzeća kao važne dionike u razvoj, upravljanje i funkcioniranje tih programa. Zagovarali su i dosljednost s drugim regulatornim inicijativama, kao što su Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda i Uredba o pošiljkama otpada te usklađivanje kriterija za prestanak statusa otpada na razini EU-a, što je podržala i industrija recikliranja. MSP-ovi su također istaknuli potrebu za donošenjem smjernica za postizanje visokih razina odvojenog sakupljanja tekstilnih proizvoda te da su razvijeno razvrstavanje vlakana i prethodna obrada vlakana od presudne važnosti za povećanje recikliranja otpada nakon potrošnje. U nekim se dokumentima o stajalištu razmatra i usklađena definicija tekstilnog otpada.

Osim toga, provedeni su razgovori s dionicima. U travnju i svibnju 2022. organizirani su razgovori s odabranim dionicima iz svih skupina dionika, koji su prvo bili uglavnom usmjereni na širi opseg proizvoda, a zatim na rabljeni tekstil i tekstilni otpad. Radi utvrđivanja problema, opsega ciljeva i prikupljanja dokaza o učincima opcija i mjera održano je 27 razgovora s pojedincima i skupinama. Dionici smatraju da bi okvir proširene odgovornosti proizvođača na razini EU-a trebao uključivati posebne elemente kako bi bio učinkovit. Mjere za ponovnu uporabu, popravak i odvojeno sakupljanje moraju uključivati provedive, obvezujuće ciljeve kako bi se proizvođače potaknulo da prijeđu na kružnost. Kad je riječ o području primjene inicijative, neki dionici predložili su da bi sakupljanje trebalo obuhvaćati tekstilni otpad koji proizvode kućanstva i profesionalni korisnici, a koji odgovara tekstilima za kućanstvo, kao što su odjeća, kućanski tekstilni proizvodi i tekstil namijenjen unutarnjem uređenju, torbe izrađene od tekstila i pribor za odjeću od tekstila, ali izrazili su dvojbe u odnosu na obuću i tehnički tekstil. Predložili su i da se prvo ograniči opseg proizvoda i da ga se s vremenom proširi kad se uspostavi infrastruktura te da se za definiranje tekstilnih proizvoda obuhvaćenih predloženim programom proširene odgovornosti proizvođača upotrebljavaju oznake KN iz Zajedničke carinske tarife.

Dionici su izrazili različita stajališta o pitanju smjernica. Kad je riječ o ciljevima, dionici su preporučili da bi trebalo razviti ciljeve s postupnim povećanjem njihove razine ambicije, ovisno o razinama potrošnje, kao i provedive ciljeve za smanjenje resursa za proizvodnju tekstila, npr. cilj za udio recikliranih materijala. Istaknuli su i činjenicu da bi se svi ciljevi trebali kombinirati s unapređenjem tehnologija recikliranja u državama članicama te da bi se ciljevima za ponovnu uporabu trebalo osigurati da se ponovna uporaba doista provodi. Napomenuli su da je važno uzeti u obzir da bi se ciljevi za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje tekstilnog otpada trebali temeljiti na hijerarhiji otpada.

Ciljano savjetovanje o rabljenim tekstilnim proizvodima i tekstilnom otpadu odvijalo se u obliku četiriju virtualnih radionica za dionike u kojima su se koristile rasprave s cijelim skupinama, manjim grupama i digitalne interaktivne ploče. Osim toga, za prikupljanje usmjerenijih dokaza upotrijebljeni su i sastanak stručne skupine za Okvirnu direktivu o otpadu (države članice), razgovori i konferencija o budućnosti Europe.

Informacije prikupljene tijekom savjetovanja s dionicima pomogle su definirati probleme i opcije politika na koje se treba usredotočiti.

Rasipanje hrane

U kontekstu početne procjene učinka primljeno je 85 odgovora ispitanika iz 17 država članica i dvije treće zemlje (Ujedinjena Kraljevina i SAD). Najviše odgovora dostavila su poslovna udruženja (27), a slijede ih nevladine organizacije (18, od kojih 12 uglavnom djeluje u području zaštite okoliša), poduzeća (11), građani EU-a (9), potrošači (4) i organizacije za zaštitu okoliša (3). Šest javnih tijela (uključujući tri države članice) dostavilo je informacije putem mehanizma za povratne informacije.

Dionici su općenito izrazili potporu zakonodavnoj inicijativi EU-a, koja se smatra presudnom za postizanje ciljeva europskog zelenog plana u pogledu klimatske neutralnosti i prelaska na održive prehrambene sustave na koje se poziva u strategiji „od polja do stola”. Većina dionika potvrđuje da bi ciljevi smanjenja rasipanja hrane trebali obuhvaćati cijeli lanac opskrbe (što odražava integrirani pristup prehrambenim sustavima), s budućim ciljem EU-a u skladu s podciljem održivog razvoja br. 12.3. Dok neki ispitanici iz industrije (uglavnom iz sektora primarne proizvodnje i prerade) daju prednost cilju koji bi bio usmjeren samo na maloprodaju i potrošnju, drugi dionici iz industrije i nevladine organizacije (NVO-i) zagovaraju cjelovit pristup kako bi se osigurala zajednička odgovornost i ovlasti svih dionika. Nekoliko dionika ističe potrebu da se uspostavi čvrsta baza dokaza za utvrđivanje ciljeva, kao i referentne vrijednosti na temelju kojih bi se prepoznala nastojanja subjekata koji su u ranoj fazi ostvarili rezultate. Oko jedne trećine ispitanika pozvalo je na donošenje ambicioznih mjera i uspostavu napredne ciljane razine (50 %), među ostalim gotovo sve nevladine organizacije, dok s druge strane tri odgovora država članica upućuju na to da su osnovne ili srednje opcije realističnije. Neki dionici (iz redova nevladinih organizacija za zaštitu okoliša i potrošača te socijalnih poduzeća) pozivaju, osim toga, na uključivanje gubitaka hrane na poljoprivrednim gospodarstvima u budući zakonodavni prijedlog, dok primarni proizvođači tvrde da se takvi gubici ne mogu spriječiti (iz pravnih i operativnih razloga). Naposljetku, brojni dionici pozivaju na usklađenost politika i potrebu za izgradnjom kulture prehrambene vrijednosti kako bi se riješili sustavni problemi povezani s prehrambenim sustavima.

Javnim savjetovanjem, koje je bilo otvoreno od 24. svibnja 2022. do 24. kolovoza 2022., obuhvaćen je otpad od hrane i tekstilni otpad. Kad je riječ o smanjenju rasipanja hrane, dionici iz svih skupina složili su se ili su se u potpunosti složili (više od 90 %) s koristima

koje donosi smanjenje rasipanja hrane, pri čemu je najvažniji „doprinos smanjenju učinaka na okoliš” i „doprinos ublažavanju klimatskih promjena”. Ispitanici su utvrdili glavne dionike koji trebaju poduzeti više mjera za smanjenje rasipanja hrane kao što su potrošači, trgovci na malo i drugi distributeri, proizvođači hrane te sektori ugostiteljstva i posluživanja hrane. Ispitanici su napomenuli da je za smanjenje rasipanja hrane najvažnije da potrošači usvoje nove navike, npr. da bolje planiraju potrošnju namirnica, a nakon toga da poduzeća integriraju sprečavanje rasipanja hrane u svoje poslovanje. Javna tijela su više od drugih skupina smatrala važnim poduzimati dostatne mjere tempom koji je potreban da se ispune globalne obveze i rasipanje hrane prepolovi do 2030. Kad je riječ o mogućim mjerama EU-a za poboljšanje sprečavanja nastanka otpada, 74 % ispitanika (488 odgovora) složilo se ili se u potpunosti složilo s utvrđivanjem pravno obvezujućih ciljeva za smanjenje rasipanja hrane, pri čemu su javna tijela izrazila još veću potporu (86 %, 25 odgovora).

U okviru javnog savjetovanja zaprimljena su 53 dokumenta o stajalištu koja su bila usmjerena na rasipanje hrane ili su sadržavala razmatranja o toj temi. Poslovna udruženja dostavila su 26 dokumenata s primjedbama o rasipanju hrane, neprofitne organizacije 12, poduzeća osam i javna tijela sedam takvih dokumenata. U većini dokumenata o stajalištu izražena je potpora postavljanju ciljeva za smanjenje rasipanja hrane, pri čemu se u 10 dokumenata zagovarala potreba za ambicioznim ciljevima (smanjenje od 50 %), a u njih 18 primjena ciljeva u svim fazama lanca opskrbe. Međutim, dvije poslovne organizacije nisu se složile s utvrđivanjem ciljeva u fazi primarne proizvodnje zbog neravnoteže moći u lancu opskrbe i dinamike tržišta koju poljoprivrednici ne mogu kontrolirati. U nekoliko dokumenata istaknuta je važnost davanja prednosti onim akcijama koje imaju najveći učinak na okoliš ili klimu, a istaknuta je i uloga ambalaže u sprečavanju rasipanja hrane, uglavnom od strane poslovnih udruženja. Kad je riječ o mjerama i političkim inicijativama koje bi EU trebao poduzeti, u dokumentima su se najviše spominjala pravila o označivanju datuma i mjere informiranja i educiranja javnosti, a u nekima su predložene i mjere za poboljšanje sustava praćenja, dok se u jednom predlagalo pružanje fiskalnih poticaja za donacije hrane. Neki dionici predložili su i usklađivanje politika o rasipanju hrane i drugih povezanih politika (npr. označivanje, djelovanje u području klime, zajednička poljoprivredna politika).

Prikupljanje podataka o inicijativama za sprečavanje rasipanja hrane provedeno je u okviru dviju anketa koje su poslone stručnjacima iz država članica i dionicima u vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda. Oba su istraživanja bila usmjerena na prikupljanje kvantitativnih podataka o troškovima inicijativa za sprečavanje rasipanja hrane i spriječenim količinama otpada od hrane. Osim toga, održana su četiri razgovora s odabranim dionicima koji su odgovorili na anketu (dva poduzeća, neprofitna organizacija i javno tijelo) kako bi se prikupili dodatni podaci i uvidi o njihovim inicijativama i/ili razjasnile informacije dobivene u okviru anketa.

Naposljetku, u četiri su navrata održani ciljani savjetodavni sastanci s Platformom EU-a o gubitku i rasipanju hrane. Platforma EU-a o gubitku i rasipanju hrane uključuje međunarodne organizacije, institucije EU-a, stručnjake iz država članica i dionike iz lanca opskrbe hranom, uključujući poljoprivrednike, industriju, nevladine organizacije za zaštitu okoliša, potrošače i druge nevladine organizacije (uključujući banke hrane i druge dobrotvorne organizacije). Organizacije privatnog sektora u vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda predstavljaju MSP-ove za njihov specifični sektor djelatnosti (npr. proizvodnja hrane, maloprodaja, ugostiteljske usluge).

Najčešća pitanja dionika odnosila su se na uključivanja svih faza lanca opskrbe hranom u područje primjene ciljeva, pri čemu su neki istaknuli važnost praćenja i integracije gubitaka

hrane prije berbe na poljoprivrednim gospodarstvima, važnost uzimanja u obzir sigurnosti hrane i hrane za životinje (što posebno izražavaju organizacije iz privatnog sektora), dvojbe povezane s odabirom 2020. kao referentne godine za utvrđivanje ciljeva zbog posljedica pandemije bolesti COVID-19 (što su istaknule neke države članice i nevladine organizacije), mogućnost razlikovanja i uzimanja u obzir jestivog i nejestivog otpada od hrane (što su navele organizacije privatnog sektora) i mogućnost razmatranja rezultata koje su države članice već postigle pri utvrđivanju referentne vrijednosti (što su istaknule države članice i organizacije privatnog sektora).

U kontekstu dovršetka procjene učinka Komisija je nadalje sazvala sastanak Stručne skupine država članica o gubitku i rasipanju hrane (7. ožujka 2023.) i zajednički sastanak Platforme EU-a o gubitku i rasipanju hrane i Savjetodavne skupine za održivost prehrambenih sustava (13. ožujka 2023.). Navedena su pitanja ponovljena te su dostavljene dodatne povratne informacije o razmatranju različitih opcija politike za utvrđivanje ciljeva.

Informacije prikupljene tijekom navedenih savjetovanja s dionicima doprinijele su definiranju opcija politike, posebno da ciljne vrijednosti nisu ograničene na faze potrošnje i maloprodaje, već da obuhvaćaju lanac opskrbe hranom u širem smislu. Podaci o troškovima sprečavanja rasipanja hrane prikupljeni anketiranjem dionika pokazali su veliku varijabilnost i općenito su bili viši od vrijednosti utvrđenih u literaturi. Stoga nisu izravno upotrijebljeni u modelu za izračun makroekonomskih učinaka ciljnih vrijednosti.

Panel građana i građanki

Nastavno na Konferenciju o budućnosti Europe, Komisija je najavila „novu generaciju” panela građana i građanki radi savjetovanja s nasumično odabranim građanima prije određenih ključnih prijedloga na europskoj razini. Rasipanje hrane odabrano je među trima prvim temama kojima će se baviti građani (uz virtualni svijet i mobilnost u svrhu učenja), a održane su tri sjednice panela od prosinca 2022. do veljače 2023. Iako panel građana i građanki nije bio dio aktivnosti savjetovanja organiziranih u svrhu pripreme zakonodavnog prijedloga, preporuke građana i građanki⁶⁰ i dalje će pridonositi radu Komisije u vezi sa sprečavanjem rasipanja hrane te su uzete u obzir u pripremi ovog zakonodavnog prijedloga. Preporuke građana poslužit će i kao smjernice za pomoć državama članicama u postizanju ciljeva smanjenja rasipanja hrane iz ovog prijedloga.

U 23 preporuke koje su iznijeli građani ističe se potreba za sveobuhvatnim pristupom prehrambenim sustavima, uključivanjem svih dionika i jačanjem suradnje u cijelom lancu opskrbe hranom. Taj sveobuhvatni pristup iznesen je u trima temama na koje se odnose preporuke panela: 1. suradnja u vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda: strategija „od polja do stola”; 2. inicijative u prehrambenom sektoru; 3. poticanje promjene ponašanja potrošača.

Preporuke građana odražavaju tri glavna pravca djelovanja koje države članice trebaju poduzeti kako bi se ubrzalo smanjenje rasipanja hrane na nacionalnoj razini i ostvarili budući ciljevi. Sveobuhvatni regulatorni okvir EU-a za sprečavanje rasipanja hrane utvrđen u Okvirnoj direktivi o otpadu, kao i mjere potpore poduzete na razini EU-a, također će se temeljiti na preporukama te će se državama članicama pružiti potpora u postizanju budućih ciljeva.

---

⁶⁰ Europski panel građana i građanki o rasipanju hrane, [Konačne preporuke](#), veljača 2023.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Tekstilni otpad

Zajednički istraživački centar osigurao je ključne znanstvene informacije tijekom faza procjene učinka, među ostalim preispitivanjem dokumenata i objavljivanjem dokaza o tom pitanju⁶¹:

Komisija je 2023. naručila vanjsku studiju kako bi potkrijepila tu procjenu učinka opcija politike za reviziju Okvirne direktive o otpadu – Posebni ugovor br. 090202/2021/861277/ENV.B.3. Poduprlo ju je i nekoliko stručnjaka i studija tehničke pomoći navedenih u Prilogu procjeni učinka.

Rasipanje hrane

Osim prethodno opisanih javnih i ciljanih savjetovanja procjena učinka u području rasipanja hrane potkrijepljena je sljedećim stručnim doprinosom:

- Zajednički istraživački centar osigurao je važne znanstvene informacije tako što je sastavio dva izvješća s analizom kojom se podupire izrada procjene učinka revizije Okvirne direktive o otpadu, posebno u pogledu izvedivosti utvrđivanja ciljeva za smanjenje rasipanja hrane:
  - Europska komisija, Zajednički istraživački centar: *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets* (Postavljanje temelja za inicijativu EU-a o ciljevima za smanjenje rasipanja hrane), 2023.⁶²,
  - Europska komisija, Zajednički istraživački centar: *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis* (Procjena gospodarskih, socijalnih i okolišnih učinaka ciljeva za smanjenje rasipanja hrane. Analiza temeljena na modelu), 2023.⁶³,
- Eurostat je 25. listopada 2022. objavio prvo namjensko statističko praćenje količine otpada od hrane u Europskoj uniji, uz dodatna objašnjenja podataka o količinama otpada od hrane u EU-u. Opis i tumačenje podataka te metodologija mogu se pronaći na internetskim stranicama Eurostata posvećenima rasipanju hrane⁶⁴. Podaci su posljednji put ažurirani u ožujku 2023.

---

⁶¹ [Europska komisija, Zajednički istraživački centar: Circular economy perspectives in the EU Textile sector](#) (Perspektive kružnog gospodarstva u tekstilnom sektoru EU-a), 2021. i Europska komisija, Zajednički istraživački centar. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles* (Tehnološko-znanstvena procjena mogućnosti gospodarenja rabljenim i otpadnim tekstilom), 2023. (u izradi).

⁶² De Laurentiis, V, Mancini, L, Casonato, C, Boysen-Urban, K, De Jong, B, M'Barek, R, Sanyé Mengual, E, Sala, S. *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets* (Postavljanje temelja za inicijativu EU-a o ciljevima za smanjenje rasipanja hrane), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2023., doi: 10.2760/13859, JRC133967.

⁶³ De Jong B, Boysen-Urban K, De Laurentiis V, Philippidis G, Bartelings H, Mancini L, Biganzoli F, Sanyé Mengual E, Sala S, Lasarte-López J, Rokicki B, M'barek R. *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis*. (Procjena gospodarskih, socijalnih i okolišnih učinaka ciljeva za smanjenje rasipanja hrane. Analiza temeljena na modelu), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2023., doi:10.2760/77251, JRC133971.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Food_waste_and_food_waste_prevention_-_estimates Baza podataka dostupna je pod oznakom (env_wasfw) na internetskim stranicama Eurostata.

- **Procjena učinka**

Uz ovaj se prijedlog prilaže procjena učinka. U procjeni učinka u velikoj su mjeri predviđena dva zasebna odjeljka koja obuhvaćaju odvojeno otpad od hrane i tekstilni otpad jer obje teme u pogledu obuhvaćenih problema, postavljenih ciljeva i utvrđenih opcija imaju različite posebnosti na koje se nije moglo odgovoriti istim pristupom.

Nakon što su u obzir uzete primjedbe Odbora za nadzor regulative iz njegova početnog negativnog mišljenja od 17. ožujka 2023. i unesene potrebne izmjene i dodaci, za procjenu učinka izdano je 26. svibnja 2023. pozitivno mišljenje sa zadržkama.

Detaljne primjedbe Odbora za nadzor regulative i način na koji su uzete u obzir mogu se pronaći u tablici 1. u Prilogu I. procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu.

U procjeni učinka navedene su sve moguće mjere za analizu, i to na temelju podataka vanjskog konzultantskog društva, radionica za dionike, javnog savjetovanja na internetu i ciljanih razgovora. Raznolike, složene i često međusobno povezane mjere razvrstane su u tri opcije politike, koje se uspoređuju sa scenarijem uobičajene prakse.

Tri opcije politike za tekstilne proizvode mogu se sažeti kako slijedi:

- prva opcija – potpora državama članicama u provedbi i izvršenju postojećih odredbi usklađenijom primjenom definicija, pristupima odvojenom sakupljanju i dodjeli odgovornosti za gospodarenje otpadom donošenjem neobvezujućih smjernica, preporuka i izvršavanjem postojećih mandata Komisije za donošenje sekundarnog zakonodavstva, poboljšanjem postojećih platformi dionika za smjernice i razmjenom najboljih primjera iz prakse. Ovom se opcijom rješavaju svi uzroci problema i oba posebna cilja, iako je učinak vjerojatno smanjen zbog toga što je priroda mjera ograničena na neobvezujuće instrumente;
- druga opcija – postavljanje dodatnih obvezujućih regulatornih zahtjeva za poboljšanje uspješnosti gospodarenja otpadom u skladu s hijerarhijom otpada ciljanom izmjenom Okvirne direktive o otpadu. Svrha je izmjena stvoriti nove operativne obveze za države članice, proizvođače tekstila i subjekte za gospodarenje otpadom. Njima bi se pojasnile i uskladile definicije na razini EU-a, pojasnilo područje primjene postojećih obveza izvješćivanja kako bi se poboljšala pouzdanost podataka, pojasnilo područje primjene obveza odvojenog sakupljanja i uvelo nove operativne obveze za subjekte za gospodarenje otpadom kako bi se osiguralo razvrstavanje za ponovnu uporabu i recikliranje. Glavna mjera te opcije uvođenje je mandata za države članice da uspostave nacionalne programe proširene odgovornosti proizvođača tekstila i usklade njihovo područje primjene, ciljeve te ključne organizacijske i operativne značajke. Ova opcija obuhvaća sve uzroke problema i oba posebna cilja;
- treća opcija – propisivanje ciljeva učinkovitosti gospodarenja otpadom na razini EU-a. Ta mogućnost podrazumijeva izmjenu Okvirne direktive o otpadu kojom se utvrđuju obvezujućí ciljevi učinkovitosti gospodarenja otpadom kojima se provodi hijerarhija otpada za države članice i gospodarske subjekte. Usklađivanje područja primjene i definicija bilo bi sastavni dio definicije cilja u Okvirnoj direktivi o otpadu i naknadnim provedbenim aktima kojima se utvrđuju detaljnija pravila o metodologiji izračuna za svaki cilj. Ta se mogućnost odnosi i na posebne ciljeve i na sve uzroke problema, iako se ne bi postigla razina usklađenosti predviđena drugom opcijom jer se njome odluke o sredstvima za postizanje razina učinkovitosti

prepuštaju državama članicama. Budući da postojeći podaci o stvaranju tekstilnog otpada nisu dovoljno pouzdani, što je djelomično posljedica različitog razumijevanja toga jesu li sakupljeni tekstilni proizvodi otpad i opsega tekstilnih proizvoda obuhvaćenih provedbom u državama članicama, u procjeni učinka objašnjava se izvedivost mehanizma za utvrđivanje ciljeva u budućnosti i učinci tog postupka (a ne stvarne razine ciljeva). Kad je riječ o utvrđivanju cilja za sakupljanje, predstavljena je detaljnija procjena na temelju privremenog srednjoročnog cilja. Mjera 3.6. posebno se odnosi na postavljanje cilja sakupljanja 50 % tekstilnih proizvoda: postizanjem tog cilja poboljšala bi se stopa odvojenog sakupljanja tekstilnih proizvoda, čime bi se povećale stope ponovne uporabe i stope recikliranja te smanjile stope zbrinjavanja, ali nametnulo bi se i administrativno opterećenje, a postojeća obveza odvojenog sakupljanja do 2025. mogla bi imati sličan učinak na stopu odvojenog sakupljanja. Postoji i velika heterogenost među predviđenim stopama u državama članicama, zbog čega bi u ovoj fazi moglo biti teško postaviti cilj.

Učinci na MSP-ove procjenjuju se u okviru postupka procjene učinka. U filteru za MSP-ove utvrđeno je da ta inicijativa ima velik ukupni učinak na MSP-ove. Različite kategorije MSP-ova utvrđene su u cijelom tekstilnom lancu vrijednosti kao temelj za postupak procjene učinka.

88 % tekstilnih poduzeća čine mikropoduzeća (0–9 zaposlenika), 12 % drugi MSP-ovi (10–249 zaposlenika), a preostalih 0,3 % velika su poduzeća (više od 250 zaposlenika). MSP-ovi su bili vrlo dobro uključeni u javno savjetovanje, kao i u ciljane postupke savjetovanja. U javnom savjetovanju sudjelovalo je 320 MSP-ova u odnosu na 138 velikih poduzeća. Među kategorijama „poduzeća/društava” i „poslovna udruženja” primili smo 200 odgovora MSP-ova u usporedbi s 99 od velikih poduzeća. Osim toga, velika poslovna udruženja koja su detaljno iznijela svoja stajališta uglavnom se sastoje od MSP-ova koji predstavljaju sastav tekstilnog sektora u fazama proizvodnje i maloprodaje te gospodarenja otpadom.

Općenito, MSP-ovi su u svojim dokumentima o stajalištu istaknuli da trenutačno ne postoje planovi obrade otpada šireg razmjera. Većina ih se složila da se dizajn i obrasci potrošnje tekstilnih proizvoda moraju promijeniti, što bi dovelo do proizvodnje tekstilnih proizvoda veće kvalitete koji mogu trajati dulje. Istaknuli su i važnost davanja prednosti sprečavanju nastanka otpada i ponovnoj uporabi te potrebu za postavljanjem ciljeva za ponovnu uporabu i pripremu za ponovnu uporabu, kao i za poboljšanjem sustava odvojenog sakupljanja. Kad je riječ o proširenoj odgovornosti proizvođača, glavne su primjedbe bile da bi se trebalo osigurati da se u okviru programa proširene odgovornosti proizvođača provodi hijerarhija otpada tako da se uspostave kvantitativni ciljevi za sprečavanje nastanka otpada i pripremu za ponovnu uporabu, osigurava ujednačeni pristup ekomodulaciji naknada u okviru proširene odgovornosti proizvođača i pošteno tržišno natjecanje na tržištima recikliranja, omogućuje pristup tokovima otpada subjektima za pripremu za ponovnu uporabu te istodobno uključuju socijalna poduzeća kao ključni dionici u razvoj, upravljanje i funkcioniranje tih programa. Isto tako, zagovaralo se usklađivanje kriterija za prestanak statusa otpada na razini EU-a, što je poduprla i industrija recikliranja, kao i osiguranje usklađenosti s drugim regulatornim inicijativama, kao što su Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda i Uredba o pošiljkama otpada. Nadalje, istaknuli su da su potrebne smjernice za postizanje visokih razina odvojenog sakupljanja tekstilnog otpada, dok su razvijene tehnologije razvrstavanja i prethodne obrade vlakana od presudne važnosti za povećanje recikliranja otpada nakon potrošnje. U nekim se dokumentima o stajalištu razmatrala i potreba za donošenjem usklađene definicije tekstilnog otpada.

Uz prikupljanje dokaza o mogućim učincima na MSP-ove od dionika provedena je dodatna procjena na temelju podataka Eurostata o sastavu, prometu i širenju MSP-ova kako bi se utvrdili učinci koji bi znatno utjecali na takva poduzeća. U studiji konzultantskog društva razmotreni su posebni učinci svake mjere na MSP-ove. U tom pogledu mjere u okviru prve opcije vjerojatno neće predstavljati znatno administrativno opterećenje za MSP-ove, dok bi se mjerama istodobno trebale pojednostavniti obveze za MSP-ove kojima se usklađuje opseg tekstilnih proizvoda. Platforma za smjernice i potporu predviđena ovom opcijom imala bi najveći učinak na MSP-ove općenito. Očekuje se da će mjere u okviru druge i treće opcije imati manje dodatne troškove za MSP-ove. Mjera koja podrazumijeva najveće opterećenje i u okviru koje se razmatra primjena proširenih programa proširene odgovornosti proizvođača (mjera 2.9.) primjenjivala bi se na MSP-ove s obzirom na to da su većina proizvođača MSP-ovi. Osim toga, obveze izvješćivanja usmjerene su na reviziju postojećih obveza u prvom redu kako bi ih se učinilo primjerenijima svrsi i kako bi se poboljšala baza znanja za tekstilni sektor općenito.

Kako bi se izbjegla primjena nepotrebnih administrativnih opterećenja i opterećenja zbog usklađivanja, u procjeni učinka predlaže se da se mikropoduzeća i sektor ponovne uporabe isključe iz područja primjene proširene odgovornosti proizvođača te se to i čini u zakonodavnom tekstu. Od subjekata za ponovnu uporabu koji stavljaju na tržište nove i rabljene proizvode tražilo bi se da evidentiraju i prijave nove proizvode. Posljedica takvih isključenja bilo bi neznatno povećanje troškova koji se primjenjuju na poduzeća s više od 10 zaposlenika, pri čemu bi poduzeća s više od 250 zaposlenika snosila najveća dodatna opterećenja.

Učinci na konkurentnost procijenjeni su kvantitativno, kad je to bilo moguće, uzimajući u obzir učinke na različite vrste konkurentnosti⁶⁵. Cilj je cjenovne konkurentnosti odraziti relativne učinke cijena koje poduzeća ili grupe poduzeća mogu odrediti na tržištu. Dinamična konkurentnost odnosi se na učinke na istraživanje i inovacije kojima bi se omogućilo održavanje ili poboljšanje konkurentnosti poduzeća tijekom vremena. Strateška konkurentnost odnosi se na sposobnost poduzeća da djelomično zadovolje svoju potražnju za sirovinama ili proizvodima s pomoću ponovno upotrijebljenih ili recikliranih tekstilnih proizvoda unutar EU-a. Učinci na konkurentnost pozitivni su ili neutralni.

Kad je riječ o rasipanju hrane, opcije politike usmjerene su na različite vrste, razine i opseg ciljeva smanjenja rasipanja hrane koje treba ostvariti do 2030. te se mogu sažeti kako slijedi:

Prva opcija temelji se na minimalnim ciljevima ispitanim u prijedlogu revizije Okvirne direktive o otpadu iz 2014.⁶⁶

- cilj za primarnu proizvodnju – nije utvrđen cilj,
- cilj za preradu i proizvodnju – 10 %,

---

⁶⁵ Za pregled kanala kojima kružno gospodarstvo utječe na konkurentnost vidjeti Flachenecker, F. (2018.), *The causal impact of material productivity on macroeconomic competitiveness in the EU* (Kauzalni učinak materijalne produktivnosti na makroekonomsku konkurentnost u EU-u), *Environmental Economics and Policy Studies* 20, str. 17.–46. <https://doi.org/10.1007/s10018-016-0180-3> i Flachenecker, F., Kornejew, M. (2019.) *The causal impact of material productivity on microeconomic competitiveness and environmental performance in the EU* (Kauzalni učinak materijalne produktivnosti na mikroekonomsku konkurentnost i okolišnu učinkovitost u EU-u), *Environmental Economics and Policy Studies* 21, str. 87.–122. <https://doi.org/10.1007/s10018-018-0223-z>.

⁶⁶ COM(2014) 397 final.

- cilj za faze maloprodaje i potrošnje – 15 %.

Druga opcija ambicioznija je varijanta s maksimalnim ciljem ispitanim 2014. za faze maloprodaje i potrošnje.

- cilj za primarnu proizvodnju – nije utvrđen cilj,
- cilj za preradu i proizvodnju – 10 %,
- cilj za faze maloprodaje i potrošnje – 30 %.

Treća opcija odražava ciljeve utvrđene u podcilju održivog razvoja br. 12.3. i dodatnu obvezu koju je koalicija „Hrana nikad nije otpad” preuzela na sastanku na vrhu UN-a o prehranbenim sustavima 2021.

- cilj za primarnu proizvodnju – 10 %,
- cilj za preradu i proizvodnju – 25 %,
- cilj za faze maloprodaje i potrošnje – 50 %.

Prva, druga i treća opcija sastoje se od pravno obvezujućih ciljeva, tj. podliježu godišnjem izvješćivanju, a ako se ne postignu ciljevi, mogu se pokrenuti postupci zbog povrede.

U **četvrtoj opciji** odražava se dobrovoljni cilj na razini obveze iz podcilja održivog razvoja br. 12.3. u pogledu faza maloprodaje i potrošnje (tj. smanjenje od 50 %), pri čemu se za prethodne faze ne pretpostavlja numerička obveza. Ta opcija ne bi bila podložna drugim provedbenim mehanizmima osim godišnjeg izvješćivanja o razinama otpada od hrane.

Analiza učinaka pokazala je da sve opcije donose znatne koristi za okoliš. Opseg koristi povećava se s obzirom na opseg i razinu ciljeva, od prve do treće opcije. Koristi bi bile najmanje u okviru četvrte opcije. Glavna korist proizlazi iz smanjenja emisija stakleničkih plinova (međutim, znatno se razlikuje ovisno o metodološkom pristupu). Drugi učinci na okoliš koji se uzimaju u obzir za ovu procjenu učinka (korištenje zemljišta, morska eutrofikacija, potrošnja vode), ukazuju na sličan trend, tj. da se koristi povećavaju kako raste opseg i razina ciljeva.

Kad je riječ o gospodarskim učincima, očekuje se da će se smanjenjem rasipanja hrane smanjiti potražnja za hranom, što bi pak moglo imati neznatne negativne učinke na sektor proizvodnje hrane (–3,6 % u najpesimističnijoj pretpostavci) i pozitivne učinke na druge sektore, što bi dovelo do ukupnog blago pozitivnog učinka (do 2,3 milijarde EUR).

Mjerljivi socijalni učinci snažno su povezani s gospodarskim učincima i pokazuju sličan obrazac. Što je veće smanjenje rasipanja hrane, to se u okviru opcije postižu bolji rezultati u pogledu cjenovne pristupačnosti hrane i štednje kućanstava. S druge strane, razmjeri negativnih učinaka na zaposlenost u poljoprivredno-prehranbenom sektoru povećavaju se od prve do treće opcije, za koje se, međutim, očekuje da će se nadoknaditi novim profilima radnih mjesta u prehranbenom sektoru i rastom u drugim gospodarskim sektorima.

Očekuje se da će učinak na MSP-ove biti ograničen. Inicijativa je usmjerena na postavljanje ciljeva za smanjenje rasipanja hrane za države članice i neće se primjenjivati na pojedinačna poduzeća. Iako će tijela država članica vjerojatno surađivati sa svim dionicima u lancu opskrbe hranom, dosad uočene mjere u zemljama koje su poduzele koordinirane mjere za smanjenje rasipanja hrane usmjerene su na veća poduzeća i na dobrovoljne mjere kojima se potiče sudjelovanje u sprečavanju rasipanja hrane uz potporu državnog financiranja. U postupku savjetovanja MSP-ovi nisu očekivali probleme izravno uzrokovane ovom

inicijativom, iako su i dalje oprezni u pogledu mogućeg budućeg provedbenog djelovanja država članica.

Najpoželjnije opcije

Na temelju procjena načina na koji se opcijama doprinosi ostvarenju dvaju glavnih ciljeva, uspostavlja ravnoteža između gospodarskih, okolišnih i socijalnih učinaka te ukupnih troškova i koristi ako se oni mogu izračunati, Komisija najpoželjnijom smatra drugu opciju. Međutim, utvrđivanje cilja sakupljanja tekstilnog otpada (mjera 3.6.) može se dodatno razmotriti kao dopuna mjerama iz druge opcije. Stoga bi mjera 3.6. mogla biti dio najpoželjnije opcije. U ovoj fazi ne mogu se utvrditi drugi ciljevi gospodarenja tekstilnim otpadom zbog nedostatka potpunih i pouzdanih podataka.

U procjeni učinka zaključeno je da bi se utvrđivanjem cilja od 50 % za odvojeno sakupljanje tekstila olakšalo usklađeno djelovanje različitih lanaca vrijednosti tekstila, subjekata za ponovnu uporabu i subjekata za gospodarenje otpadom kako bi se osigurala obrada tekstila u skladu s hijerarhijom otpada, pri čemu bi se prednost dala ponovnoj uporabi i recikliranju vlakana. Zaključuje se i da će se takav cilj možda morati pažljivo razmotriti s obzirom na trenutačne velike razlike u stopama odvojenog sakupljanja u cijelom EU-u i sveobuhvatnu obvezu iz Okvirne direktive o otpadu da se takav otpad odvojeno sakuplja. S obzirom na ta razmatranja, kao i na postrožena pravila o organizaciji odvojenog sakupljanja putem proširene odgovornosti proizvođača i na cilj smanjenja administrativnog opterećenja, najpoželjnija opcija iz zakonodavnog prijedloga ne uključuje cilj odvojenog sakupljanja.

U području rasipanja hrane, nakon usporedbe gospodarskih, okolišnih i socijalnih učinaka, ali i tehničke izvedivosti predloženih opcija, najpoželjnija je druga opcija. Očekuje se da će se tom opcijom djelotvorno snažno politički potaknuti države članice da poduzmu mjere za smanjenje rasipanja hrane na nacionalnoj razini i postizanje znatnih koristi za okoliš, pri čemu će ujedno biti proporcionalna i izvediva. Utvrđivanje pravno obvezujućih ciljeva za smanjenje rasipanja hrane stoga bi trebalo slijediti postupni pristup, počevši s razinom koja je niža od one utvrđene u okviru cilja održivog razvoja, kako bi se osigurao dosljedan odgovor država članica i konkretan napredak prema postizanju podcilja br. 12.3. Privremenim preispitivanjem napretka koji su ostvarile države članice, na temelju godišnjeg praćenja razina otpada od hrane, omogućila bi se moguća prilagodba ciljeva kako bi se povećao doprinos Unije podcilju održivog razvoja br. 12.3. i dodatno uskladilo s njime te pružile smjernice za daljnji napredak nakon 2030.

• **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Predložene mjere podrazumijevaju različite razine administrativnog opterećenja za javna tijela i poduzeća; to je opterećenje uglavnom povezano s praćenjem i izvješćivanjem o sukladnosti. S druge strane, u ovom se prijedlogu u potpunosti iskorištava digitalizacija kako bi se smanjilo administrativno opterećenje.

Predloženi ciljevi za smanjenje rasipanja hrane temelje se na mjerama koje su već uključene u Okvirnu direktivu o otpadu te stoga ne stvaraju dodatno administrativno opterećenje.

Najpoželjnija kombinirana opcija	Opis učinka	Ukupna ravnoteža
Druga opcija – Dodatni	Troškovi <ul style="list-style-type: none"> • 913 milijuna EUR godišnje za obveze razvrstavanja	Troškovi: 975 milijuna EUR (te

<p>regulatorni zahtjevi + ciljna vrijednost za tekstil (mjera 3.6.)</p> <p>I</p> <p>Druga opcija za ciljeve smanjenja rasipanja hrane</p>	<ul style="list-style-type: none"> • troškovi razvoja registra u iznosu od 2–12,3 milijuna EUR u državama članicama i troškovi održavanja u iznosu od 11 200 EUR i 69 000 EUR po državi članici godišnje • 7,79 milijuna EUR godišnje za proizvođače za izvješćivanje za potrebe proširene odgovornosti proizvođača • troškovi upravljanja registrima proizvođača i inspekcija u iznosu od 4,04 milijuna EUR • 39,2 milijuna EUR godišnje za dodatno sakupljanje, razvrstavanje i obradu tekstilnih proizvoda kako bi se ispunio cilj sakupljanja od 50 % • 208 EUR po nadležnom tijelu i 78 EUR po izvozniku godišnje po inspekcijskom pregledu • 750 000 EUR godišnje kako bi poduzeća iz EU-a ispunila obveze izvješćivanja EU-a • 26,5 milijuna EUR gubitka poreza na odlagališta otpada za države članice zbog tekstilnih proizvoda koji su preusmjereni s odlagališta otpada • smanjenje potražnje za hranom za 4,2 % i promjena vrijednosti poljoprivredno-prehrambene proizvodnje od – 1,8 % uz smanjenje tržišnih cijena od 0,1 do 2,6 % • smanjenje prihoda poljoprivrednih gospodarstava od 4,2 milijarde EUR godišnje <p>ukupni troškovi prilagodbe za smanjenje rasipanja hrane za sudionike u prehrambenom lancu – 2 milijarde EUR [41 EUR/tona izbjegnuto g otpada od hrane]</p> <p>Gospodarske koristi za tekstilni sektor</p> <ul style="list-style-type: none"> • PROŠIRENA ODGOVORNOST PROIZVOĐAČA: ukupni godišnji povrat ulaganja u recikliranje u iznosu od 3,5–4,5 milijardi EUR (uključujući koristi navedene za druge mjere) • dodatno razvrstavanje: 534 milijuna EUR godišnje vrijednosti ponovne uporabe i 94 milijuna EUR godišnje vrijednosti recikliranja • dodatno sakupljanje: vrijednost kombinirane ponovne uporabe i recikliranja u iznosu od 28 milijuna EUR godišnje <p>Gospodarske koristi za smanjenje rasipanja hrane</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukupna dodana vrijednost za gospodarstvo EU-a u iznosu od 1,6 milijardi EUR (uključujući prethodno navedene troškove) • ušteda na troškovima prehrane kućanstava u iznosu od 439 EUR godišnje po kućanstvu (četiri osobe) <p>Koristi za okoliš</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 milijuna EUR od smanjenja emisija stakleničkih plinova iz tekstilnog otpada te smanjenja ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak, vodu i zemlju do kojeg bi inače došlo zbog lošeg gospodarenja otpadom • smanjenje emisija stakleničkih plinova za 3,9 (u EU-u), odnosno 12,6 milijuna tona (izvan EU-a) (uključujući povratni učinak) ILI 62 milijuna tona izbjegnutih emisija stakleničkih plinova (bez uključivanja povratnog učinka) • smanjenje ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak, vodu i zemlju do kojeg bi inače došlo zbog lošeg gospodarenja otpadom • smanjen učinak na korištenje zemljišta od 2,2 bilijuna Pt • smanjenje morske eutrofikacije za 532 milijuna kg Neq • smanjenje nestašice vode od 80 milijardi m³ godišnje • monetizirana ukupna ušteda u pogledu okoliša – 9– 	<p>troškove mogli bi snositi potrošači, proizvođači ili jedni i drugi).</p> <p>Ukupna dodana vrijednost za gospodarstvo EU-a od smanjenja rasipanja hrane u iznosu od 1,6 milijardi EUR (0,016 %).</p> <p>Koristi:</p> <p>Izravne koristi od 656 milijuna EUR vrijednosti tekstilnih proizvoda koji se mogu ponovno upotrijebiti i reciklirati za tržište EU-a za ponovnu uporabu i recikliranje te potpora ukupnim godišnjim povratima od ulaganja u okviru proširene odgovornosti proizvođača u iznosu od 3,5–4,5 milijardi EUR.</p> <p>Ušteda na troškovima prehrane kućanstava u iznosu od 439 EUR godišnje po kućanstvu (četiri osobe).</p> <p>Dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova u iznosu od 16 milijuna EUR godišnje iz tekstilnog sektora i dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova u iznosu od 62 milijuna tona godišnje (ukupna monetizirana ušteda u pogledu okoliša – 9–23 milijarde EUR).</p> <p>8 740 novih radnih mjesta u području gospodarenja otpadom, ali do 135 000 izgubljenih radnih mjesta u poljoprivredno-prehrambenom sektoru (očekuje se da će se nadoknaditi u drugim sektorima).</p> <p>Ukupna djelotvornost, učinkovitost i dosljednost: pozitivna</p>
--	--	---

	<p style="text-align: center;">23 milijarde EUR</p> <p>Koristi za društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 740 novih radnih mjesta u sektoru tekstila i smanjenje učinaka otpada iz EU-a u trećim zemljama (nema neto procjene učinka; za pojedinosti i temeljne pretpostavke vidjeti Prilog 4.) • do 135 000 izgubljenih radnih mjesta u poljoprivredno-prehrambenim sektorima (očekuje se da će se nadoknaditi u drugim sektorima) 	
--	--	--

- **Temeljna prava**

Prijedlog ne utječe na zaštitu temeljnih prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U uključenom financijskom izvještaju prikazuju se detaljan utjecaj na proračun te ljudski i administrativni resursi koji će biti potrebni na temelju ovog Prijedloga.

Europska komisija i, konkretnije, Glavna uprava za okoliš (GU ENV) te Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane (GU SANTE) bit će odgovorne za pregovore o Direktivi u redovnom postupku suodlučivanja, kao i za njezinu opću provedbu i donošenje svih provedbenih i delegiranih akata koji su njome predviđeni. Među ostalim glavnim upravama i agencijama koje će dati doprinos nalaze se Zajednički istraživački centar (JRC) i Europska agencija za kemikalije (EEA).

Kad je riječ o Glavnoj upravi za okoliš, trenutačne financijske simulacije temelje se na postojećih 0,75 radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (EFPRV) (osoblje funkcijske skupine AD) za postupak suodlučivanja i provedbu te 3,0 novih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena za ugovorno osoblje za tehničku provedbu predviđenih provedbenih akata.

Za GU SANTE financijske simulacije temelje se na postojećih 0,5 EPRV-a (osoblje funkcijske skupine AD) za postupak suodlučivanja i praćenje provedbe u državama članicama.

Troškovi osoblja Komisije iznose ukupno 2 033 000 EUR na temelju najnovijih, javno dostupnih ljestvica plaća.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Prijedlog sadržava nekoliko odredbi za poboljšanje praćenja. U Prilogu 14. Procjeni učinka detaljno se navode alati za praćenje i evaluaciju. Učinak najpoželjnije opcije politike na postizanje ciljeva smanjenja nastanka tekstilnog otpada i preostalog tekstilnog otpada prati se s pomoću pokazatelja i ciljeva utvrđenih u mjeri 3.6. i na temelju poboljšanih protoka podataka o tekstilnim proizvodima kao posljedica mjere 2.14. To će omogućiti i utvrđivanje daljnjih ciljeva učinkovitosti koji su trenutačno ocijenjeni kao neizvedivi u okviru treće opcije. Praćenje se temelji na godišnjim podacima o tekstilnim proizvodima pripremljenima za ponovnu uporabu u okviru programa proširene odgovornosti proizvođača (mjera 2.14., a za više pojedinosti vidjeti Prilog 10.).

Kad je riječ o rasipanju hrane, praćenje će se temeljiti na postojećim obvezama izvješćivanja, tj. na godišnjem izvješćivanju država članica o nastalim količinama otpada od hrane (članak 37. stavak 3. Okvirne direktive o otpadu) i dvogodišnjem preispitivanju napretka Europske agencije za okoliš u provedbi programa za sprečavanje rasipanja hrane (članak 30. Okvirne direktive o otpadu).

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. utvrđuju se izmjene Okvirne direktive o otpadu, a posebno sljedeći članci te direktive:

Člankom 2. stavkom 1. točkom (a) utvrđuje se revidirano područje primjene izuzeća iz područja primjene Direktive za plinovite tvari koje se ispuštaju u atmosferu i ugljikov dioksid uhvaćen i prenesen u svrhu geološkog skladištenja i geološki uskladišten.

Člankom 3. utvrđuju se nove definicije „proizvođača tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obučne navedenih u Prilogu IV.c”, „stavljanja na raspolaganje na tržištu”, „organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača”, „internetske platforme” i „potrošača”.

Člankom 9.a utvrđuju se zahtjevi u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti kako bi spriječile rasipanje hrane, a koje se odnose na podupiranje promjene ponašanja i suradnju u lancu opskrbe (1) te se definiraju ciljevi smanjenja rasipanja hrane koje države članice trebaju ostvariti do 2030. (4).

Člankom 22.a utvrđuju se zahtjevi u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti radi uvođenja programa proširene odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuču te usklađena pravila za njegovu primjenu, među ostalim za proizvode obuhvaćene njegovim područjem primjene i opseg financijske odgovornosti proizvođača.

Člankom 22.b utvrđuju se zahtjevi u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti za uspostavu registra proizvođača tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuču radi provedbe programa proširene odgovornosti proizvođača.

Člankom 22.c utvrđuju se zahtjevi u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti za uspostavu i odgovornosti organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode.

Člankom 22.d utvrđuju se zahtjevi u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti za gospodarenje tekstilnim otpadom.

Člankom 29.a utvrđuju se obveze u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti kako bi preispitale i prilagodile svoje programe sprečavanja rasipanja hrane radi postizanja ciljeva smanjenja (1) te kako bi odredile nadležna tijela odgovorna za koordinaciju mjera za smanjenje rasipanja hrane (2).

Člankom 37. utvrđuju se zahtjevi za izvješćivanje u pogledu mjera koje države članice trebaju poduzeti kad je riječ o tekstilnim proizvodima i promjena zahtjeva država članica za izvješćivanje u pogledu ponovne uporabe protoka podataka o proizvodima Europskoj agenciji za okoliš.

Člankom 2. utvrđuje se prenošenje izmjena Direktive.

Člankom 3. utvrđuje se stupanje na snagu izmjena Direktive.

Člankom 4. utvrđuje se kome su upućene izmjene Direktive.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U europskom zelenom planu i akcijskom planu za kružno gospodarstvo³ poziva se na pojačano i ubrzano djelovanje Unije i država članica kako bi se osigurala okolišna i socijalna održivost tekstilnog i prehrambenog sektora jer su to sektori koji troše najviše resursa i koji imaju znatne negativne vanjske učinke na okoliš. U tim sektorima nedostatak financijskih sredstava i zaostajanje u tehnologiji otežavaju napredak prema prelasku na kružno gospodarstvo i dekarbonizaciju. Prehrambeni i tekstilni sektor prvi su i četvrti sektor s najvećom potrošnjom resursa⁴ te se ne pridržavaju u potpunosti temeljnih načela Unije o gospodarenju otpadom utvrđenih u hijerarhiji otpada koja zahtijevaju određivanje prioriteta u sprečavanju nastanka otpada, nakon čega slijedi priprema za ponovnu uporabu i recikliranje. Te probleme treba sustavno rješavati u skladu s pristupom koji se temelji na životnom ciklusu.
- (2) U skladu sa strategijom EU-a za održive i kružne tekstilne proizvode⁵ potrebne su važne promjene kako bi se odmaknulo od trenutačno prevladavajućeg linearnog načina na koji se tekstilni proizvodi dizajniraju, proizvode, upotrebljavaju i bacaju, pri čemu posebno treba ograničiti brzu modu. U toj je strategiji navedeno da je važno osigurati da proizvođači odgovaraju za otpad koji nastaje iz njihovih proizvoda te je predviđena uspostava usklađenih pravila Unije o proširenoj odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode s ekomodulacijom naknada. Njome se predviđa da su glavni ciljevi takvih pravila stvaranje gospodarstva za sakupljanje, razvrstavanje, ponovnu uporabu,

---

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

³ COM(2020) 98 final od 11. ožujka 2020.

⁴ Tranzicijski putovi EU-a (europa.eu).

⁵ COM(2022) 141 final od 30. ožujka 2022.

pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje te poticanje proizvođača da osiguraju da njihovi proizvodi budu osmišljeni u skladu s načelima kružnosti. U tu se svrhu predviđa da znatan udio doprinosa proizvođača programima proširene odgovornosti proizvođača mora biti namijenjen mjerama za sprečavanje nastanka otpada i pripremi za ponovnu uporabu. Njome se ujedno podupire potreba za ojačanim i inovativnijim pristupima održivom upravljanju biološkim resursima kako bi se povećala kružnost i vrednovanje otpada od hrane i ponovna uporaba biotehnoških tekstila.

- (3) Uzimajući u obzir negativne učinke rasipanja hrane, države članice obvezale su se da će poduzeti mjere za promicanje sprečavanja i smanjenja rasipanja hrane u skladu s Programom održivog razvoja do 2030., koji je Opća skupština Ujedinjenih naroda (UN) donijela 25. rujna 2015., a posebno njegovim ciljem da se do 2030. globalno rasipanje hrane po glavi stanovnika na maloprodajnoj i potrošačkoj razini smanji te da se smanji gubitak hrane u proizvodnim lancima i lancima opskrbe, uključujući gubitke poslije berbe. Te su mjere bile namijenjene sprečavanju i smanjivanju nastanka otpada od hrane u primarnoj proizvodnji, u preradi i proizvodnji, u maloprodaji i ostaloj distribuciji hrane, u restoranima i na mjestima na kojima se poslužuje hrana te u kućanstvima.
- (4) U okviru daljnjeg postupanja nakon Konferencije o budućnosti Europe, Komisija se obvezala omogućiti panelima građana i građanki da raspravljaju i daju preporuke prije donošenja određenih važnih prijedloga. U tom kontekstu sazvan je europski panel građana i građanki, koji se održavao od prosinca 2022. do veljače 2023., kako bi se sastavio popis preporuka⁶ o tome kako pojačati mjere za smanjenje rasipanja hrane u Uniji. Budući da kućanstva proizvode više od polovine otpada od hrane koji se proizvodi u Uniji, posebno je relevantno mišljenje građana o sprečavanju rasipanja hrane. Građani su preporučili tri glavna smjera djelovanja, uključujući jačanje suradnje u vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda, inicijative u poslovanju s hranom i poticanje promjene ponašanja potrošača. Panel će svojim preporukama nastaviti podupirati cjelokupni program rada Komisije u vezi sa sprečavanjem rasipanja hrane te one mogu poslužiti kao smjernice za pomoć državama članicama u postizanju ciljeva smanjenja rasipanja hrane.
- (5) Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷ iz područja primjene Direktive 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁸ isključen je ugljikov dioksid uhvaćen i prenesen u svrhu geološkog skladištenja i geološki uskladišten u skladu sa zahtjevima Direktive 2006/12/EZ. Međutim, odredba Direktive 2009/31/EZ o izmjeni Direktive 2006/12/EZ nije uključena u Direktivu 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁹, kojom je stavljena izvan snage Direktiva 2006/12/EZ. Stoga, kako bi se zajamčila pravna sigurnost, ova Direktiva uključuje izmjene Direktive 2009/31/EZ u pogledu isključivanja ugljikova dioksida uhvaćenog i prenesenog u svrhu geološkog skladištenja i geološki uskladištenog iz područja primjene Direktive 2008/98/EZ.
- (6) Definicije proizvođača tekstilnih proizvoda, internetskih platformi i organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača povezane s provedbom proširene odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode treba uključiti u Direktivu 2008/98/EZ kako bi se pojasnilo područje primjene tih pojmova i povezanih obveza.

---

⁶ Za sve preporuke vidjeti Prilog 16. Izvješću o procjeni učinka.

⁷ SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

⁸ SL L 114, 27.4.2006., str. 9.

⁹ SL L 312, 22.11.2008., str. 3.

- (7) Države članice do određene su mjere izradile materijale i provele kampanje za sprečavanje rasipanja hrane među potrošačima i subjektima u poslovanju s hranom, ali one su uglavnom služile za informiranje javnosti, a ne za poticanje promjena u ponašanju. Kako bi se ostvario puni potencijal za smanjenje rasipanja hrane i osigurao napredak tijekom vremena, potrebno je osmisliti intervencije za promjenu ponašanja, prilagođene konkretnim situacijama i potrebama u državama članicama, te ih u potpunosti integrirati u nacionalne programe za sprečavanje rasipanja hrane. Trebaju se uzeti u obzir i regionalna kružna rješenja, među ostalim javno-privatna partnerstva i angažman građana, te prilagodba specifičnim potrebama nekih regija, kao što su najudaljenije regije i otoci.
- (8) Unatoč sve većoj informiranosti o negativnim učincima i posljedicama rasipanja hrane, političkim obvezama preuzetima na razini EU-a i država članica te mjerama Unije provedenima od donošenja akcijskog plana za kružno gospodarstvo iz 2015., otpad od hrane ne smanjuje se u dovoljnoj mjeri do bi se ostvario znatan napredak u postizanju podcilja br. 12.3. UN-ova cilja održivog razvoja br. 12. Kako bi se osigurao znatan doprinos postizanju podcilja održivog razvoja br. 12.3., mjere koje države članice trebaju poduzeti trebalo bi ojačati kako bi napredovala provedba ove Direktive i drugih odgovarajućih mjera za smanjenje stvaranja otpada od hrane.
- (9) Kako bi se postigli kratkoročni rezultati te se subjektima u poslovanju s hranom, potrošačima i javnim tijelima osigurala potrebna dugoročna perspektiva, trebalo bi utvrditi kvantificirane ciljeve za smanjenje stvaranja otpada od hrane koje države članice trebaju ostvariti do 2030.
- (10) Uzimajući u obzir predanost Unije ambiciji utvrđenoj u podcilju održivog razvoja br. 12.3., postavljanje ciljeva smanjenja rasipanja hrane koje države članice trebaju ostvariti do 2030. trebalo bi biti snažan poticaj politike za poduzimanje mjera i osiguravanje znatnog doprinosa globalnim ciljevima. Međutim, s obzirom na pravno obvezujuću prirodu takvih ciljeva, oni bi trebali biti proporcionalni i izvedivi te bi se njima trebala uzeti u obzir uloga različitih dionika u lancu opskrbe hranom, kao i njihovi kapaciteti (posebno u slučaju mikropoduzeća i malih poduzeća). Utvrđivanje pravno obvezujućih ciljeva stoga bi trebalo slijediti postupni pristup, počevši s razinom koja je niža od one utvrđene u okviru cilja održivog razvoja, kako bi se osigurao dosljedan odgovor država članica i konkretan napredak prema ostvarivanju podcilja br. 12.3.
- (11) Smanjenje rasipanja hrane u fazama proizvodnje i potrošnje zahtijeva različite pristupe i mjere te uključuje različite skupine dionika. Stoga bi jedan cilj trebalo predložiti za fazu prerade i proizvodnje, a drugi za maloprodaju i ostalu distribuciju hrane, restorane i ugostiteljske usluge te kućanstva.
- (12) Imajući na umu međuovisnost faza distribucije i potrošnje u lancu opskrbe hranom, posebno utjecaj maloprodajnih praksi na ponašanje potrošača i odnos između potrošnje hrane u kućanstvu i izvan njega, preporučljivo je postaviti jedan zajednički cilj za te faze lanca opskrbe hranom. Postavljanjem zasebnih ciljeva za svaku od tih faza nepotrebno bi se povećala složenost i ograničila fleksibilnost država članica da pozornost posvete svojim specifičnim problematičnim područjima. Kako zajednički cilj ne bio doveo do prekomjernog opterećenja za određene subjekte, državama članicama savjetovat će se da pri utvrđivanju mjera za postizanje zajedničkog cilja uzmu u obzir načelo proporcionalnosti.
- (13) Demografske promjene znatno utječu na količinu konzumirane hrane i otpada koji nastaje od hrane. Stoga bi se zajednički cilj smanjenja rasipanja hrane, koji se

primjenjuje na maloprodaju i ostalu distribuciju hrane, restorane i ugostiteljske usluge te kućanstva, trebao izraziti kao postotna promjena u razinama otpada od hrane po stanovniku kako bi se uzele u obzir promjene u broju stanovnika.

- (14) Na temelju usklađene metodologije utvrđene u Delegiranoj odluci Komisije (EU) 2019/1597¹⁰, prva godina za koju su prikupljeni podaci o razinama otpada od hrane bila je 2020. Stoga bi 2020. trebalo upotrijebiti kao referentnu vrijednost za utvrđivanje ciljeva za smanjenje rasipanja hrane. Državama članicama koje mogu dokazati da su provele mjerenja otpada od hrane prije 2020. primjenom metoda u skladu s Delegiranom odlukom (EU) 2019/1597 trebalo bi dopustiti upotrebu ranije referentne vrijednosti.
- (15) Kako bi se osiguralo da se postupnim pristupom postizanju globalnog cilja ostvare njegovi specifični ciljevi, trebalo bi preispitati i, prema potrebi, revidirati razine utvrđene za pravno obvezujuće ciljeve smanjenja rasipanja hrane kako bi se uzeo u obzir napredak koji su države članice ostvarile tijekom vremena. Time bi se omogućila potencijalna prilagodba ciljeva radi jačanja doprinosa Unije ostvarivanju podcilja održivog razvoja br. 12.3. i daljnjeg usklađivanja s tim podciljem, koji bi trebalo ostvariti do 2030., te usmjeravanja daljnjeg napretka nakon tog datuma.
- (16) Kako bi se osigurala bolja, pravodobnija i ujednačenija provedba odredbi povezanih sa sprečavanjem rasipanja hrane, predvidjeli svi nedostaci u provedbi te omogućilo poduzimanje mjera prije isteka rokova za postizanje ciljeva, sustav izvješća o ranom upozoravanju uveden 2018. trebalo bi proširiti na ciljeve smanjenja rasipanja hrane.
- (17) U skladu s načelom „onečišćivač plaća”, utvrđenom u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ključno je da proizvođači koji na tržište Unije stavljaju određene tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću preuzmu odgovornost za gospodarenje tim proizvodima na kraju životnog vijeka, kao i za produljenje njihova životnog vijeka stavljanjem rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće na raspolaganje na tržištu za ponovnu uporabu. Kako bi se provelo načelo „onečišćivač plaća”, primjereno je propisati obveze koje se odnose na gospodarenje otpadom za proizvođače tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće, što obuhvaća sve izrađivače, uvoznike ili distributere koji, bez obzira na metodu prodaje, među ostalim i putem ugovora na daljinu kako su definirani u članku 2. točki 7. Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹¹, na profesionalnoj osnovi prvi put stavljaju te proizvode na raspolaganje na državnom području države članice pod svojim imenom ili žigom. Iz opsega proizvođača obuhvaćenih proširenom odgovornošću proizvođača trebalo bi isključiti mikropoduzeća i samozaposlene krojače koji izrađuju proizvode po mjeri s obzirom na njihovu manju ulogu na tržištu tekstila, kao i one koji stavljaju na tržište rabljene tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću ili proizvode dobivene od takvih rabljenih proizvoda ili otpada od tih proizvoda radi podupiranja ponovne uporabe, među ostalim popravkom, obnovom i recikliranjem s dodanom

---

¹⁰ Delegirana odluka Komisije (EU) 2019/1597 od 3. svibnja 2019. o dopuni Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zajedničku metodologiju i minimalne zahtjeve u pogledu kvalitete za ujednačeno mjerenje razine otpada od hrane (SL L 248, 27.9.2019., str. 77.).

¹¹ Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

vrijednošću, pri čemu se određene funkcionalnosti izvornog proizvoda mijenjaju unutar Unije.

- (18) Postoje velike razlike u načinu na koji se uspostavlja odvojeno sakupljanje tekstila ili se planira uspostaviti, bez obzira na to je li riječ o programima proširene odgovornosti proizvođača ili drugim pristupima. Kad je riječ o programima proširene odgovornosti proizvođača, postoje i velike razlike, primjerice u pogledu proizvoda u njihovu području primjene i odgovornosti proizvođača te modela upravljanja. Pravila o proširenoj odgovornosti proizvođača utvrđena u Direktivi 2008/98/EZ trebala bi se stoga u načelu primjenjivati na programe proširene odgovornosti proizvođača za proizvođače tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće. Međutim, trebalo bi ih dopuniti dodatnim posebnim odredbama relevantnima za značajke tekstilnog sektora, posebno za velik udio malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) među proizvođačima, ulogu socijalnih poduzeća i važnost ponovne uporabe u povećanju održivosti lanca vrijednosti tekstila. Ta bi pravila trebala ujedno biti detaljnija i usklađenija kako bi se izbjeglo da dođe do fragmentacije tržišta koja bi mogla negativno utjecati na sektor, posebno na mikropoduzeća i MSP-ove, te na sakupljanje, obradu i recikliranje, kao i kako bi se pružili jasni poticaji za održivi dizajn i politike u području tekstilnih proizvoda te olakšao razvoj tržišta sekundarnih sirovina. U tom se kontekstu države članice potiču da razmotre odobravanje više organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača jer tržišno natjecanje među takvim organizacijama za kontrolu odgovornosti proizvođača može dovesti do većih koristi za potrošače, povećati inovacije, smanjiti troškove, poboljšati stope sakupljanja i povećati mogućnost izbora za proizvođače koji žele sklopiti ugovor s takvim organizacijama.
- (19) Tekstilni proizvodi za kućanstvo i odjeća čine najveći udio u potrošnji tekstila u Uniji i najviše pridonose neodrživim obrascima prekomjerne proizvodnje i prekomjerne potrošnje. Tekstilni proizvodi za kućanstvo i odjeća također su prioritet svih postojećih sustava odvojenog sakupljanja u državama članicama, zajedno s ostalom odjećom i priborom za odjeću i obućom nakon potrošnje koji se ne sastoje prvenstveno od tekstila. Stoga bi područje primjene uspostavljenog programa proširene odgovornosti proizvođača trebalo obuhvaćati tekstilne proizvode za kućanstvo i drugu odjeću, pribor za odjeću i obuću. Kako bi se proizvođačima zajamčila pravna sigurnost za proizvode koji podliježu proširenoj odgovornosti proizvođača, proizvode obuhvaćene područjem primjene trebalo bi utvrditi upućivanjem na oznake kombinirane nomenklature u skladu s Prilogom I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87¹².
- (20) Tekstilni sektor troši znatnu količinu resursa. Iako se, kad je riječ o proizvodnji sirovina i tekstila, većina pritisaka i učinaka povezanih s potrošnjom odjeće, obuće i tekstilnih proizvoda za kućanstvo u EU-u javlja u trećim zemljama, oni ujedno utječu na Uniju zbog globalnog učinka na klimu i okoliš. Stoga sprečavanje, priprema za ponovnu uporabu i recikliranje tekstilnog otpada može doprinijeti smanjenju globalnog ekološkog otiska sektora, među ostalim u Uniji. Osim toga, trenutačno resursno neučinkovito gospodarenje tekstilnim otpadom nije u skladu s hijerarhijom otpada i štetno je za okoliš i u Uniji i u trećim zemljama, među ostalim zbog emisija stakleničkih plinova nastalih spaljivanjem i odlaganjem na odlagališta.
- (21) Svrha je proširene odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću osigurati visoku razinu zaštite okoliša i zdravlja u Uniji, stvoriti gospodarstvo za sakupljanje, razvrstavanje, ponovnu uporabu, pripremu za

¹²

SL L 256, 7.9.1987., str. 1.

ponovnu uporabu i recikliranje, posebno recikliranje vlakana u vlakna, te potaknuti proizvođače da osiguraju da su njihovi proizvodi dizajnirani u skladu s načelima kružnosti. Proizvođači tekstila i obuće trebali bi financirati troškove sakupljanja, razvrstavanja za ponovnu uporabu, pripreme za ponovnu uporabu i recikliranja te troškove recikliranja i druge obrade sakupljenog rabljenog i otpadnog tekstila i obuće, uključujući neprodanu robu široke potrošnje koja se smatra otpadom isporučenu na državnom području država članica nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni kako bi se osiguralo da se obveze proširene odgovornosti proizvođača ne primjenjuju retroaktivno i da su u skladu s načelom pravne sigurnosti. Ti bi proizvođači trebali financirati i troškove provođenja istraživanja sastava miješanog sakupljenog komunalnog otpada, potpore istraživanju i razvoju tehnologija razvrstavanja i recikliranja, izvješćivanja o odvojenom sakupljanju, ponovnoj uporabi i drugoj obradi te pružanja informacija krajnjim korisnicima o učinku tekstila i održivom upravljanju njime.

- (22) Proizvođači bi trebali biti odgovorni za uspostavu sustava sakupljanja svih rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće te za osiguravanje da se oni zatim podvrgnu razvrstavanju za ponovnu uporabu, pripremi za ponovnu uporabu i recikliranju kako bi se maksimalno povećala dostupnost rabljene odjeće i obuće te smanjile količine otpada za vrste obrade otpada koje su niže rangirane u hijerarhiji otpada. Osiguravanje dugotrajnije uporabe i ponovne uporabe tekstilnih proizvoda najdjelotvorniji je način da se znatno smanji njihov učinak na klimu i okoliš. To bi također trebalo omogućiti održive i kružne poslovne modele kao što su ponovna uporaba, iznajmljivanje i popravak, usluge povrata i maloprodaja rabljene robe, otvaranje novih zelenih kvalitetnih radnih mjesta i mogućnosti za smanjenje troškova za građane. Iznimno je važno da proizvođači budu odgovorni za otpad koji njihovi proizvodi stvaraju kako bi se nastanak tekstilnog otpada razdvojio od rasta sektora. Stoga bi proizvođači trebali biti odgovorni i za recikliranje, posebno za davanje prednosti povećanju recikliranja vlakana u vlakna te za druge postupke uporabe i zbrinjavanja.
- (23) Proizvođači i organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača trebali bi financirati povećanje recikliranja tekstila, posebno recikliranje vlakana u vlakna, čime se omogućuje recikliranje više vrsta materijala i stvara izvor sirovina za proizvodnju tekstila u Uniji. Važno je i da proizvođači financijski podupiru istraživanje i inovacije u području tehnološkog razvoja povezanog s pronalaženjem rješenja za automatsko razvrstavanje i razvrstavanje prema sastavu koja omogućuju odvajanje i recikliranje miješanih materijala i dekontaminaciju otpada kako bi se omogućila visokokvalitetna rješenja za recikliranje vlakana u vlakna i potaknula uporaba recikliranih materijala. Kako bi se olakšala usklađenost s ovom Direktivom, države članice trebale bi osigurati dostupnost informacija i pomoći gospodarskim subjektima iz tekstilnog sektora, posebno malim i srednjim poduzećima, u obliku smjernica, financijske potpore, pristupa financiranju, specijaliziranog materijala za osposobljavanje uprava i osoblja ili organizacijske i tehničke pomoći. Ako se potpora financira iz državnih sredstava, među ostalim kad se u cijelosti financira doprinosima koje je uvelo tijelo javne vlasti i naplaćuje predmetnim poduzetnicima, ona može činiti državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, a u takvim slučajevima države članice moraju osigurati usklađenost s pravilima o državnim potporama. Mobilizacija privatnih i javnih ulaganja u kružnost i dekarbonizaciju tekstilnog sektora također je prioritet nekoliko Unijinih programa i planova financiranja, kao što su centri za kružnost i posebni pozivi na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa. Potrebno je i dodatno procijeniti izvedivost postavljanja ciljeva Unije za recikliranje tekstila kako bi

se poduprli i potaknuli tehnološki razvoj i ulaganja u infrastrukturu za recikliranje, kao i poticanje ekološkog dizajna za recikliranje.

- (24) Rabljeni i otpadni tekstilni proizvodi, proizvodi povezani s tekstilom i obuća trebali bi se od 1. siječnja 2025. sakupljati odvojeno od ostalih tokova otpada, kao što su metali, papir i karton, staklo, plastika, drvo i biološki otpad, kako bi se zadržala mogućnost njihove ponovne uporabe i potencijal za visokokvalitetno recikliranje. S obzirom na učinak na okoliš i gubitak materijala zbog toga što se rabljeni i otpadni tekstili ne sakupljaju odvojeno i stoga ne obrađuju na način prihvatljiv za okoliš, mreža za sakupljanje rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće trebala bi obuhvaćati cijelo državno područje država članica, uključujući najudaljenije regije, trebala bi biti blizu krajnjem korisniku i ne bi trebala biti usmjerena samo na područja i proizvode u kojima je sakupljanje profitabilno. Mrežu za sakupljanje trebalo bi organizirati u suradnji s drugim dionicima u sektorima gospodarenja otpadom i ponovne uporabe, kao što su općine i socijalna poduzeća. S obzirom na znatne koristi za okoliš i klimu povezane s ponovnom uporabom, primarna svrha mreže sakupljanja trebala bi biti sakupljanje tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće koji se mogu ponovno upotrijebiti, a njezina sekundarna svrha trebala bi biti sakupljanje tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće koji se mogu reciklirati. Budući da potrošači teško razlikuju predmete koji se mogu ponovno upotrijebiti od predmeta koji se mogu reciklirati, sustavi za sakupljanje trebali bi, među ostalim radi logističke učinkovitosti, uključivati spremnike za sakupljanje u kojima se rabljeni i otpadni predmeti zajedno sakupljaju. Visoke stope sakupljanja potaknule bi visoku učinkovitost ponovne uporabe i kvalitetno recikliranje u lancima opskrbe tekstilom i prihvaćanje kvalitetnih sekundarnih sirovina te poduprle planiranje ulaganja u infrastrukturu za razvrstavanje i preradu tekstila. Kako bi se provjerila i poboljšala djelotvornost mreže za sakupljanje i informativnih kampanja, trebalo bi barem na razini NUTS 2 provoditi redovita istraživanja sastava sakupljenog miješanog komunalnog otpada da bi se utvrdila količina otpadnog tekstila i obuće u njima. Osim toga, organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača trebale bi izračunavati i objavljivati informacije o učinkovitosti sustava odvojenog sakupljanja i postignutoj godišnjoj stopi odvojenog sakupljanja.
- (25) S obzirom na važnu ulogu socijalnih poduzeća i subjekata socijalne ekonomije u postojećim sustavima sakupljanja tekstila i njihov potencijal za stvaranje lokalnih, održivih, participativnih i uključivih poslovnih modela i kvalitetnih radnih mjesta u Uniji, u skladu s ciljevima Akcijskog plana EU-a za socijalnu ekonomiju¹³, uvođenjem programa proširene odgovornosti proizvođača trebale bi se održavati i podupirati aktivnosti socijalnih poduzeća i subjekata socijalne ekonomije uključenih u gospodarenje rabljenim tekstilnim proizvodima. Stoga bi te subjekte trebalo smatrati partnerima u sustavima odvojenog sakupljanja kojima se podupire povećanje ponovne uporabe i popravka te otvaranje kvalitetnih radnih mjesta za sve, a posebno za ranjive skupine.
- (26) Proizvođači i organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača trebali bi biti aktivno uključeni u pružanje informacija krajnjim korisnicima, posebno potrošačima, o tome da bi se rabljeni i otpadni tekstil i obuća trebali sakupljati odvojeno, da su sustavi sakupljanja dostupni i da krajnji korisnici imaju važnu ulogu u osiguravanju sprečavanja nastanka otpada i ekološki optimalnom gospodarenju tekstilnim otpadom.

---

¹³ COM(2021) 778 final, 9. prosinca 2021.

Te bi informacije trebale uključivati dostupnost rješenja za ponovnu uporabu tekstila i obuće te ekološke koristi održive potrošnje i učinak industrije tekstilne odjeće na okoliš, zdravlje i društvo. Krajnje korisnike ujedno bi trebalo obavijestiti o njihovoj važnoj ulozi u donošenju utemeljenih, odgovornih i održivih odluka o potrošnji tekstila i osiguravanju okolišno optimalnog gospodarenja otpadnim tekstilom i obućom. Ti se zahtjevi u pogledu informiranja primjenjuju uz zahtjeve za pružanje informacija krajnjim korisnicima o tekstilnim proizvodima utvrđene u Uredbi o ekološkom dizajnu za održive proizvode¹⁴ i Uredbi (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵. Pri objavljivanju informacija svim krajnjim korisnicima trebalo bi se koristiti modernim informacijskim tehnologijama. Informacije bi se trebale pružati klasičnim sredstvima, kao što su plakati u unutarnjim i vanjskim prostorima te kampanje na društvenim mrežama, ili inovativnijim sredstvima, kao što je elektronički pristup internetskim stranicama s pomoću QR koda na ambalaži.

- (27) Kako bi se povećala kružnost tekstilnih proizvoda i njihova okolišna održivost te smanjili štetni učinci na klimu i okoliš, u Uredbi.../... [Ured za publikacije: unijeti serijski broj i institucije za Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode i dopuniti bilješku]¹⁶ uspostaviti će se obvezujući zahtjevi za ekološki dizajn tekstilnih proizvoda, koji će, ovisno o tome što će procjena učinka pokazati korisnim za povećanje okolišne održivosti tekstila, regulirati trajnost, mogućnost ponovne uporabe, mogućnosti popravka i recikliranja tekstila vlakana u vlakna te obvezni udio recikliranih vlakana u tekstu. Njome će se ujedno regulirati prisutnost zabrinjavajućih tvari kako bi se omogućilo njihovo smanjenje i praćenje radi smanjenja stvaranja otpada i poboljšanja recikliranja te sprečavanje i smanjenje količine sintetičkih vlakana koja se ispuštaju u okoliš da bi se znatno smanjilo ispuštanje mikroplastike. Istodobno, modulacija naknada za proširenu odgovornost proizvođača djelotvoran je gospodarski instrument za poticanje održivijeg dizajna tekstila koji dovodi do poboljšanog kružnog dizajna. Kako bi se osigurao snažan poticaj za ekološki dizajn, uzimajući u obzir ciljeve unutarnjeg tržišta i sastav tekstilnog sektora koji se prvenstveno sastoji od MSP-ova, potrebno je uskladiti kriterije za modulaciju naknada za proširenu odgovornost proizvođača na temelju najrelevantnijih parametara ekološkog dizajna kako bi se omogućila obrada tekstila u skladu s hijerarhijom otpada. Modulacija naknada u skladu s kriterijima za ekološki dizajn trebala bi se temeljiti na zahtjevima za ekološki dizajn i njihovim mjernim metodologijama donesenima u skladu s Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode za tekstilne proizvode ili drugim zakonodavnim aktima Unije kojima se utvrđuju usklađeni kriteriji održivosti i metode mjerenja za tekstilne proizvode i to samo ako su doneseni. Primjereno je ovlastiti Komisiju za donošenje usklađenih pravila za modulaciju naknada kako bi se osiguralo usklađivanje kriterija modulacije naknada s tim zahtjevima za proizvode.
- (28) Kako bi se pratilo ispunjavaju li proizvođači svoje financijske i organizacijske obveze u vezi s osiguravanjem gospodarenja rabljenim i otpadnim tekstilnim proizvodima, proizvodima povezanim s tekstilom i obućom koje su prvi put stavili na tržište određene države članice, potrebno je uspostaviti registar proizvođača kojim upravlja

---

¹⁴ *SL, unijeti referentni broj nakon donošenja.*

¹⁵ Uredba (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označivanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 73/44/EEZ te direktiva 96/73/EZ i 2008/121/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 272, 18.10.2011., str. 1.).

¹⁶ *SL, unijeti referentni broj nakon donošenja.*

nadležno tijelo u svakoj državi članici, kao i obvezu upisa proizvođača u registar. Zahtjeve i format za upis u registar trebalo bi uskladiti u cijeloj Uniji u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se olakšao upis u registar, posebno ako proizvođači proizvode tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću koji se prvi put stavljaju na raspolaganje na tržištu u državama članicama. Informacije u registru trebale bi biti dostupne onim subjektima koji su nadležni za provjeru usklađenosti s obvezama proširene odgovornosti proizvođača i njihovu provedbu.

- (29) Budući da se tekstilni sektor sastoji od 99 % malih i srednjih poduzeća, provedbom programa proširene odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću trebalo bi nastojati što više smanjiti administrativno opterećenje. Stoga bi poduzeća morala kolektivno ispunjavati proširenu odgovornost proizvođača putem organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača koje preuzimaju odgovornost u njihovo ime. Organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača trebale bi dobiti ovlaštenje države članice i dokazati, među ostalim, da imaju financijska sredstva za pokrivanje troškova koji proizlaze iz proširene odgovornosti proizvođača te da ispunjavaju tu odgovornost.
- (30) Člankom 30. stavkom 1. Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷ određene pružatelje internetskih platformi koji omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s proizvođačima koji potrošačima u Uniji nude tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću obvezuje se da, prije nego što omogućuje proizvođaču korištenje njegovih usluga, od tog proizvođača dobiju određene identifikacijske informacije i samocertificiranje kojim se obvezuje nuditi isključivo proizvode ili usluge koji su u skladu s primjenjivim pravilima prava Unije. Kako bi se osiguralo djelotvorno izvršenje obveza proširene odgovornosti proizvođača, trebalo bi utvrditi da bi pružatelji internetskih platformi obuhvaćenih područjem primjene poglavlja 3. odjeljka 4. Uredbe (EU) 2022/2065 trebali od tih proizvođača dobiti informacije o upisu u registar proizvođača tekstila koji je država članica obvezna uspostaviti u skladu s ovom Direktivom, kao i registracijske brojeve proizvođača u tom registru te samocertificiranje kojim se obvezuju nuditi samo tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću na koje se primjenjuju zahtjevi u pogledu proširene odgovornosti proizvođača utvrđeni ovom Direktivom. Pravila o izvršenju utvrđena u poglavlju IV. Uredbe (EU) 2022/2065 primjenjuju se na pružatelje takvih platformi u odnosu na ta pravila sljedivosti.
- (31) Kako bi se osigurala obrada tekstilnih proizvoda u skladu s hijerarhijom otpada utvrđenom u Direktivi 2008/98/EZ, organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača trebale bi osigurati da sav odvojeno sakupljeni tekstil i obuća podliježu postupcima razvrstavanja kojima se dobivaju proizvodi prikladni za ponovnu uporabu koji ispunjavaju potrebe prihvatnih tržišta rabljenog tekstila i recikliranja sirovina u Uniji i svijetu. S obzirom na veće koristi za okoliš povezane s produljenjem životnog vijeka tekstila, ponovna uporaba trebala bi biti glavni cilj postupaka razvrstavanja, nakon čega slijedi razvrstavanje za recikliranje ako se stručno ocijeni da se predmeti ne mogu ponovno upotrijebiti. Komisija bi te zahtjeve za razvrstavanje trebala razraditi kao prioritet u okviru usklađenih kriterija Unije za prestanak statusa otpada za tekstilne proizvode koji se mogu ponovno upotrijebiti i reciklirane tekstilne proizvode, među ostalim za početno razvrstavanje koje se može provesti na mjestu sakupljanja. Takvim usklađenim kriterijima trebala bi se postići dosljednost i visoka kvaliteta sakupljenih

---

¹⁷ SL L 277, 27.10.2022., str. 1.

frakcija, kao i tokova materijala za razvrstavanje, postupke oporabe otpada i sekundarne sirovine preko granica, što bi pak trebalo omogućiti unapređenje lanaca vrijednosti za ponovnu uporabu i recikliranje. Rabljena odjeća za koju su subjekti za ponovnu uporabu ili socijalna poduzeća i subjekti socijalne ekonomije na mjestu sakupljanja od krajnjih korisnika profesionalno ocijenili da je prikladna za ponovnu uporabu ne bi se trebala smatrati otpadom. Ako ponovna uporaba ili recikliranje tehnički nije moguće, i dalje bi trebalo primjenjivati hijerarhiju otpada te pritom izbjegavati, gdje je to moguće, odlaganje na odlagališta, posebno biorazgradivih tekstilnih proizvoda koji su izvor emisija metana, te oporabljivati energiju pri spaljivanju.

- (32) Izvoz rabljenog i otpadnog tekstila izvan EU-a u stalnom je porastu, pri čemu izvoz predstavlja najveći udio na tržištu ponovne uporabe tekstilnih proizvoda nastalih u EU-u nakon potrošnje. S obzirom na to da će se količina sakupljenog tekstilnog otpada znatno povećati nakon uvođenja odvojenog sakupljanja do 2025., važno je poduzeti dodatne mjere za borbu protiv nezakonitih pošiljaka otpada u treće zemlje koje se prikazuju kao da nisu otpad kako bi se osigurala visoka razina zaštite okoliša. Na temelju Uredbe.../... [*Ured za publikacije: unijeti institucije i serijski broj te dopuniti bilješku za Uredbu o pošiljkama otpada*]¹⁸ i s obzirom na cilj osiguravanja održivog gospodarenja tekstilnim proizvodima nakon potrošnje i suzbijanja nezakonitih pošiljaka otpada, trebalo bi propisati da se sav odvojeno sakupljeni rabljeni tekstil te tekstilni i obuća podvrgavaju postupku razvrstavanja prije otpremanja. Nadalje, trebalo bi propisati da se svi odvojeno sakupljeni rabljeni tekstilni proizvodi, proizvodi povezani s tekstilom i obuća smatraju otpadom i podliježu zakonodavstvu Unije o otpadu, među ostalim o pošiljkama otpada, sve dok se ne podvrgnu postupku razvrstavanja koji provodi osposobljeni subjekt za razvrstavanje za ponovnu uporabu i recikliranje. Razvrstavanje bi se trebalo provoditi prema usklađenim zahtjevima razvrstavanja kojima se osigurava visokokvalitetna frakcija koja se može ponovno upotrijebiti i koja zadovoljava potrebe tržišta rabljenog tekstila u EU-u i svijetu te na temelju utvrđivanja kriterija za razlikovanje rabljene robe i otpada. Pošiljke rabljenog tekstila te tekstilnih i obuće trebale bi biti popraćene informacijama kojima se dokazuje da su ti predmeti rezultat postupka razvrstavanja ili pripreme za ponovnu uporabu te da su predmeti prikladni za ponovnu uporabu.
- (33) Kako bi ostvarile ciljeve utvrđene u ovoj Direktivi, države članice trebale bi revidirati svoje programe za sprečavanje rasipanja hrane kako bi u njih uključile nove mjere u koje je uključeno više partnera iz javnog i privatnog sektora koordiniranim mjerama prilagođenima za uzimanje u obzir posebnih žarišnih točaka te stavova i ponašanja koji dovode do rasipanja hrane. Pri izradi tih programa države članice mogle bi koristiti preporuke panela građana i građanki o rasipanju hrane.
- (34) Jasna odgovornost i upravljanje mjerama za sprečavanje rasipanja hrane od presudne su važnosti za djelotvornu koordinaciju rada na poticanju promjena i postizanju ciljeva utvrđenih u ovoj Direktivi. Zbog zajedničkog cilja brojnih tijela i velikog broja različitih dionika uključenih u borbu protiv rasipanja hrane u državama članicama potrebno je odrediti nadležno tijelo zaduženo za opću koordinaciju mjera na nacionalnoj razini.
- (35) Detaljnost informacija o gospodarenju komunalnim tekstilnim otpadom nakon potrošnje na razini Unije trebalo bi poboljšati kako bi se djelotvornije pratila ponovna

---

¹⁸ SL, unijeti referentni broj nakon donošenja.

uporaba proizvoda, uključujući pripremu za ponovnu uporabu tekstila, među ostalim s obzirom na moguće postavljanje ciljeva učinkovitosti u budućnosti. Podaci o ponovnoj uporabi i pripremi za ponovnu uporabu važni su tokovi podataka za praćenje odvajanja stvaranja otpada od gospodarskog rasta i prelaska na održivo, uključivo i kružno gospodarstvo. Stoga bi tim tokovima podataka trebala upravljati Europska agencija za okoliš.

- (36) Ovlašt za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 8. Direktive 2008/98/EZ u pogledu zajedničke metodologije i minimalnih zahtjeva kvalitete za ujednačeno mjerenje razina otpada od hrane trebalo bi, uz manje prilagodbe, premjestiti u novi članak koji se posebno odnosi na sprečavanje nastanka otpada od hrane.
- (37) Kako bi se oznake kombinirane nomenklature navedene u Direktivi 2008/98/EZ uskladile s oznakama navedenima u Prilogu 1. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87, Komisiji bi trebalo delegirati ovlašt za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenama Priloga IV.c Direktivi 2008/98/EZ. Posebno je važno da Komisija za vrijeme svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, radi osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (38) Kako bi se osigurali ujednačeni uvjeti za provedbu Direktive 2008/98/EZ, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlašt u vezi s usklađenim formatom za upis u registar na temelju zahtjeva u pogledu informacija iz članka 22.b stavka 4., kriterijima modulacije naknada za primjenu članka 22.c stavka 3. točke (a) i metodologijom za izračun i provjeru stope odvojenog sakupljanja iz članka 22.c stavka 6. točke (c). Te bi ovlašt trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹.
- (39) Direktivu 2008/98/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (40) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri postići ciljeve ove Direktive, a to su povećanje okolišne održivosti gospodarenja otpadom od hrane i tekstilnim otpadom i osiguravanje slobodnog kretanja rabljenog i otpadnog tekstila na unutarnjem tržištu, nego se ti ciljevi zbog svojeg opsega i učinaka mogu ostvariti samo na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene

Direktiva 2008/98/EZ mijenja se kako slijedi:

---

¹⁹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlašt Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(1) u članku 2. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) plinovite tvari koje se ispuštaju u atmosferu i ugljikov dioksid uhvaćen i prenesen u svrhu geološkog skladištenja i geološki uskladišten u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća*;

* Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).”;

(2) u članku 3. umeću se sljedeći stavci:

„4.b „proizvođač tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c” znači svaki proizvođač, uvoznik ili distributer ili druga fizička ili pravna osoba, osim onih koji dobivaju rabljene tekstilne i obuće navedene u Prilogu IV.c i tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuće navedene u Prilogu IV.c dobivene od takvih rabljenih ili otpadnih proizvoda ili njihovih dijelova na tržištu, poduzeća koja zapošljavaju manje od 10 osoba i čiji godišnji promet i bilanca ne prelazi 2 milijuna EUR i samozaposleni krojači koji izrađuju proizvode po mjeri, koji, bez obzira na prodajnu tehniku, uključujući ugovore na daljinu kako je definirano u članku 2. stavku 7. Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća*:

(a) imaju poslovni nastan u državi članici i proizvode tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuće navedene u Prilogu IV.c pod svojim imenom ili žigom ili ih za njih dizajniraju ili proizvode drugi subjekti te ih prvi put isporučuju pod svojim imenom ili žigom na državnom području te države članice;

(b) imaju poslovni nastan u državi članici i preprodaju na državnom području te države članice, pod svojim imenom ili žigom, tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuće navedene u Prilogu IV.c koje su proizveli drugi proizvođači iz točke (a), na kojima se ne pojavljuje ime, robna marka ili žig proizvođača;

(c) imaju poslovni nastan u državi članici i prvi put isporučuju u toj državi članici na profesionalnoj osnovi tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuće navedene u Prilogu IV.c iz druge države članice ili iz treće zemlje; ili

(d) prodaju tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuće navedene u Prilogu IV.c sredstvima daljinske komunikacije izravno krajnjim korisnicima, uključujući privatna kućanstva ili drugim subjektima koji nisu privatna kućanstava, u nekoj državi članici te imaju poslovni nastan u drugoj državi članici ili trećoj zemlji;

4.c „stavljanje na raspolaganje na tržištu” znači svaka opskrba proizvoda za distribuciju ili primjenu na tržištu Unije tijekom komercijalne aktivnosti, bilo za novac ili besplatno;

4.d „organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača” znači pravni subjekt koji financijski ili financijski i operativno organizira ispunjavanje obveza proširene odgovornosti proizvođača u ime proizvođača;

4.e „internetska platforma” znači internetska platforma kako je definirana u članku 3. točki i. Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća**;

4.f „potrošač” znači fizička osoba čije aktivnosti nisu obuhvaćene njezinom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću;

* Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

** Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.)”;

(3) u članku 9. stavku 1. brišu se točke (g) i (h) te stavci 5., 6. i 8.;

(4) umeće se sljedeći članak 9.a:

„Članak 9.a

Sprečavanje nastanka otpada od hrane

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za sprečavanje nastanka otpada od hrane u primarnoj proizvodnji, u preradi i proizvodnji, u maloprodaji i ostaloj distribuciji hrane, u restoranima i na mjestima na kojima se poslužuje hrana te u kućanstvima. Te mjere uključuju:

- (a) razvoj i podupiranje intervencija za promjenu ponašanja kako bi se smanjilo rasipanje hrane te kampanja za informiranje javnosti o sprečavanju rasipanja hrane;
- (b) utvrđivanje i uklanjanje neučinkovitosti u funkcioniranju lanca opskrbe hranom i podupiranje suradnje među svim dionicima, te pravednu raspodjelu troškova i koristi mjera za sprečavanje;
- (c) poticanje doniranja hrane i drugih oblika redistribucije za ljudsku potrošnju, pri čemu se korištenju za prehranu ljudi daje prednost pred korištenjem u hrani za životinje i preradom u neprehrambene proizvode;
- (d) podupiranje osposobljavanja i razvoja vještina te olakšavanje pristupa mogućnostima financiranja, posebno za mala i srednja poduzeća i aktere socijalne ekonomije.

Države članice osiguravaju da svi relevantni dionici u lancu opskrbe budu uključeni razmjerno svojem kapacitetu i ulozi u sprečavanju nastanka otpada od hrane u lancu opskrbe hranom, pri čemu nastoje spriječiti nerazmjern učinak na mala i srednja poduzeća.

2. Države članice prate i procjenjuju provedbu svojih mjera za sprečavanje rasipanja hrane, uključujući usklađenost s ciljevima smanjenja rasipanja hrane iz stavka 4., mjerenjem razina rasipanja hrane na temelju metodologije utvrđene u skladu sa stavkom 3.

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 38.a radi dopune ove Direktive u pogledu utvrđivanja zajedničke metodologije i minimalnih zahtjeva kvalitete za ujednačeno mjerenje razina otpada od hrane.
4. Države članice poduzimaju potrebne i odgovarajuće mjere kako bi do 31. prosinca 2030. postigle sljedeće ciljeve smanjenja rasipanja hrane na nacionalnoj razini:
  - (a) smanjenje nastanka otpada od hrane u preradi i proizvodnji za 10 % u usporedbi s količinom nastalom 2020.;
  - (b) smanjenje nastanka otpada od hrane po stanovniku, zajednički u maloprodaji i ostaloj distribuciji hrane, u restoranima i na mjestima na kojima se poslužuje hrana te u kućanstvima za 30 % u usporedbi s količinom nastalom 2020.
5. Ako država članica može dostaviti podatke za referentnu godinu prije 2020., koji su prikupljeni primjenom metoda usporedivih s metodologijom i minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete za ujednačeno mjerenje razina otpada od hrane kako je utvrđeno u Delegiranoj odluci Komisije (EU) 2019/1597, može se upotrijebiti ranija referentna godina. Država članica obavješćuje Komisiju i druge države članice o svojoj namjeri da iskoristi raniju referentnu godinu u roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive te dostavlja Komisiji podatke i metode mjerenja korištene za njihovo prikupljanje.
6. Ako Komisija smatra da podaci nisu u skladu s uvjetima utvrđenima u stavku 5., u roku od šest mjeseci od primitka obavijesti dostavljene u skladu sa stavkom 5. donosi odluku kojom se od države članice zahtijeva da upotrijebi 2020. ili godinu koja nije ona koju je država članica predložila kao referentnu godinu.
7. Komisija do 31. prosinca 2027. preispituje ciljeve koje treba ostvariti do 2030., utvrđene u stavku 4., kako bi ih, prema potrebi, izmijenila i/ili proširila na druge faze lanca opskrbe hranom te razmotrila postavljanje novih ciljeva nakon 2030. U tu svrhu Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće, a prema potrebi mu prilaže i zakonodavni prijedlog.”:
  - (5) u članku 11. stavku 1. treća rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Podložno članku 10. stavcima 2. i 3., države članice uspostavljaju odvojeno sakupljanje barem za papir, metal, plastiku i staklo.”;
  - (6) u članku 11.b stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisija u suradnji s Europskom agencijom za okoliš sastavlja izvješća o napretku prema ostvarenju ciljeva utvrđenih člankom 9.a stavkom 4., člankom 11. stavkom 2. točkama (c), (d) i (e) i člankom 11. stavkom 3. najkasnije tri godine prije svakog u njima utvrđenog roka.”;
  - (7) umeću se sljedeći članci od 22.a do 22.d:

„Članak 22.a

Program proširene odgovornosti proizvođača za tekstilne proizvode

1. Države članice osiguravaju da proizvođači imaju proširenu odgovornost proizvođača za tekstilne proizvode za kućanstvo, odjeću, pribor za odjeću i obuću navedene u Prilogu IV.c („tekstilni proizvodi, proizvodi povezani s tekstilom i obuća”) koje prvi

put stavljaju na raspolaganje na tržištu na državnom području neke države članice, u skladu s člancima 8. i 8.a.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38.a radi izmjene Priloga IV.c ovoj Direktivi kako bi se oznake kombinirane nomenklature navedene u Prilogu IV.c ovoj Direktivi uskladile s oznakama navedenima u Prilogu 1. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87*.
3. Države članice na jasan način definiraju uloge i odgovornosti relevantnih sudionika uključenih u provedbu, praćenje i provjeru programa proširene odgovornosti proizvođača iz stavka 1.
4. Države članice osiguravaju da proizvođači tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c pokrivaju troškove:
  - (a) sakupljanja rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c i naknadnog gospodarenja otpadom, što podrazumijeva sljedeće:
    - (1) sakupljanje tih rabljenih proizvoda za ponovnu uporabu i odvojeno sakupljanje otpadnih proizvoda za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje u skladu s člancima 22.c i 22.d;
    - (2) prijevoz sakupljenih tereta iz točke 1. za naknadno razvrstavanje za ponovnu uporabu, za pripremu za ponovnu uporabu i za postupke recikliranja u skladu s člankom 22.d;
    - (3) razvrstavanje, pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge postupke oporabe te zbrinjavanje sakupljenog tereta iz točke 1.;
    - (4) sakupljanje, prijevoz i obradu otpada iz točaka 1. i 2. koji su proizveli socijalna poduzeća i drugi subjekti koji se ne bave gospodarenjem otpadom i koji su dio sustava sakupljanja iz članka 22.c stavaka 5. i 11.;
  - (b) provođenja ispitivanja sastava sakupljenog miješanog komunalnog otpada u skladu s člankom 22.d stavkom 6.;
  - (c) dostavljanja informacija o održivoj potrošnji, sprečavanju nastanka otpada, ponovnoj uporabi, pripremi za ponovnu uporabu, recikliranju, drugoj oporabi i zbrinjavanju tekstilnih proizvoda i obuće u skladu s člankom 22.c stavcima 13., 14. i 17.;
  - (d) prikupljanja podataka i izvješćivanja nadležnih tijela u skladu s člankom 37.;
  - (e) podupiranja istraživanja i razvoja kako bi se poboljšali postupci razvrstavanja i recikliranja, posebno radi povećanja recikliranja vlakana u vlakna, ne dovodeći u pitanje pravila Unije o državnim potporama.
5. Države članice osiguravaju da proizvođači tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c pokrivaju troškove iz stavka 4. ovog članka u vezi s rabljenim i otpadnim tekstilnim proizvodima, proizvodima povezana s tekstilom i obućom navedenima u Prilogu IV.c koji su odloženi na mjestima za sakupljanje uspostavljenima u skladu s člankom 22.c stavcima 5. i 11., ako su ti proizvodi prvi put stavljeni na raspolaganje na tržištu na državnom području neke države članice nakon [*Ured za publikacije: unijeti datum stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni*].

6. Troškovi iz stavka 4. koje treba pokriti ne smiju premašiti troškove koji su potrebni za isplativo pružanje usluga navedenih u tom stavku i transparentno se utvrđuju među dotičnim akterima.
7. Za potrebe usklađenosti s člankom 30. stavkom 1. točkama (d) i (e) Uredbe (EU) 2022/2065 države članice osiguravaju da pružatelji internetskih platformi, koji su obuhvaćeni područjem primjene poglavlja 3. odjeljka 4. te uredbe, kojim se potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s proizvođačima koji potrošačima u Uniji nude tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obućom navedene u Prilogu IV.c, dobivaju sljedeće informacije od proizvođača:
  - (a) informacije o upisu proizvođača u registar iz članka 22.b u državi članici u kojoj se nalazi potrošač i registarski broj tog proizvođača iz tog registra;
  - (b) samocertificiranje proizvođača kojim se obvezuje nuditi samo tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c za koje su ispunjeni zahtjevi u pogledu proširene odgovornosti proizvođača iz stavaka 1. i 4. ovog članka i članka 22.c stavka 1. u državi članici u kojoj se potrošač nalazi.
8. Države članice osiguravaju da se programi proširene odgovornosti proizvođača utvrđeni u stavku 1. ovog članka uspostave do [Ured za publikacije: unijeti datum trideset mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] u skladu s člancima 8. i 8.a te člancima od 22.a do 22.d.

Članak 22.b

Registar proizvođača tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću

1. Države članice uspostavljaju registar proizvođača tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću navedenih u Prilogu IV.c radi praćenja usklađenosti tih proizvođača s člankom 22.a i člankom 22.c stavkom 1.

Države članice osiguravaju da registar pruža poveznice na druge nacionalne registre kako bi se olakšao upis proizvođača u registar u svim državama članicama.
2. Države članice osiguravaju da su proizvođači obvezni upisati se u registar iz stavka 1. U tu svrhu države članice zahtijevaju od proizvođača da podnesu zahtjev za upis u registar u svakoj državi članici u kojoj proizvode tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c prvi put stavljene na raspolaganje na tržištu.
3. Države članice dopuštaju proizvođačima da na svojem državnom području prvi put stave na raspolaganje na tržištu tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c samo ako su oni ili, ako su izdali ovlaštenje, njihovi ovlašteni zastupnici za proširenu odgovornost proizvođača registrirani u toj državi članici.
4. Zahtjev za upis u registar mora sadržavati sljedeće informacije:
  - (a) ime, žig i robne marke, ako postoje, pod kojima proizvođač djeluje u državi članici te adresu proizvođača, uključujući poštanski broj i mjesto, ulicu i broj, državu, broj telefona ako postoji, internetsku adresu i e-adresu te naziv jedinstvene kontaktne točke;

- (b) nacionalnu identifikacijsku oznaku proizvođača, uključujući njegov matični broj u trgovačkom registru ili istovjetan službeni registarski broj te porezni identifikacijski broj u Uniji ili državi članici;
  - (c) oznake kombinirane nomenklature tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuče navedenih u Prilogu IV.c koje proizvođač namjerava prvi put staviti na raspolaganje na tržištu na državnom području te države članice;
  - (d) ime, poštanski broj, mjesto, ulicu i broj, državu, broj telefona, internetsku adresu, e-adresu i nacionalni identifikacijski broj organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača, broj iz trgovačkog registra ili istovjetan službeni registracijski broj, nacionalni porezni identifikacijski broj organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača u Uniji ili državi članici i ovlaštenje zastupanog proizvođača;
  - (e) izjavu proizvođača ili organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača u kojoj se navodi da su dostavljene informacije istinite.
5. Države članice osiguravaju da obveze iz ovog članka može, u ime proizvođača, ispuniti organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača.
- Ako je proizvođač imenovao organizaciju za kontrolu odgovornosti proizvođača, ta organizacija ispunjava obveze iz ovog članka *mutatis mutandis* osim ako je drukčije odredila država članica.
6. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo:
- (a) zaprima zahtjeve za upis u registar proizvođača iz stavka 2. putem elektroničkog sustava za obradu podataka, o čemu objavljuje pojedinosti na svojim internetskim stranicama;
  - (b) odobrava upise u registar i izdaje registarski broj najkasnije u roku od 12 tjedana od trenutka dostavljanja svih informacija navedenih u stavku 4.;
  - (c) može detaljno odrediti načine postupanja u pogledu zahtjeva i postupka upisa u registar bez dodavanja bitnih zahtjeva zahtjevima koji su utvrđeni u stavku 4.;
  - (d) može naplaćivati proizvođačima razmjerne naknade utemeljene na troškovima za obradu zahtjeva iz stavka 2.
7. Nadležno tijelo može odbiti ili opozvati upis u registar proizvođača ako informacije navedene u stavku 4. i povezani dokumentirani dokazi nisu dostavljeni ili nisu dovoljni ili ako proizvođač više ne ispunjava zahtjeve iz stavka 4. točke (d).
8. Države članice zahtijevaju od proizvođača ili, prema potrebi, organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača da bez nepotrebne odgode obavijesti nadležno tijelo o svim promjenama informacija sadržanih u upisu u registar u skladu sa stavkom 4. točkom (d) i o svakom trajnom prestanku stavljanja tekstilnih proizvoda i obuče navedenih u upisu u registar na raspolaganje na tržištu prvi put na državnom području države članice. Proizvođač se briše iz registra proizvođača ako je prestao postojati.
9. Ako informacije iz registra proizvođača nisu javno dostupne, države članice moraju osigurati da se pružateljima internetskih platformi koje potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s proizvođačima omogući besplatan pristup registru.

10. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuje usklađeni format za upis u registar na temelju zahtjeva u pogledu informacija utvrđenih u stavku 4. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 2.

Članak 22.c

Organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača za tekstil

1. Države članice osiguravaju da proizvođači tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuče navedenih u Prilogu IV.c odrede organizaciju za kontrolu odgovornosti proizvođača kako bi u njihovo ime ispunila obveze proširene odgovornosti proizvođača utvrđene u članku 22.a.
2. Države članice zahtijevaju od organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača koje namjeravaju ispuniti obveze proširene odgovornosti proizvođača u ime proizvođača u skladu s člankom 8.a stavkom 3., člancima 22.a, 22.b, 22.d i ovim člankom da dobiju ovlaštenje nadležnog tijela.
3. Države članice zahtijevaju od organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača da osiguraju da financijski doprinosi koje im plaćaju proizvođači tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuče navedenih u Prilogu IV.c ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
  - (a) temelje se na masi predmetnih proizvoda i, za tekstilne proizvode navedene u dijelu 1. Priloga IV.c, moduliraju se na temelju zahtjeva za ekološki dizajn donesenih u skladu s Uredbom.../... Europskog parlamenta i Vijeća [*Ured za publikacije: unijeti serijski broj za Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode kad bude donesena*]** koji su najrelevantniji za sprečavanje nastajanja tekstilnog otpada i obradu tekstila u skladu s hijerarhijom otpada i odgovarajućim metodologijama mjerenja za te kriterije donesene u skladu s tom uredbom ili na temelju drugog prava Unije kojim se utvrđuju usklađeni kriteriji održivosti i metode mjerenja za tekstilne proizvode te kojima se osigurava poboljšanje okolišne održivosti i kružnosti tekstilnih proizvoda;
  - (b) prilagođeni su kako bi se u obzir uzeli svi prihodi organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača od ponovne uporabe, pripreme za ponovnu uporabu ili vrijednosti sekundarnih sirovina iz recikliranog otpadnog tekstila;
  - (c) njima se osigurava jednako postupanje prema proizvođačima bez obzira na njihovo podrijetlo ili veličinu, bez nerazmjernog opterećenja za proizvođače, uključujući mala i srednja poduzeća, malih količina tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuče navedenih u Prilogu IV.c.
4. Ako je to potrebno kako bi se izbjeglo narušavanje unutarnjeg tržišta i osigurala dosljednost sa zahtjevima za ekološki dizajn donesenima u skladu s člankom 4. u vezi s člankom 5. Uredbe.../... [*Ured za publikacije: unijeti serijski broj za Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode kad bude donesena*], Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuju kriteriji modulacije naknada za primjenu stavka 3. točke (a) ovog članka. Taj se provedbeni akt ne odnosi na precizno određivanje razine doprinosa i donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 2. ove Direktive.
5. Države članice osiguravaju da organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača uspostave sustav odvojenog sakupljanja za rabljene i otpadne tekstilne proizvode,

proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c, neovisno o njihovoj prirodi, sastavu materijala, stanju, nazivu, robnoj marki, žigu ili podrijetlu, na državnom području države članice u kojoj te proizvode prvi put stavljaju na raspolaganje na tržištu. U okviru sustava odvojenog sakupljanja:

- (a) nudi se sakupljanje takvih rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće subjektima iz stavka 6. točke (a) te osiguravaju potrebna praktična rješenja za sakupljanje i prijevoz takvih rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće, uključujući besplatno osiguravanje odgovarajućih spremnika za sakupljanje i prijevoz do povezanih mjesta za sakupljanje („povezana mjesta za sakupljanje”);
- (b) osigurava se besplatno sakupljanje takvih rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće sakupljenih na povezanim mjestima za sakupljanje učestalošću koja odgovara obuhvaćenom području i količini takvih rabljenih te otpadnih tekstilnih proizvoda i obuće koji se obično sakupljaju u tim mjestima za sakupljanje;
- (c) osigurava se besplatno sakupljanje otpada koji proizvedu socijalna poduzeća i drugi subjekti koji se ne bave gospodarenjem otpadom od takvih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće sakupljenih putem mjesta za sakupljanje.

Sva koordinacija među organizacijama za kontrolu odgovornosti proizvođača i dalje podliježe pravilima Unije o tržišnom natjecanju.

6. Države članice osiguravaju da sustav sakupljanja iz stavka 5. ispunjava sljedeće uvjete:
  - (a) sastoji se od mjesta za sakupljanje koja su uspostavile organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača i subjekti za gospodarenje otpadom u njihovo ime u suradnji s jednim ili više sljedećih aktera: socijalna poduzeća i subjekti socijalne ekonomije, distributeri, javna tijela ili treće strane koje u njihovo ime sakupljaju rabljene i otpadne tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c te druga mjesta za dobrovoljno sakupljanje;
  - (b) obuhvaća cijelo državno područje države članice uzimajući u obzir veličinu i gustoću stanovništva, očekivanu količinu rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c, dostupnost i blizinu krajnjim korisnicima, ne ograničavajući se na područja u kojima je sakupljanje i naknadno gospodarenje tim proizvodima profitabilno;
  - (c) omogućuje stalno povećanje stope odvojenog sakupljanja kako bi se postigle tehnički izvedive razine uzimajući u obzir dobre prakse.
7. Države članice osiguravaju da se stopa sakupljanja iz stavka 6. točke (c) izračunava u skladu sa stavcima 8. i 9.
8. Stopa odvojenog sakupljanja iz stavka 6. točke (c) izračunava se kao postotak dobiven dijeljenjem mase otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c sakupljenih u skladu sa stavkom 5. u određenoj kalendarskoj godini u državi članici s masom takvih otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće koji su nastali i sakupljeni su kao miješani komunalni otpad.

9. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuje metodologija za izračun i provjeru stope odvojenog sakupljanja iz stavka 6. točke (c) ovog članka. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 2.
10. Države članice trebaju se pobrinuti da organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača ne smiju odbiti sudjelovanje socijalnih poduzeća i drugih subjekata za ponovnu uporabu u sustavu odvojenog sakupljanja uspostavljenom u skladu sa stavkom 5.
11. Ne dovodeći u pitanje stavak 5. točke (a) i (b) i stavak 6. točku (a), države članice osiguravaju da se socijalnim poduzećima dopusti održavanje i vođenje vlastitih zasebnih mjesta za sakupljanje te da imaju jednak ili povlašten tretman na lokaciji zasebnih mjesta za sakupljanje. Države članice osiguravaju da se od socijalnih poduzeća i subjekata socijalne ekonomije koji su dio povezanih mjesta za sakupljanje u skladu sa stavkom 6. točkom (a) ne zahtijeva da sakupljene rabljene i otpadne tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c predaju organizaciji za kontrolu odgovornosti proizvođača.
12. Države članice osiguravaju da mjesta za sakupljanje uspostavljena u skladu sa stavcima 5., 6. i 11. ne podliježu zahtjevima za upis u registar ili dozvolu iz ove Direktive.
13. Države članice osiguravaju da, uz informacije iz članka 8.a stavka 2., organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača krajnjim korisnicima, posebno potrošačima, stave na raspolaganje sljedeće informacije o održivoj potrošnji, ponovnoj uporabi i gospodarenju na kraju životnog vijeka tekstila i obuće u pogledu tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c koje proizvođači stavljaju na raspolaganje na državnom području države članice:
  - (a) uloga potrošača u doprinošenju sprečavanju nastanka otpada, uključujući sve najbolje primjere iz prakse, posebno poticanjem održivih obrazaca potrošnje i promicanjem njege proizvoda tijekom uporabe;
  - (b) rješenja za ponovnu uporabu i popravak tekstila i obuće;
  - (c) uloga potrošača u doprinošenju odvojenom sakupljanju rabljenog i otpadnog tekstila i obuće;
  - (d) učinak na okoliš, zdravlje ljudi te socijalna i ljudska prava proizvodnje tekstila, posebno brze mode i potrošnje, recikliranja i drugih oblika uporabe i zbrinjavanja te neprimjerenog odbacivanja otpadnog tekstila i obuće, kao što je bacanje otpada u okoliš ili odbacivanje u miješani komunalni otpad.
14. Države članice osiguravaju da organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača redovito dostavlja informacije iz stavka 13., da su informacije ažurirane i da su dostavljene:
  - (a) putem internetskih stranica ili drugim sredstvima elektroničke komunikacije;
  - (b) putem informacija istaknutih na javnim mjestima;
  - (c) u okviru edukativnih programa i kampanja;
  - (d) postavljanjem znakova na jeziku ili jezicima koje korisnici i potrošači bez poteškoća razumiju.
15. Ako je u državi članici više organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača ovlašteno ispunjavati obveze proširene odgovornosti proizvođača u ime proizvođača,

države članice osiguravaju da one pokrivaju cijelo državno područje države članice u kojoj se nalazi sustav odvojenog sakupljanja za rabljene i otpadne tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću navedene u Prilogu IV.c. Države članice povjeravaju nadležnom tijelu nadgledanje ispunjavaju li organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača svoje obveze na koordiniran način u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju ili za to imenuju neovisnu treću stranu.

16. Države članice zahtijevaju od organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača da osiguraju povjerljivost podataka koje posjeduju, tj. zaštićenih informacija ili informacija koje se izravno mogu pripisati pojedinim proizvođačima ili njihovim ovlaštenim zastupnicima.
17. Države članice osiguravaju da organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača na svojim internetskim stranicama, uz informacije iz članka 8.a stavka 3. točke (e), objavljuju:
  - (a) najmanje svake godine, uz poštovanje poslovne i industrijske tajne, informacije o količini proizvoda stavljenih na tržište, stopi odvojenog sakupljanja rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c, uključujući neprodane proizvode, stopama ponovne uporabe, pripreme za ponovnu uporabu i recikliranja, uz odvojeno navođenje stope recikliranja vlakana u vlakna, koju je ostvarila organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača, te o stopama drugih vrsta uporabe, zbrinjavanja i izvoza;
  - (b) informacije o postupku odabira subjekata za gospodarenje otpadom odabranih u skladu sa stavkom 18.
18. Države članice osiguravaju da organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača predvide nediskriminirajući postupak odabira, na temelju transparentnih kriterija za dodjelu, bez nerazmjernog opterećenja za mala i srednja poduzeća, za nabavu usluga gospodarenja otpadom od subjekata za gospodarenje otpadom iz stavka 6. točke (a) i subjekata za gospodarenje otpadom za naknadnu obradu otpada.
19. Države članice osiguravaju da organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača zahtijevaju dostavljanje podataka od proizvođača o tekstilnim proizvodima, proizvodima povezanim s tekstilom i obućom navedenima u Prilogu IV.c koji se stavljaju na raspolaganje na tržištu na godišnjoj osnovi.

Članak 22.d

Gospodarenje tekstilnim otpadom

1. Države članice osiguravaju, do 1. siječnja 2025. i podložno članku 10. stavcima 2. i 3., odvojeno sakupljanje tekstila za ponovnu uporabu, pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje.
2. Države članice osiguravaju da infrastruktura za sakupljanje, utovar i istovar, prijevoz i skladištenje te drugi postupci rukovanja tekstilnim otpadom, među ostalim tijekom postupaka naknadnog razvrstavanja i obrade, budu zaštićeni od vremenskih uvjeta i drugih izvora kontaminacije kako bi se spriječila šteta i unakrsna kontaminacija sakupljenih tekstilnih proizvoda. Odvojeno sakupljeni rabljeni i otpadni tekstili podliježu pregledu na zasebnom mjestu za sakupljanje kako bi se identificirali i uklonili neciljani predmeti, materijali ili tvari koji su izvor kontaminacije.

3. Države članice osiguravaju da se rabljeni i otpadni tekstilni proizvodi, proizvodi povezani s tekstilom i obuća koji se sakupljaju odvojeno u skladu s člankom 22.c stavkom 5. pri sakupljanju smatraju otpadom.

Kad je riječ o tekstilnim proizvodima koji nisu proizvodi navedeni u Prilogu IV.c, kao i neprodanim tekstilnim proizvodima, proizvodima povezanim s tekstilom i obući navedenima u Prilogu IV.c, države članice osiguravaju da se različite frakcije tekstilnih materijala i tekstilnih predmeta drže odvojenima u trenutku nastanka otpada ako odvajanje olakšava naknadnu ponovnu uporabu, pripremu za ponovnu uporabu ili recikliranje, uključujući recikliranje vlakana u vlakna ako to omogućuje tehnološki napredak.

4. Države članice osiguravaju da rabljeni i otpadni tekstilni proizvodi, proizvodi povezani s tekstilom i obuća koji se odvojeno sakupljaju u skladu s člankom 22.c stavkom 5. podliježu postupcima razvrstavanja kako bi se osigurala obrada u skladu s hijerarhijom otpada utvrđenom u članku 4. stavku 1.
5. Države članice osiguravaju da postupci razvrstavanja tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće koji se odvojeno sakupljaju u skladu s člankom 22.c stavkom 5. ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- (a) postupkom razvrstavanja dobiva se tekstil za ponovnu uporabu i pripremu za ponovnu uporabu;
- (b) u okviru postupaka razvrstavanja za ponovnu uporabu tekstilni predmeti se razvrstavaju na odgovarajućoj razini granularnosti tako da se frakcije koje su prikladne za izravnu ponovnu uporabu razdvajaju od onih koje će morati proći dodatnu pripremu za ponovnu uporabu, a ti su postupci usmjereni na posebno tržište za ponovnu uporabu na temelju ažuriranih kriterija razvrstavanja relevantnih za prijamno tržište;
- (c) predmeti za koje se procijeni da nisu prikladni za ponovnu uporabu razvrstavaju se za recikliranje i, ako to tehnološki napredak dopušta, posebno za recikliranje vlakana u vlakna;
- (d) materijali dobiveni postupcima razvrstavanja i naknadne uporabe namijenjeni ponovnoj uporabi ispunjavaju kriterije za prestanak statusa otpada, kako je navedeno u članku 6.

6. Do 31. prosinca 2025. i svakih pet godina nakon toga države članice ispituju sastav sakupljenog miješanog komunalnog otpada radi utvrđivanja udjela otpadnog tekstila u njemu. Države članice osiguravaju da, na temelju dobivenih informacija, nadležna tijela mogu zahtijevati od organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača da poduzmu korektivne mjere kako bi povećale svoju mrežu mjesta za sakupljanje i provedu informativne kampanje u skladu s člankom 22.c stavcima 13. i 14.
7. Države članice osiguravaju da radi razlikovanja rabljenog od otpadnog tekstila nadležna tijela država članica mogu pregledati pošiljke rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće za koje se sumnja da su otpad kako bi provjerila jesu li ispunjeni minimalni zahtjevi iz stavaka 8. i 9. za pošiljke rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće navedenih u Prilogu IV.c te ih na odgovarajući način pratiti.
8. Države članice osiguravaju da pošiljke rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuće koje se organiziraju na profesionalnoj osnovi

udovoljavaju minimalnim zahtjevima za vođenje evidencije iz stavka 9. i da su im priložene barem sljedeće informacije:

- (a) primjerak računa i ugovora koji se odnose na prodaju ili prijenos vlasništva nad tekstilnim proizvodima, proizvodima povezanim s tekstilom i obućom u kojem se navodi da su namijenjeni izravnoj ponovnoj uporabi i da su prikladni za takav postupak;
- (b) dokazi o prethodnom postupku razvrstavanja provedenom u skladu s ovim člankom i, ako su dostupni, kriterijima donesenima u skladu s člankom 6. stavkom 2., u obliku preslike evidencije o svakoj bali u pošiljci i protokola koji sadržava sve podatke iz evidencije u skladu sa stavkom 9.;
- (c) izjava fizičke ili pravne osobe koja posjeduje rabljene tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću, a koja na profesionalnoj osnovi organizira prijevoz rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću, da nijedan materijal u pošiljci nije otpad kako je definiran u članku 3. stavku 1.;
- (d) potvrda da imaju odgovarajuću zaštitu od oštećenja tijekom prijevoza, utovara i istovara, posebno uporabom odgovarajuće ambalaže i pravilnim slaganjem tereta.

9. Države članice osiguravaju da pošiljke rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću ispunjavaju sljedeće minimalne zahtjeve za vođenje evidencije:

- (a) evidencija postupaka razvrstavanja ili pripreme za ponovnu uporabu mora biti sigurno, ali ne i trajno pričvršćena na pakiranju;
- (b) evidencija sadržava sljedeće informacije:
  - (1) opis predmeta prisutnih u bali koji odražava najdetaljniju granularnost razvrstavanja kojem su tekstilni predmeti podvrgnuti tijekom postupaka razvrstavanja ili pripreme za ponovnu uporabu, kao što su vrsta odjeće, veličina, boja, spol koje je proizvod namijenjen i sastav materijala;
  - (2) naziv i adresu trgovačkog društva odgovornog za konačno razvrstavanje ili pripremu za ponovnu uporabu.

10. Države članice osiguravaju da se, ako nadležna tijela u državi članici utvrde da se planirana pošiljka rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću sastoji od otpada, troškovi odgovarajućih analiza, inspekcija i skladištenja rabljenih tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću za koje se sumnja da su otpad mogu naplatiti proizvođačima tekstilnih proizvoda, proizvoda povezanih s tekstilom i obuću navedenih u Prilogu IV.c, trećim stranama koje djeluju u njihovo ime ili drugim osobama koje organiziraju pošiljku.

* Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

** Uredba .../... (SL .....str.) [Ured za publikacije: unijeti podatke o objavi Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda]”;

- (8) u članku 29. stavak 2.a briše se;
- (9) umeće se sljedeći članak 29.a:

Programi za sprečavanje rasipanja hrane

1. Do [*Ured za publikacije: unijeti datum dvije godine nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni*] države članice preispituju i prilagođavaju svoje programe za sprečavanje rasipanja hrane radi postizanja ciljeva iz članka 9.a stavka 4. Ti programi sadržavaju barem mjere utvrđene u članku 9. stavku 1. i članku 9.a stavku 1. te, prema potrebi, mjere navedene u prilogima IV. i IV.a.
2. Svaka država članica određuje nadležna tijela odgovorna za koordinaciju mjera za smanjenje rasipanja hrane koje se provode kako bi se postigao cilj iz članka 9.a stavka 4. i o tome obavješćuje Komisiju do [*Ured za publikacije: unijeti datum tri mjeseca nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni*]. Komisija te informacije naknadno objavljuje na relevantnim internetskim stranicama EU-a.”;

(10) članak 37. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice svake godine dostavljaju Europskoj agenciji za okoliš podatke koji se odnose na provedbu članka 9. stavka 4. i podatke iz članka 22.c stavka 17. točke (a). Od država članica ne zahtijeva se izvješćivanje o kvantitativnim podacima o ponovnoj uporabi tekstila u skladu s člankom 9. stavkom 4. Države članice svake godine Komisiji dostavljaju podatke o provedbi članka 9.a stavka 2.”;

(b) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Komisija donosi provedbene akte o utvrđivanju formata za dostavu podataka iz stavaka 1., 3., 4. i 5. ovog članka. Za potrebe izvješćivanja o provedbi članka 11. stavka 2. točaka (a) i (b) države članice koriste format iz Provedbene odluke Komisije od 18. travnja 2012. o upitniku za izvješća država članica o provedbi Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o otpadu. Za potrebe izvješćivanja o otpadu od hrane metodologija razvijena u okviru članka 9.a stavka 3. uzima se u obzir pri osmišljavanju formata za izvješćivanje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 2. ove Direktive.”;

(11) članak 38. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlašt za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka 1., članka 9.a stavka 3., članka 11.a stavka 10., članka 27. stavaka 1. i 4. te članka 38. stavaka 2. i 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 4. srpnja 2018. Ovlašt za donošenje delegiranih akata iz članka 22.a stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [*Ured za publikacije: unijeti datum 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive*]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 1., članka 9.a stavka 3., članka 11.a stavka 10., članka 22.a stavka 2., članka 27. stavaka 1. i 4., članka 38. stavaka 2. i 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi

učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 7. stavkom 1., člankom 9.a stavkom 3., člankom 11.a stavkom 10., člankom 22.a stavkom 2., člankom 27. stavkom 1., člankom 27. stavkom 4., člankom 38. stavkom 2. i člankom 38. stavkom 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

(12) dodaje se Prilog IV.c kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Direktivi.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do [*Ured za publikacije: unijeti datum osamnaest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni*]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kad države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje pri njihovoj službenoj objavi. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Specifični ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**
- 3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva**
  - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*
  - 3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*
  - 3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*
    - 3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa*
  - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*
  - 3.2.5. Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode**

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu

1.2. Predmetna područja politike

09 – Okoliš i klimatske promjene

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁸⁶

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći su ciljevi izmjene Okvirne direktive o otpadu za tekstil i hranu sljedeći:

– smanjenje učinaka na okoliš i klimu, poboljšanje kvalitete okoliša i javnog zdravlja zbog gospodarenja tekstilnim otpadom u skladu s hijerarhijom otpada,

– smanjenje učinka prehrambenih sustava na okoliš i klimu povezanih sa stvaranjem otpada od hrane. Sprečavanje rasipanja hrane pridonijelo bi i sigurnosti opskrbe hranom.

1.4.2. Specifični ciljevi

Kad je riječ o tekstilnom otpadu, ovim se prijedlogom nastoji poboljšati gospodarenje tekstilnim otpadom u skladu s „hijerarhijom otpada” sadržanom u Okvirnoj direktivi o otpadu tako da se da prednost sprečavanju nastanka otpada, pripremi za ponovnu uporabu i recikliranju tekstila u odnosu na druge mogućnosti uporabe i zbrinjavanja te provesti načelo „onečišćivač plaća”.

Kad je riječ o rasipanju hrane, posebni su ciljevi dodijeliti državama članicama jasnu odgovornost za ubrzavanje smanjenja rasipanja hrane u skladu s podciljem održivog razvoja br. 12.3. te osigurati dostatan i dosljedan odgovor svih država članica.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Očekivani su rezultati sljedeći:

– smanjenje tekstilnog otpada, povećanje ponovne uporabe, priprema za ponovnu uporabu i recikliranje tekstila, poticaji za dizajn tekstila kako bi se olakšala ponovna uporaba, priprema za ponovnu uporabu i recikliranje (proširenom odgovornošću proizvođača) te stvaranje financijskih mogućnosti za povećanje ponovne uporabe, pripreme za ponovnu uporabu i recikliranja koje su potrebne u EU-u,

⁸⁶

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

- dodatne koristi od 656 milijuna EUR vrijednosti tekstilnih proizvoda koji se mogu ponovno upotrijebiti i reciklirati za tržište EU-a za ponovnu uporabu i recikliranje te potpora ukupnim godišnjim povratima od ulaganja u okviru proširene odgovornosti proizvođača u iznosu od 3,5–4,5 milijardi EUR,
- dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova u iznosu od 16 milijuna EUR godišnje iz tekstilnog sektora,
- 8 740 novih radnih mjesta u području gospodarenja otpadom,
- smanjenje stvaranja otpada od hrane za 10 % u preradi i proizvodnji hrane te za 30 % u maloprodaji, ugostiteljskim uslugama i kućanstvima (do 2030.),
- ukupna dodana vrijednost za gospodarstvo EU-a u iznosu od 1,6 milijardi EUR (uključujući prethodno navedene troškove),
- ušteda na troškovima prehrane kućanstava u iznosu od 439 EUR godišnje po kućanstvu (četiri osobe),
- smanjenje raznih učinaka na okoliš povezanih s hranom kao što su emisije stakleničkih plinova, morska eutrofikacija, korištenje zemljišta ili nestašica vode – ukupne vrijednosti procijenjene na između 9 i 23 milijarde EUR, među ostalim između 16,5 i 62 milijuna tona procijenjenog smanjenja emisija stakleničkih plinova.

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelji napretka i ostvarenja ciljeva bit će:

- ispitivanje sastava sakupljenog miješanog komunalnog otpada radi utvrđivanja udjela otpadnog tekstila u njemu,
- podaci o pripremi za ponovnu uporabu rabljenog i otpadnog tekstila,
- informacije o stopi odvojenog sakupljanja rabljenih i otpadnih tekstilnih proizvoda i obuču navedenih u Prilogu IV.c, o stopi ponovne uporabe i pripreme za ponovnu uporabu te stopi recikliranja koju je ostvarila organizacija za kontrolu odgovornosti proizvođača,
- do 2030. smanjenje stvaranja otpada od hrane za 10 % u preradi i proizvodnji hrane te za 30 % u maloprodaji, ugostiteljskim uslugama i kućanstvima.

1.5. **Osnova prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Detaljni zahtjevi trebali bi se pobliže odrediti u okviru provedbenih akata u roku od tri godine. Njima će biti obuhvaćeno sljedeće:

- provedbeni akti kojima se utvrđuje usklađeni format za upis u registar,
- mogući delegirani akti za izmjenu oznaka kombinirane nomenklature navedenih u Prilogu IV.c kako bi ih se uskladilo s oznakama navedenima u Prilogu 1. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 i kako bi se zajamčila pravna sigurnost u pogledu proizvoda obuhvaćenih proširenom odgovornošću proizvođača,
- mogući provedbeni akt kojim se utvrđuju kriteriji za organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača za financijske doprinose koje im plaća proizvođač,

- provedbeni akt kojim se utvrđuje metodologija za izračun i provjeru stope odvojenog sakupljanja,
- provedbeni akti doneseni na temelju stavka 37. ovoga članka kojima se utvrđuje format za dostavu podataka iz stavka 1. radi njihove prilagodbe zahtjevima iz stavka 3. tog članka,
- ne postoje zahtjevi koje treba ispuniti u području rasipanja hrane jer su potrebni preduvjeti već doneseni u reviziji Okvirne direktive o otpadu iz 2018. i naknadno donesenim sekundarnim zakonodavnim aktima.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

S obzirom na prekograničnu prirodu lanca vrijednosti tekstila iz gospodarske, okolišne i socijalne perspektive prodaja, potrošnja i gospodarenje tekstilnim proizvodima na kraju životnog vijeka neodvojivo su povezani s funkcioniranjem jedinstvenog tržišta i globalnih lanaca vrijednosti. Zbog velike ovisnosti o sirovinama osobito je važno potaknuti kružne poslovne modele kako bi se smanjilo korištenje primarnih sirovina i pomoglo ublažiti negativne vanjske učinke na okoliš.

Sustave sakupljanja, razvrstavanja i recikliranja treba poboljšati kako bi ih se pripremlilo za predstojeću obvezu odvojenog sakupljanja i njezinu potpunu provedbu jer nekoliko regulatornih praznina i tržišnih nedostataka koji utječu na sve države članice i dionike u lancu vrijednosti tekstila trenutačno onemogućuju da se osigura dovoljno kapaciteta za sakupljanje, razvrstavanje i recikliranje. Nepostojanje zajedničkog pristupa EU-a upravljanju tekstilnim proizvodima moglo bi dovesti do regulatorne fragmentacije ili je dodatno pogoršati te poremetiti tokove otpada i materijala, čime bi se otežalo prekogranično kretanje tekstilnih proizvoda (proizvodi, rabljeni tekstil i otpadni tekstil) te koordinirano djelovanje i brza ulaganja u cijelom EU-u. Postoje veliki rizici od daljnjeg povećanja regulatorne fragmentiranosti i administrativnog opterećenja za dionike iz industrije, uglavnom MSP-ove, koji proizlaze iz raznolike primjene načela „onečišćivač plaća” u okviru nacionalnih programa proširene odgovornosti proizvođača za tekstil. Rješavanje prekograničnih vanjskih učinaka na okoliš, uključujući emisije stakleničkih plinova i izvoz tekstila (i otpada koji se prikazuje kao da to nije) u treće zemlje, djelotvornije je zbog djelovanja EU-a, posebno zato što se glavni uzroci problema odnose na regulatorne propuste do kojih dolazi zbog nepostojanja usklađenih definicija i regulatorne fragmentiranosti te nedostatka financijskih sredstava u svim državama članicama.

Sve države članice proizvode otpad od hrane, što dovodi do znatnih prekograničnih vanjskih učinaka na okoliš. Proizvodnja, skladištenje, prijevoz i prerada hrane te zbrinjavanje otpada od hrane imaju učinke na okoliš i klimu (kao što su emisije stakleničkih plinova i učinci na korištenje zemljišta, bioraznolikost, korištenje vode i eutrofikaciju) unutar EU-a. Osim toga, proizvodnja hrane uvezene u EU može imati znatne učinke na okoliš i klimu na globalnoj razini.

Potrebno je dosljedno smanjiti rasipanje hrane u cijelom EU-u kako bi se u svakoj državi članici osigurala razborita i racionalna upotreba prirodnih resursa te smanjenje negativnih učinaka na klimu, bioraznolikost i korištenje prirodnih resursa, uz koristi koje prelaze nacionalne granice. Važno je napomenuti da se povećanjem

učinkovitosti prehrambenog sustava putem smanjenja rasipanja hrane doprinosi i sigurnosti opskrbe hranom u cijelom EU-u.

Hranom se u velikoj mjeri trguje na tržištu EU-a, a poduzećima u poslovanju s hranom koja posluju prekogranično potrebna je usklađenost i jasnoća u pogledu očekivane razine ambicije kako bi se mogla planirati ulaganja i mjere za sprečavanje rasipanja hrane. Koordinirani pristup na razini EU-a može dovesti do pouzdanosti i kontinuiteta te tako pomoći subjektima u poslovanju s hranom da uspostave nove poslovne modele kako bi se ubrzalo smanjenje rasipanja hrane u cijelom vrijednosnom lancu prehrambenih proizvoda.

Očekuje se da će se utvrđivanjem ciljeva smanjenja rasipanja hrane koje bi države članice trebale postići do 2030. pojačati mjere za utvrđivanje i proširenje djelotvornih strategija i inicijativa unutar i među državama članicama na sljedeće načine: usmjeravanjem doprinosa subjekata u poslovanju s hranom, posebno u kontekstu prekograničnih lanaca opskrbe, pomaganjem svim državama članicama da dosljedno i istodobno uklone uzroke stvaranja otpada od hrane (tržišni i bihevioralni) u skladu s mjerama koje je dosad poduzimao samo manji broj država članica predvodnica u tom području te ubrzavanjem razvoja djelotvornih nacionalnih strategija za sprečavanje rasipanja hrane širenjem primjera dobre prakse i daljnjim iskorištavanjem baze znanja EU-a o sprečavanju rasipanja hrane.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Okvirnom direktivom o otpadu utvrđuju se horizontalno primjenjivi koncepti koji se odnose na stvaranje otpada i gospodarenje otpadom, uključujući obradu, recikliranje i uporabu otpada. Njome se stvara hijerarhija otpada i daje prednost sprečavanju nastanka otpada umjesto ponovnoj uporabi i/ili recikliranju, a poslije recikliranja umjesto drugim mogućnostima uporabe i konačnom zbrinjavanju putem odlaganja na odlagalištu. Nadalje, ta direktiva obvezuje države članice da uspostave funkcionalne programe proširene odgovornosti proizvođača na temelju kojih će proizvođači proizvoda snositi odgovornost za gospodarenje svojim proizvodima u fazi otpada. U akcijskom planu za kružno gospodarstvo Komisija se obvezala preispitati Okvirnu direktivu o otpadu u kontekstu tekstilnog otpada.

Kad je riječ o hrani, iako je prvi cilj smanjenja stvaranja otpada od hrane, drugi ciljevi utvrđeni u zakonodavstvu o otpadu kojima se nastoji povećati recikliranje otpada ili smanjiti odlaganje otpada na odlagališta općenito se smatraju uspješnima jer se njima jamče jasni ciljevi i pravna sigurnost za sve sudionike i društvo općenito, a državama članicama daje potpuna fleksibilnost u odabiru potrebnih mjera. Iskustvo pokazuje da je potrebno pratiti napredak u ostvarivanju ciljeva i pružiti potporu državama članicama razmjenom najboljih primjera iz prakse o instrumentima i alatima primjenjivima na nacionalnoj razini za postizanje ciljeva, kao i pojašnjenjem smjernicama i/ili izmjenom relevantnih mjera u povezanom zakonodavstvu kako bi se olakšalo sprečavanje nastanka otpada (npr. uklanjanje svih prepreka na koje se naišlo).

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Inicijative potpadaju pod okvir europskog zelenog plana, koji usmjerava strategiju oporavka EU-a. U zelenom planu prepoznaju se prednosti ulaganja u konkurentnu održivost izgradnjom pravednije i zelenije Europe s višom razinom digitalizacije. To

uključuje kružno gospodarstvo, koje je glavni pokretač povećanja uporabe materijala i poboljšanja kvalitete sekundarnih sirovina, kao i strategiju „od polja do stola”.

Potporna i predanost Europske komisije istraživanju u području kružnog gospodarstva, a posebno u vezi s tekstilom, obuhvaćena je projektima koji se financiraju u okviru programa Obzor 2020. i financijskim doprinosom njihovoj provedbi. Rezultatima tih projekata podržat će se i promicati kružnost i mogućnost recikliranja tekstilnih proizvoda. Mreža europskih digitalnoinovacijskih centara, koja se financira u okviru programa Digitalna Europa, pomaže MSP-ovima u provedbi digitalnih alata kojima se podupire kružnost i mogućnost recikliranja tekstilnih proizvoda te smanjuje rasipanje hrane u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i ugostiteljstvu. U području rasipanja hrane potpora projektima istraživanja financira se u okviru programa Obzor 2020., ali i u okviru programa Obzor Europa.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Kad je riječ o tekstilnim proizvodima, u teoriji su se u državama članicama mogli uvesti nacionalni zakonodavni akti. Međutim, može se primijetiti da se postojećim (i planiranim) zakonodavnim aktima ne bi jamčila potrebna razina usklađenosti u cijelom EU-u kojom se ne pridonosi fragmentaciji unutarnjeg tržišta.

Kad je riječ o tekstilnim proizvodima, u teoriji su se u državama članicama mogli uvesti nacionalni zakonodavni akti. Međutim, može se primijetiti da se postojećim (i planiranim) zakonodavnim aktima ne bi jamčila potrebna razina usklađenosti u cijelom EU-u kojom se ne pridonosi fragmentaciji unutarnjeg tržišta.

Europska agencija za okoliš odabrana je za prikupljanje i validaciju podataka radi postojećeg upravljanja protokom podataka o ponovnoj uporabi proizvoda, iznimnog ugleda i dostupnosti za upravljanje protokom podataka. Poveznice na podatkovne prostore za proizvodnju mogu pomoći u smanjenju troškova provedbe i transakcija.

Zadaće povezane s razvojem provedbenih akata na razini EU-a ne mogu se eksternalizirati.

Priroda prijedloga, odnosno pravno obvezujući ciljevi nametnuti državama članicama, znači da će se povezane mjere financirati uglavnom na nacionalnoj razini.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od 2024. do 2028.,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁸⁷

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

Nema.

⁸⁷

Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Ovaj zakonodavni financijski izvještaj uključuje rashode za osoblje u Komisiji. Potencijalna potreba za jačanjem Europske agencije za okoliš grupirat će se u zakonodavni financijski izvještaj predstojećeg zakonodavnog prijedloga, uzimajući u obzir sinergije. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevара.

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif ⁸⁸ .	zemalja EFTA-e ⁸⁹	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ⁹⁰	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
7	20 02 02 01 Sjedište i predstavništva	nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 01 01 Ugovorno osoblje	nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije nije primjenjivo

⁸⁸ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁸⁹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁹⁰ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	---	---------------------------

U ovaj se odjeljak unose „administrativni proračunski podaci”, koji prethodno moraju biti uneseni u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju (Prilog 5. Odluci Komisije o internim pravilima za izvršenje dijela „Komisija” općeg proračuna Europske unije), koji se unosi u DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

GU za okoliš		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
☐ Ljudski resursi		0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603
☐ Ostali administrativni rashodi							
UKUPNO za GU za okoliš	Odobrena sredstva	0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603

Troškovi GU-a ENV proizlaze iz postupka suodlučivanja i provedbe te različitih provedbenih akata predloženih u okviru predloženih izmjena.

Postojeće osoblje (0,75 EPRV-a, AD) bit će u potpunosti zaposleno za pregovore i opću provedbu izmijenjene Direktive te za različite pripreme radnje i izradu provedbenih akata u skladu s rokovima predloženima u izmjeni. Za potonje će biti potrebna 0,33 EPRV-a (AD).

Potrebna su tri dodatna člana ugovornog osoblja (tri člana ugovornog osoblja) za izvršavanje tehničkih poslova, uključujući izradu:

- provedbenih akata kojima se utvrđuje usklađeni format za upis u registar,
- mogućih delegiranih akata za izmjenu oznaka kombinirane nomenklature navedenih u Prilogu IV.c kako bi ih se uskladilo s oznakama navedenima u Prilogu 1. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 i kako bi se zajamčila pravna sigurnost u pogledu proizvoda obuhvaćenih proširenom odgovornošću proizvođača,

- mogućeg provedbenog akta kojim se utvrđuju kriteriji za organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača za financijske doprinose koje im plaćaju proizvođači,
- provedbenog akta kojim se utvrđuje metodologija za izračun i provjeru stope odvojenog sakupljanja,
- provedbenih akata donesenih na temelju stavka 37. ovoga članka kojima se utvrđuje format za dostavu podataka iz stavka 1. radi njihove prilagodbe zahtjevima iz stavka 3. tog članka.

GU SANTE		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
○ Ljudski resursi		0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,427
○ Ostali administrativni rashodi							
UKUPNO GU SANTE	Odobrena sredstva	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,430

Troškovi GU-a SANTE proizlaze iz postupka suodlučivanja i praćenja uspješnosti u državama članicama. Oni se temelje na postojećem osoblju (AD).

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1. do 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
	Plaćanja	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)										UKUPNO			
	REZULTATI																			
	Vrsta ⁹¹	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1. ⁹² ...																				
– Rezultat																				
– Rezultat																				
– Rezultat																				
Međubroj za specifični cilj br. 1																				
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																				
– Rezultat																				
Međubroj za specifični cilj br. 2																				
UKUPNO																				

⁹¹ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁹² Kako je opisan u točki 1.4.2. „Specifični ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na ljudske resurse i administrativna odobrena sredstva

Procijenjeni zahtjevi za administrativna odobrena sredstva u Komisiji

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--	-------	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
Ostali administrativni rashodi						
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

Izvan NASLOVA 7.⁹³ višegodišnjeg financijskog okvira	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo
Ljudski resursi						
Ostali administrativni rashodi						
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo	nije primjenjivo

UKUPNO	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.3.3. Procjena potrebnih ljudskih resursa za Komisiju

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

⁹³ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijšašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	1,5	1	1	1	1
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)		3	3	3	3
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz ⁹⁴	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO	1,5	4	4	4	4

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	GU ENV: postojećih 0,75 EPRV-a (AD) za suodlučivanje i postojećih 0,33 EPRV-a (AD) za provedbu GU SANTE: postojećih 0,5 EPRV-a (AD) za suodlučivanje i praćenje država članica.
Vanjsko osoblje	GU ENV: potrebna su tri dodatna člana ugovornog osoblja (tri člana ugovornog osoblja) za izvršavanje tehničkih poslova, uključujući izradu: – provedbenih akata kojima se utvrđuje usklađeni format za upis u registar, – mogućih delegiranih akata za izmjenu oznaka kombinirane nomenklature navedenih u Prilogu IV.c kako bi ih se uskladilo s oznakama navedenima u Prilogu 1. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 i kako bi se zajamčila pravna sigurnost u pogledu proizvoda obuhvaćenih proširenom odgovornošću proizvođača, – mogućeg provedbenog akta kojim se utvrđuju kriteriji za organizacije za kontrolu odgovornosti proizvođača za financijske doprinose koje im plaćaju proizvođači, – provedbenog akta kojim se utvrđuje metodologija za izračun i provjeru stope odvojenog sakupljanja, – provedbenih akata donesenih na temelju stavka 37. ovoga članka kojima se utvrđuje format za dostavu podataka iz stavka 1. radi njihove prilagodbe zahtjevima iz stavka 3. tog članka.

⁹⁴

U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).
- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁹⁵	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁹⁵ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

na vlastita sredstva

na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁹⁶					
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

--

⁹⁶ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.